

2. **POŚLAĆ** (3082) *vb pf*

o oraz a jasne (w tym w a 4 r. błędne znakowanie).

W formach fut i imp: -śl- (259), -szl- (15), -śl- a. -szl- (32); -szl- KochFrag, SarnStat (5); -śl- : -szl- BibRadz (24:2), BielKron (36:2), BielSpr (2:2), BudBib (15:1), SkarŻyw (9:2).

inf posłać (257), posłaci (4); posłać : posłaci LibLeg (41:4). ♦ fut 1 sg poślę (85). ♦ 2 sg pošlesz (19). ♦ 3 sg pošle (71). ♦ 1 pl pošlemy (16), pošlem (9); pošlemy ComCrac, HistAl, RejPos, BielSat, BudBib, BielRozm, SarnStat (4); pošlem HistJóz; pošlemy : pošlem LibLeg (2:1), BielKron (1:1), BielSen (1:4), BielSjem (2:2). ♦ 2 pl pošlecie (3). ♦ 3 pl pošlą (17). ♦ praet 1 sg m posłałem, -em, -m posłał (94), -ch posłał (1), -m jest posłał (1), ja posłał (1) WerGość; -em : -ch posłał KrowObr (2:1); posłałem : -m jest posłał LibLeg (15:1). ♦ 2 sg m posłałeś, -eś, -ś posłał (59). f posłałaś (1). ♦ 3 sg m posłał (1537), posłał jest (1); posłał : posłał jest Leop (73:1). f posłała (86), jest posłała (1); posłała : jest posłała LibMal (3:1). n posłało (5). ♦ 1 pl m pers posłaliśmy, -smy, -esmy posłali (50), -echmy posłali (1) BibRadz; -smy (11), -(s)my (39). ♦ 2 pl m pers posłaliście, -ście, -eście posłali (16). ♦ 3 pl m pers posłali (317), posłali są (1); posłali : posłali są DiarDop (2:1). m an posłali [cum N pl: wilcy] (1). subst posłały (12 + kust). ♦ plusq 1 sg m -m był posłał (2), posłałem był (1); -m był posłał BielKron; -m był posłał : posłałem był LibLeg (1:1). f -m była posłała (1). ♦ 2 sg m -ś był posłał (1). ♦ 3 sg m był posłał (32), posłał był (22); był posłał HistJóz, Leop, OrzRozm, RejPos (3), SkarŻyw, KochJez; posłał był BielSpr, BudBib, CzechRozm (2), SkarJedn, CzechEp, Phil (2); był posłał : posłał był LibLeg (2:1), LibMal (2:1), BibRadz (1:1), BielKron (17:9), StryjKron (1:1), WujNT (1:1). ♦ 1 pl m pers posłali(s)my byli (1) LibLeg, -(s)my byli posłali (1) OpecŻyw, -chmy byli posłali (1) BibRadz. ♦ 2 pl m pers posłaliście byli (1). ♦ 3 pl m pers byli posłali (5). ♦ imp 2 sg pošli (52). ♦ 3 sg niech, niechaj pošle (7). ♦ 1 pl pošlimy (9). ♦ 2 pl pošlicie (18). ♦ 3 pl niech pošlą (1). ♦ con 1 sg m posłałbych, bych posłał (12) ZapWar (2), LibLeg (2), MurzNT, RejZwierz, BibRadz, BielKron (2), HistRzym, RejPos (2), bym posłał (4) Leop (2), WujNT, CiekPotr. f bych posłała (1). ♦ 2 sg m byś posłał (7), by posłał (1) BielKron. ♦ 3 sg m posłałby, by posłał (63). f by posłała (2). ♦ 1 pl m pers bysmy posłali (5); -smy (2), -(s)my (3). ♦ 2 pl m pers byście posłali (8), wy by posłali (1); byście : wy byli posłali LibLeg (4:1). ♦ 3 pl m pers by posłali (13). ♦ con praet 3 sg m by był posłał (1). ♦ 2 pl m pers byście byli posłali (1). ♦ impers praet posłano (32). ♦ con by posłano (4). ♦ part praet act posławszy (106).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

1. Polecieć komuś udać się dokądś, zwykle w określonym celu; mittere Miech, HistAl, PolAnt, Vulg, Mącz, Modrz, Calag, JanStat; destinare Miech, HistAl, transmittere HistAl, JanStat; intimare Miech; dirigere HistAl, delegare, emittere, legare PolAnt; allegare, praemittere Mącz (2449) :

α. Z dopełnieniem bliższym [w tym: kogo (1361), co (Przen) (4)] (1371) : Krolu tako każ odpifąć/ Ze ty miłtrze chcefz rad pošłać: Gdy tego pogodá będzie/ Ná wiofnę kiedy śnieg znidzie BierEz F4; Y pošlál miły Iezus Piotra ij Iána rzekątz: Szedłfy do Ieruzalem miafta nagotuycie nám wielkonotznég⁸⁰ baranka. OpecŻyw 86v; iechali dzýfiętz brácyey Iozefowych [...] Beniamina zoftáwiwłfy domá dla Iakoba ktory go nye chcyáł pošlatz by fie mu co na drodze nye przydało HistJóz Cv, C4 [2 r.]; Krol franczvfki pošlal pošla na wefzelye gonycza wprawdzie. Alye wídy pošlal. LibLeg 7/97v, 7/99v, 10/68, 91v, 146, 11/62 (16); RejJóz N5, N7, N7v, O5; RejKup t3v; HistAl L4v; MurzNT Matth

21/36, *Mar* 11/1, *Luc* 19/29; Ale áni Yuliusz nawyfffiego Rzymá biskup tám był/ áni poślá ná fwe myeyfće kogo *KromRozm III* O5v; Poślá nas [*książki*] mistrz łobie k woli/ Bo mu nie dośláło łoli *BielKom* A3; A iáciem fluzebnicá twoiá/ nie widziáá fluzebnikow twoich pánie moy/ ktoreś był poślá. *Leop* 1.Reg 25/25, *Deut* 1/22, 2.Reg 24/13, *Mar* 14/13, *Ioann* 1/22, *Act* 12/1; *UstPraw* A3; Ieśliz tedy pośliefz z námi brátá náłzego/ poiedziemy/ á kupiemyć żywności. Ale ieśliz go nie pośliefz/ niepoiedziem *BibRadz Gen* 43/4-5; Co vřlyřzawřzy Krol/ rozgniewáa fię/ y pośláwřzy wořłka fwe/ wytrácił ony zábiiacze *BibRadz Matth* 22/7, *Gen* 43/8, *Num* 22/15, 2.Reg 13/27, 3.Reg 2/29, 15/20 (17); Prognies prořlá męžá řwoiego/ áby iá poślá do oycá do Atten náwiedzić řiořtrę/ ktorey było imię Philomená [...] Krol niechciáa iey pośláć/ ále řam iecháa po nię. *BielKron* 49; Pośláa Andrzej Krol Węgięřki wořłko łudzi mřzczác fię zdrádlifey porářłki řynowřkiey *BielKron* 359, 17v, 32v, 40 [2 r.], 55v, 58v (44); Tedy Herod widząc iże był ořzukan od onych Mędrzczow/ rozgniewáa fię bárzo/ á pośláwřzy żołnierze kazał pobić wřzytki dzyatki ktore były w Bethleem *RejPos* 25v, 1, 11v, 237v, 250v, 320v; *BielSpr* 37v; y pośláa Solomon Benáiáhá řyná Iehoiady rzekác idz zá morduy go. *BudBib* 3.Reg 2/29, *Num* 22/15, 1.Reg 12/11, 2.Reg 13/27, 3.Reg 2/25, I 202a marg (13); *BudNT Mar* 12/5, 14/13, *Luc* 19/29, 22/8; STyr w Czechach v Křářęciáa był máž bárzo řmiáły/ [...] Pośláa go w řwoiey zbroi pięknie vbránego/ Y zábił męžne Křářę Páná Kucžymřkiego *PapřPan* E; Pośláa teř był znimi Cefarř řekretaržá řwego Leoná/ prořžác prze żeń Papieřá/ áby Phociuřžá ná řtolicy Cárogrockiey zořtáwił *SkarJedn* 214; *SkarŽyw* 52, 88, 151, 152, 188, 227, 305; *StryjKron* 190, 315, 395, 637, 662; *ZapKořcier* 1582/32v; Pośláwřzy tedy flugę řwego ten to iřti/ kazał iey do řiebie przyřć. *KochWz* 142; *BielSen* 7 [2 r.]; Tu vržád kiedyby řciáa/ dořzedłby wnet prawdy: ná grunt on řiechawřzy/ ábo pośláwřzy řłowieká cnotliwego *GórnRozm* G4v, I3v; Ieřlibywtých sprawach chciano poślác Czaussa, ma Goniec Kr IM kogoswego przy Czausu poślác, zeby przežen Czaus oznaimił copostanowi z Carem *ActReg* 122, 6; *GostGosp* 140; *LatHar* 705; A pomieřłkawřzy tám čas nieiáki/ odpráwieni řá z pokoiem od bráciey do tych ktorzy ie byli pořłáli. *WujNT Act* 15/33, *przedm* 19, 21, *Matth* 11/2, 21/1, 22/4 (22); *SarnStat* 472, 769, 1175; z trzećim [*tj. propozycję objęcia tronu*] teř iezdzili Pořłowie z Węgięř, lecz nie vprořili. Bo krol řam niechciáa przyáć tey godnořci, řyná zá řiebie pořłáa bez trudnořci. *KlonKr* E; *KmitaSpit* C4v.

poślác kogo (G) (4): *HistAl* B7v, E7v; prořił Páná Bogá/ y przeřyřłtey Dziewice o piekálnicžki [!] ich/ áby mu řług pořłáá/ dla chorych. *SkarŽyw* 460; Illyriá/ řzęć řłowáńřkiey řiemie/ pośláwřzy przećiw Wenetóm łudu řwego ná pomoc/ ážář [*cesarz turecki*] nie wřzyřłkę pořiadł? *OržJan* 12.

poślác dla czego [= *w jakim celu*] (7): iř gdy Litwá w řřzodek Pořłki z řwoimi Xiářęty řiągnąć vmyřłili/ Pořtrá Přonkę przeřzeczonego dla przeřpiegowáńia brodu ná Wiřle pořłáli *StryjKron* 437. Cf *poślác dla czego dokąd*; *Ze zdaniem celowym*; »poślác dla řpiegięřstwa«.

poślác dla czego [= *w jakim celu*] *dokąd* (1): áz komornika Pana Bieganowskiego dlaspisowania řzkod musięłimy tam poślác. *ActReg* 125.

poślác do kogo (395): *PatKaz II* 64; *HistJóz Al*; *MetrKor* 46/46v, 47v; *BielŽyw* 99; [*papieř*] pořłáa z Lugduńřkiego řeymu do wielkiego Čzátza [!] Thatarřkiego: brata Ářcelina *MiechGlab* 18; *March*² Dv; Álye yeřły zeby čo nam myáa powyedžycz potrzebneho thedy go donář pořlyesz A kogo ynřzego na tho myeyřće řřzobá veřžmyeřł *LibLeg* 7/104v, 7/34v, 41, 67v, 68, 98 (34); *RejPs* 155;

LudWieś A2v; Pośłał gi ociecz do nas na pole łamego Tam ze nam marnie zginął *RejJóz* M4v, B5; łłowá Cefarzá wálzego to vczynić pobudzáią mię/ który was iáko do łotrzyká pośłał. *HistAl* C4v, Fv, H3, L4, L8; *MurzNT Matth* 21/34, 37; Y owłsem onego bogaczá w Ewányeliey Abrám gdy s pyekłá záyrzawłfy prosił/ áby pośłał kogo z vmárłych do brátow á do przyacyoł łwych *GliczKsiqż* G8v; *RejWiz* 32, 114v; Tedy pośłał Krol Áłsyriyłki Rábłácená z miáłthá Láchis do Ieruzálem/ do Krolá Ezechiałłá z mocą wielką *Leop Is* 36/2, *Gen* 46/28, *Num* 21/21, *Iudic* 9/31, *1.Reg* 16/1, 19 (13); Do pániey álbo do pánny pozwáney w gołpodyze będącey ma Sędzya pośłać widzá łwego z iey ádwerfarzem *UstPraw* H2v; *BibRadz Gen* 46/28, *3.Reg* 15/18, *2.Par* 32/9, 35/21, *Is* 36/12 (11); Pośłáli tedy Hiłzpani iednego młodzieńcá do nich nágo iáko y ony niewiáłty były *BielKron* 447v, 16, 20v, 47v, 51, 56 (77); *Mqcz* 225a; *RejPos* 9, 11v, 150v, 164, 250v (8); *BiałKat* 263v; *KuczbKat* 275; *RejZwierc* 101v, 124v, 174v; *BielSpr* 37, 44; *WujJud* 159v; *BudBib Gen* 32/3, *Ex* 3/10, *Num* 22/4, *Iudic* 11/12, 14 (15); Záraz do Heliałzá/ łługi łwe pośłáłá/ A prawie tymi łłowy/ mowić rołkazáłá *HistHel* C2v; *BudNT Mar* 12/2; *CzechRozm* 32v; Pokilánaście dni pośłał go do Perłfyey do Krolá. *SkarŻyw* 75, 102, 131, 187, 235, 243 (12); *BielSen* 7; *StryjKron* 51, 100, 682, 687, 782; *CzechEp* 304; *KochWz* 139; *BielSjem* 5; POśłał ieden Ziemiánin do Pána wielkiego Sługe/ poprawdźie mówiąc/ nie bárzo dworłkiego *PudłFr* 25; *ActReg* 11, 53, 69, 78, 125; Máryułz ábowiem pośłał był Syllę do Bocchá Krolá o wydanie Iugurty. *Phil* Q4, I3; *WujNT Matth* 21/34, 37, *Mar* 12/2, 4, 6 (20); *KmitaSpit* Bv, C4; *PowodPr* 8; *SkarKaz* 518a, b; *CiekPotr* 69. Cf *posłać do kogo po co*; *do kogo cum inf*; *W połączeniu z imiesłowem*; *Ze zdaniem dopełnieniowym*; *Zwroty*.

posłać do kogo po co (1): Pośłał Roboám po trybut do Izráelitow poborcę Adurá/ ále vkámionowan od nich. *BielKron* 82v.

posłać do kogo cum inf (5): *LibLeg* 10/148v; A w tym pośłáli do Papieżá łkárzyć y o pomoc ná Krzyżowniki o gwałtowne połiędzenie tych kráin przerzeczonych/ Iáná Grotoná s Słupce biskupá Krákówłkiego *BielKron* 373v, 18, 49, 56v.

posłać do czego [= *w jakim celu*] (1): ktorzy wziáwłszy łift od Arcybiskupá Mogunckiego/ do Papieżá iácháli/ prołząc: aby Biskupá ich pośłał do łpráwowania owiec *SkarŻyw* 354.

posłać od kogo (3): To nowina tve przyłzcie panie moy Podczáłzy Abo łie kto pociełzy abo łie przełtrałzy Kiedy was tu połłano od pana moiego Iuż to yłcie mułi być iednak czos nowego *RejJóz* K5v; *BielKron* 413v; *SkarJedn* 115.

posłać około czego (1): Tegoż czáłu Papież Iulius pośłał drugi raz pośłá Achileśá de Grałlis około połpolitey wypráwy przeciw Turkowi do Trácyey/ bo łie do Włoch łthroił Thurek. *BielKron* 407v.

posłać przeciw kogo (G) [= *aby walczyć*] (1): dołzłá nowiná Krolá Alexandrá/ iż Tátarowie przełzedłzy rzekę Przypiecz pułtołzą wołóści Litewłkie/ á Krol przeciwko nich pośłał Xiążę Micháylowicá Olełkowica Słuckiego *StryjKron* 687.

posłać z czego [= *kogo*] (2): *ConPiotr* 34v; y ktemu in armis obawiając się iakiego zamięszania Pośłalismy z Kołá swego do Ie^{go} M vczciwie iako przistał oznaymuiąc conas onim dochodzi *ActReg* 53.

posłać komu [*w tym też: cui* (1)] (54): *BierEz* F3v; *BielŻyw* 113; *LibLeg* 9/53, 10/146, 11/140; A wam też Atenom piłzemy/ ábyłcie nam pośłáli dziełięć Filizofow [!] s ktoremi żádamy náłz rozum

ostryć [!]. *HistAl* D5v, B7v, D6v, D7, E7v, E8v; Minerwá święta páni dofyć mi znáć dáła/ Potym dzyecię Ráció fwoie mi pośłała *RejWiz* 43v, 35v; Pośłał wnet Saul pośly do Iái/ mówiąc: Pośli mi fyná twego Dawidá/ kthory ná polu páfie. *Leop* 1.*Reg* 16/19; Tego też czáfu záfię Aufzpurczánie przyięli Ewángeliá/ prośząc Luterá/ áby im dał káznodzieię dobrego/ kthory im pośłał Vrbaná Regiuła. *BielKron* 213v, 76v, 206, 220, 221v, 245v (13); *RejPos* 26v; A ták pośli mi teraz człowieká zmyflne⁸⁰ coby vmiał robić ná złoćie y ná šrebrze *BudBib* 2.*Par* 2/7; *SkarŻyw* 251, 460, 520; Drugą część oney Hordy pośłał Iágełowi/ A či przez Chrzešt imioná dáli Chrištułowi *StryjKron* 507, 150, 375, 390, 507, 557, 637, 667; *WujNT* 845; Tákie šzczeście odrzucał? bacz fię, otoć pośłał Bog ielzcze przyiaćiela, prośto iákoby iuż Ná márách będącemu. *CiekPotr* 36, 62. Cf *posłać komu ku czemu*; *cui cum aliqua re*; *komu cum inf*; *W połączeniu z imiesłowem*; *Ze zdaniem dopełnieniowym*; »posłać ku potrzebie«.

posłać komu k(u) czemu (3): Embrácyus [...] fynow miał trzydzyeści y pięć/ á dzyewek trzydzyeści y pięć/ kthore wżytki Sylwiułowi czwartemu pośłał do Albániey ku małżeńłkiemu štanowi *BielKron* 61v, 406. Cf »przez ręce posłać«.

posłać cui cum aliqua re (1): a status zasię pośłali nauarreo takisz Exercitum, cum ys mandatis aby Hetmani constantia et animi fortitudine laceratam gentis perfidia^m improborum existimationem pośłatali. *ActReg* 182.

posłać komu cum inf (1): [Skanderbeg pośłał do króla Alfonsa Ferdynanda] áby mu pośłał ludzi dobywać Biágorodá pod Turki/ piżąc kniemu iż Włófy fą dobrzy mężowie ná dobywánie zamkow. *BielKron* 252.

posłać k(u) komu (95): *BierEz* Fv [2 r.], F3, G3; A gdy mu tam nitz niemogli wczynitz/ wśfedłfy w ráde/ ij pośláli k niemu fwé flugi z Herodowymi/ ktorzy byli na dzień święty przyiechali *OpecŻyw* 74v, 46v, 47, 177v; *OpecŻywSandR* nlb 2v; *PatKaz* I 2v; *BielŻyw* 14 [2 r.], 103, 112, 150; Pothem powyefz, Crol ye⁸⁰ Miloszcz pan moy poslal myą kv V.C.M. abich ymyenym yego Cro. Mi. nyekthore rzeczy v Vaszey Ce. M. spravoval yednal y movil przyaczielłkiem obyczayem *LibLeg* 7/31, 7/31v, 10/61, 11/75, 77, 152, 162v, 185v; *ComCrac* 11v; Vyřzawłfy pokore horého woblednoćciach jego/ pośłał ku jemu Pawła y Kozmuła Lékarza/ aby go pośdrovyli na czielie y na Duffy. *RejKup* o2; *Diar* 20; *Leop* Is 36 arg, 1.*Reg* 25/5, 1.*Mach* 8/20; Y przyźli fludzy Dawidowi ku Abigáil do Kármelu/ y mowili do niey tymi flowy/ Pośłał nas ku tobie Dawid chcąc cię mieć šobie zá żonę. *BibRadz* 1.*Reg* 26/40, 4.*Reg* 18/17, 1.*Mach* 6/60, 7/10, 11/43; Rozumieiąc Ioáb Hetman krolewłki iż krol gniewien przeciw fynowi Abfalonowi/ pośłał k niemu niewiáftę rořtropną s Thekuitu/ włożywłfy iey rzecz w vřtá co miała mówić. *BielKron* 71v, 15v, 67, 73v, 87v, 101 (20); *Mącz* 186d; *HistRzym* 28v, 33, 67, 70; *BudBib* 2.*Reg* 10/3, 4.*Reg* 5/10, *Ier* 21/1, 1.*Mach* 7/10; *BudNT* Mar 12/4, 6; *ArtKanc* A7v. Cf *W połączeniu z imiesłowem*; *Ze zdaniem dopełnieniowym*; *Zwroty*.

posłać k(u) komu [= przeciw komu] (3): Krol Rzymłki pośłał ku Arábom z woýłkiem Hetmáná fwego. Arábowie y Sáráceni [...] poráźili Rzymiany raz trzy kroć rázow. *BielKron* 165v; Krol Władziłław [...] wypráwił fie przeciw Turkom látá 1443. [...] A gdy fie dowiedzyał iż Turcy ciągną przeciw iemu/ pośłał z woýłkiem Ianá z Huniadá k nim *BielKron* 389, 417.

posłać k(u) czemu [= w jakim celu] (32): *TarDuch* B6v; Ku przełożeniu zakonu kthoregoż żadałz pośłałem štarczow z każde⁸⁰ pokolenia šzełć *BielŻyw* 113; *ZapWar* 1536 nr 2492; Za kthorich

oznaymyenyem ye⁸⁰ Kro. mcz Com^miffarze fłwoye poślacz bendzye raczill kv fkonyczenyv thich rzeczi kthore myedzi poddanemy ye⁸⁰ Kro. mcz y pana Voyewodzynyimy nyeprzyazny mnozha *LibLeg* 11/164, 7/98, 10/69v, 11/25v, 171; Iużem był we czterdzieťu lat gdy mię poślął Moizefz fługá Páńfki z Kádes bárne ku prześlpiegowaniu źemie *BibRadz Ios* 14/7; *BielKron* 198v, 204v, 210, 421v, 434, 443v; *Mqcz* 60b, 225b; Który Stároftá/ ma dáć y pośląć z vrzędu Woźného ze dwiema fzláchćicami/ ku widzeniu fzkody y gwałtu/ y ku pytaniu/ [...] že fą winni vczynku naiázdem popełnioného. *SarnStat* 1169, 204, 1114. Cf *posłać komu k(u) czemu; z czym ku czemu; »ku pomocy posłać«*, *»posłać k(u) tej rzeczy«*, *»posłać ku służbie«*.

posłać przeciw komu [= *aby spotkać*] (2): Ten [*papież Stefan*] był iechał do Gálliey fwą ośobą żądać o pomoc Pipiná kfiążęciá Fráncufkiego [...]. Pipinus vczynił mu tę pocźciwość iż fyna fwego Kárlá wielkiego poślął przeciw iemu aż do fethnego kámieniá/ á fám v trzeciego ftánał. *BielKron* 168, 258v.

posłać przeciw(ko) komu, przeciw(ko) czemu [= *aby walczyć*] (36): Y przigodziło fie iż krol Piłat nieprzyiaciel Philipow vmarł, tedy Philip poślął iedno woýfko przeciwko Piłatowemu fynowi á drugie z Alexandrem przeciwko iednemu miafťu nieprzyacielfkiemu. *BielŻyw* 147; Iesli rofkaże ruźyć woynę iednym przeciw drugim/ wnet vczynią/ pośleli ie przeciw nieprzyacielom/ idą/ rozwalaiąc gory/ mury/ y wieże. *BibRadz 3.Esdr* 4/4; Pothym Iozue poślął trzydzyeści tyfiąc ludzi przeciw miałťu Háy. *BielKron* 47v, 70v, 91, 123, 130 [3 r.], 161v (24); *BielSpr* 37v; *CzechRozm* 140; *StryjKron* 190, 225, 375, 472, 557; *OrzJan* 12; *SarnStat* 1225. Cf *posłać za kim przeciw komu*.

posłać na kogo, na co [= *aby walczyć*] (12): BAtus czarz Tatarfki, chcząc ciągnąć ku wuherfkie ziemi, poślął Peta hetmana fwe⁸⁰ na polfkę. *MiechGlab* 6; Ten był poślął Márgrábię Brándeburfkiego ná Tabory/ ále im nic nie mogł vczynić/ bo mieli pomoc od Polakow *BielKron* 188v, 89, 159v, 296, 300, 328; *BudBib 1.Mach* 3/35; A w tym Sigmunt Węgierfki Krol w zmowie z Krzyżaki/ Ze dwanaściá Chorągwi woýfko ná Polaki/ Z Sciborem Siedmigrockim poślął Woiewodą/ który Sądecką burzył włość drapieźną fzkodą. *StryjKron* 537, 627; *BielSen* 7. Cf *posłać na kogo cum inf*.

posłać na kogo [= *aby walczyć*] *cum inf* (1): Potym ná Kfiążę Mázowieckie Wáńká poślął woýfko pobierać/ palić/ y pułthofzyć iego dzierzawy *BielKron* 371.

posłać na co [= *w jakim celu*] (94): *LibLeg* 7/34v, 97v, 98, 10/65, 69v, 91v; Vczić dziatki/ flugi/ poddane/ y yne/ fłowa Bożego/ gdi niemaż ich gdzie nakazanie pośląć. *SeklKat* G2v; *KrowObr* 17; *RejWiz* A6, 35v; *BibRadz 1.Reg* 15/20; Poślął też był ná przodku pánowania fwego do Zydowfkich kráin Wáleryufá Grákkufá ná vrząd. *BielKron* 140v; Poślął theż Papież ná Koncilium do Trydenthu/ Kárdynałá Moroná Polufá. *BielKron* 220v; Bacząc Prufki Miłtrz ftałość á wierność Wincentego/ poślął go znou do Polfki na woiovanie *BielKron* 372; Tegoż też czáfu Cefarz Tatárfki poślął trzy woýfká ná branie/ iedno do Litwy/ drugie do Ruśi/ trzećie do Wálach *BielKron* 394v, 67, 166v, 167v, 223v [2 r.], 320 (19); *BielSpr* 27v, 44; *BudBib 2.Mach* 4/21; *SkarJedn* 113, 213, 252; Papież go poślął ná pokutę do Hieruzálem. *SkarŻyw* 166 marg, 88, 201, 231, 251 [2 r.], 318, 390, 557 marg; *StryjKron* 335, 637. Cf *Ze zdaniem celowym; Zwroty*.

posłać o kogo, o co (25): *LibLeg* 7/99v, 11/89v, 173; *Leop 1.Par* 18/10; O winę nieftána ma fład pośląć woźnego y dwu fłuźebnikow fwych/ ktorzy tego máią ciążać kogo pozywaią *UstPraw* G; rzekł mu [*posłowi*] Báfza/ nie wfzytkiego pośelfťwá fpráwuiefz o co cie poślano/ boś tu miałť

niewpomiń/ o które tu rzecz idzie *BielKron* 217v; Tego też czaśu Fryderyk Legnickie Książę poślął w dzyewońbłwicie do krola Zygmuntá/ Iana Turzego Biskupa Wrocławskiego o krolewnę Elżbietę krolewką siostrę *BielKron* 415, 85, 101, 190, 205, 216 (14); *Phil* Q4. Cf »posłać o pomoc«.

posłać po kogo, po co [= *aby przyprowadzić*] (27): SEfli sie rano zafie w radę żydowie/ ij pośláli po Iezufa do ciemnicy ceklarze *OpecŻyw* 116v, 191; Ifch lyathofz wżwyateczni ponyedzialek wnyebitnoſczy Stanisława Zili poślala pon Catharzina zylina pawia Chlopca do Goſpodi szwyeczkiey do kamyenicze yaczkowej *LibMal* 1544/88v; *RejJóz* K4; Rzekł krol/ Heliafz to iefł/ y poślął krol poń pięćdziefiát ſłuźebnikow/ aby go przywedli przezdzyęki/ iefliby z dobrą wolą niechciał przyść. *BielKron* [84²]v, 17, 21, 100v, 124, 322v [2 r.], 400v; pacholę iego [...] po ſługi do goſpody poſławfzy/ bárwierzá hnet ktoremu wfał przyzwał *GórnDworz* S8 [*idem WerGoſc* 250]; *RejPos* 250v; Niepoſiánom ia ciebie/ ále po człowieká poślął? *SkarŻyw* 212, 68, 161, 212, 453, 597; *StryjKron* 123; *WerGoſc* 250; *SkarKaz* 518a, 552a. Cf *do kogo po co*; *W połączeniu z imiesłowem*.

posłać po co [= *w jakim celu*] (1): y ná tołmy przyiecháli/ abyfmy iuż w ſkutku fámę rzecz do bráciey fwey odniefli/ bo nas po to pośláli/ á w nic inſzego wftępować mimo to zágrodzili. *LeszczRzecz* A5v.

posłać kim [= *jako kogo*] (1): Przyſtał ná ich radę Klaudyus/ aby [syn Agrypy] tylko ná powieciech rofkázował zá Iordanem iáko wrzędnik/ á Kułpiuſá poślął zwirzchniefzym nádeń *BielKron* 142.

posłać czym [= *szlakiem*] (6): IAroſław Ruskie X książę rozſzerzáiac páńſtwá ſwoie y ſławę/ poślął fyná ſtarſzego Włodimirza do Konſtántinopolá wodą z wielkim woyłkiem *BielKron* 347, 178, 220, 337v; *SkarŻyw* 231. Cf »posłać w pogonią«.

posłać przed kim (15): I poſlałem przed wámi Sierſſenie/ y wyrzuciłem ie z mieſc ich/ dwa krole Amoreyskie/ nie w mieczu áni w łuku twoim. *Leop Ios* 24/12; *BibRadz Gen* 24/7, *Ex* 23/20. Cf »posłać przed sobą«.

posłać z czym [*w tym też: cum aliqua re* (1)] (57): *March*² Dv; y wybiſtimy zebranimy rzeczymy poſlaly ſwego człowyeka dobrego *LibLeg* 11/91v, 11/75v, 84v, 154; *BielŻyw* 99; *RejJóz* M6v; *BibRadz 2.Par* 35/21, *Ier* 21/1; *BielKron* 86, 193, 204v, 221, 383v; *RejPos* 164, 251; *ModrzBaz* 119v; *SkarŻyw* 102; *ActReg* 11; *Phil* I3; *WujNT Matth* 24/31; A gđzieby fámi bydź niemogli/ tedy piárze fwe z Reyeftry poſłać powinni będą. *SarnStat* 415; *KmitaSpit* Bv; *SkarKaz* 518a. Cf *posłać cui cum aliqua re*; *z czym ku czemu*; *Zwroty*.

posłać z czym ku czemu [= *w jakim celu*] (1): Pothym Symon poślął Numoniufzá do Rzymu z wielką tarczą złothą [...] ku potwierdzeniu towarzysztwa z Rzymiány. *BibRadz 1.Mach* 14/24.

posłać za kim [*w pogoni*] (8): Bacząc to krol/ vciekł do Lachis. Poſłáli potym zá nim wielkoſć ludzi Rycerſkich/ á tám go zábili *BielKron* 87v; Gdy to krolewey powiedziano/ przebrafwzy co czelniefzy lud/ poſłála zá nim fyná młodego w leciech/ aby go dogonił/ á iefli ſie záłtánowi/ oczekaway mię z wielkim woyłkiem. *BielKron* 112v, 76, 103v, 337v; *ActReg* 56. Cf *posłać za kim przeciw komu*; »posłać w pogonią«.

posłać za kim [*w pogoni*] *przeciw komu* (1): Po ſmierci [papieża] Adryaná/ wybran iefł Alexander/ ktorego Fryderyk z Rzymá wygnał/ [...] Alexander vciekł do Wenecyey/ zá którym poślął Fryderyk fyná Othona przeciw Wenetom *BielKron* 181v.

posłać za kim [= *do kogo*] (2): Ten Stanisław Gębiczki [*kucharz*] na pierwfem Noczlegu w Werkach. Die 12 Octobr ielt zabith. Na ktorego miefcze K. Ie^{go} Mcz. s kuchniey fwey, Stanisława Kucharza, za Ksziezną Iei Mczią poslacz raczil *WyprKr* 126; Cefarz go [*arcybiskupa koleńskiego*] tedy pozwał przed fie/ áby ftanął we 30. dni/ gdzieby był z dworem ná ten čás/ pozwał go też Papież do Rzymá w 60. dni/ połał tedy poła zá Cefarzem *BielKron* 224.

posłać za kim [= *w ślad za kim*] (1): A miefczanie iego nienawidzieli go/ tedy posłáli pofelstwo zá nim/ mowiąc: Niechcemy żeby ten miał krolować nád námi. *Leop Luc* 19/14.

posłać za czym [= *po co*] (1): Tedyć ia ku niemu trzy ftrzały wyftrzele/ á tak ftrzele iákoby ćwicząc fie do celu. Posłęc theż (zá nimi) y chłopię rzekłfy mu: Idź [!] przynieś mi ftrzały. *Leop 1.Reg* 20/21.

posłać w czym (4): Y połał Krol Hirám w onych okręciech flugi fwoie *Leop 3.Reg* 9/27; padł los ná Ligurá/ kthory połał w łodzi fwego flugę kupnego dowiedować fie o wodzie *BielKron* 451, 337v; *StryjKron* 96.

posłać w czym [= *w jakiej sprawie*] (33): *LibLeg* 11/160v; [*Ferdynand prosił Solimana*] áby mu dał Węgierfką koronę dzierżec thym právem ktorym dzierżał niebołzczyk Krol Ian/ w czym też Lafkiego był przedtym połał. *BielKron* 313v. Cf *Zwroty*.

posłać dokąd (345): A kiedy drugi dzień nátał/ Xánt Ezopá ku lázni połał. *BierEz* D3, A2, Hv, O3; *OpecŻyw* 86v, 116v; *OpecŻywSandR nlb* 3v; *MetrKor* 38/321 [2 r.], 46/47; á niebądż to wam cyęłfko yżeście mię przedali do tey zyemye/ á bo wiem dla zdrowia wałfego połał mię bog przed wamý do Eiptu *HistJóz* D4; *BielŻyw* 124; Mnieyfzy vph posłali ku Łęczycce. Siradzowi y Kuiawam z Hetmanem imieniem Kaydan *MiechGlab* 7; A tak v.k.m. virofumiawfchi ftego wipyfłv przes miefzkania na thi granycze raczi poslacz kogo bedzie volia V.k m. *LibLeg* 11/19, 7/42, 67v, 68, 98, 99v (25); Czefłarzs Thureczky pan náłch ma lyudzi wziemy fwey dołficz narodu y yązika thuthecznego, kthorimi poławfchi ye thu potrzebą thakowa dalyeko treffney odprawycz bi mogli *LibMal* 1548/144v, 1543/68, 1544/88v, 1546/122; *RejJóz* K5v, M4v, N2v, O4v, O5; *SeklKat* G2v; *ZapWar* 1548 nr 2668; *HistAl* B4; *MurzNT Luc* 15/15, 16/27; *DiarDop* 100, 110, 113; Połał thedy Iozue flūżebniki do Namiotu iego/ ktorzy fłedłfy kwápliwie tám/ náležli wfłyfthkie rzeczy fchowáne ná iednym miefcu *Leop Ios* 7/22, *Gen* 46/28, *Is* 36 arg, 2, 57/10, *Ier* 29/3, 1.*Mach* 8/17, 2.*Tim* 4/12; *OrzList* g4v; *UstPraw* D2v; Kiedy bitwá przed miálfem okrutna być miála/ Tá páni czterzy fyny zacne tám połała. *RejZwierz* 47; A gdzie iedno Saul połał Dawidá/ fzedł wżędzy/ á roftropnie łobie poczywał *BibRadz* 1.*Reg* 18/5, 3.*Reg* 8/44, 4.*Reg* 6/32, 18/17, 2.*Esdr* 2/5, 2.*Par* 32/9 (12); Król Kázimierz drugi raz woýfko do Wálach połał. *BielKron* 391, 17, 17v, 21, 40, 43 (132); *Mqcz* 60b, 462c; *Górndworz* Pv, S8; *RejPos* 58v, 161v, 250v; Potym poławfzy piefze miedzy chrofty/ kazał fuchego gálężia s tłuťthych drzew co nawięcey náność. *RejZwierc* 163, 163, [203]v, 274; Minutius Ruffus, gdy fie potykał s Szcordyfzki/ y z Daki [...] byli mu śilni/ połał tháiemnie brátá z drugimi ná bliłki págorek poroťły chroftem s Trębáczmi *BielSpr* 41v, 42, 69; Elizeufzu miefzkay tu profzę (ćię) bo połał mię Iehowá do Ierychá. *BudBib* 4.*Reg* 2/4, *Gen* 32/3, *Num* 22/4, 1.*Reg* 15/20, 4.*Reg* 2/2, 6 (14); *BudNT Luc* 15/15; A iefliby go w obcy kray posłać miano/ tákoweż ftaránie trzebá mieć około iego ćwiczenia *ModrzBaz* 11v; *SkarJedn* 130, 142, 183, 213, 214, 251; *SkarŻyw* 15, 51, 75, 90, 113 (20); *StryjKron* 26, 225, 305, 390, 472 [2 r.] (9); *NiemObr* 59; *CzechEp* 378; *WerGość* 221,

250; *GórnRozm* D3, D3v; Tydzien temu minął, iakoPanKancierz posłał samSecretarza Ciekłinskiego *ActReg* 127, 124, 125; *OrzJan* 103; Y poślawfzy ie do Betlehemá/ rzekł: Idźcie/ á wywiáduyćie fie pilno o dzieciátku *WujNT Matth* 2/8; A teraz pośli męże do Ioppy/ á przyzow Symoná nieiákiego co go zowá Piotrem. *WujNT Act* 10/5, *Matth* 20/2, *Luc* 15/15, 16/27, s. 428 [2 r.], *Act* 10/8, 25 arg, 2.*Tim* 4/12; *SarnStat* 302, 569, 1230; *SkarKaz* 346a; *CiekPotr* 11, 87, 88. Cf *posłać dla czego dokąd*; W połączeniu z imiesłowem; Zwroty.

posłać skąd (31): *ZapWar* 1536 nr 2492; *MiechGlab* 18; Dla tey przicziniłmi poślaly fdworv naschego, yvfýpha flvge naschego *LibLeg* 10/93v, 7/99v, 10/69v [2 r.], 91v, 93, 11/92v (12); Otho (pry) poślał Dawid pośly swoie z puśczy: áby pozdrowili Páná náśłego/ á on ie nie cudnie przyiáł *Leop* 1.*Reg* 25/14, *Num* 32/8, *Is* 36/2; A iefliby kmiotkowie niechćieli wieć potrzeb do woýká/ tedy Káłztellan ma poślać z woýká do wsi bliższych/ ktorzy máią rozdáwáć potrzeby *UstPraw* D2v; *BibRadz Ios* 14/7, 2.*Reg* 18/17; *BielKron* 16, 48v, 199v, 380v, 393, 413; Wy tedy słuchayćie słowá Iehowy/ wśytko záprawádenie/ ktore poslałem z Ierufzalimá do Bawelá. *BudBib Ier* 29/20; *SkarŻyw* 520; *SarnStat* 1114. Cf »posłać z niebios«.

posłać którędy (7): *LibLeg* 10/151; A gdy [Mikołaj Wolski] przyiechał do miáśteczká [Hall] [...] záhámowano go od Cefárzá/ láwego puścżono wolno/ ále Mořkwę pobrano od niego y rozwiązano/ przez Lubek do Mořkwy poślano *BielKron* 412, 379, 410v, 435, 436v; *StryjKron* 472.

cum inf (56): *BielŻyw* 24; *ConPiotr* 33v; Abi thwoya Kro. mcz raczil poślacz řzwoych dworzan abo komv thwoya Kro. mcz rořkazefch poyczy na the tho granycze thich lotrow řchvkacz y poymacz y podacz ych komv thwoya Kro. mcz rořkazefch. *LibLeg* 11/168v, 10/114, 11/11; *MurzNT Luc* 15/15; Y poślał służełniki swoie wzywáć tych ktorzy byli prořzeni ná wefele *BibRadz Matth* 22/3; *Zach* 7/2; Ale Thobiařz prořił oycá Ráguelá áby go poślał náwiedzić oycá řtárego/ powiedáiąc thego słuřzną przyczynę. *BielKron* 98; Na drugi rok poślał Soliman Cefarz Achomátá/ Vlámáná/ y Amurathá Sędziaki/ dobywáć zamkow pod Węgry/ pothym řam zánimi ciągnáł. *BielKron* 315, [84²]v, 97, 189v, 220v, 227v (25); *RejZwierc* [203]v; Ná ořtátek prořił áby pośláli co przednieyfzá rádě/ ogládać iř mury Atheńskie obáłone řá. *BielSpr* 37v, 38, 41; *BudBib* 2.*Reg* 10/2, 4.*Reg* 1/16, 19/4, *Ier* 40/14; *BudNT Luc* 15/15; *SkarŻyw* 451; *StryjKron* 457; *BielSen* 7; á Pan zábrawfzy to do řiebie/ Ekonomá ma poślać/ weryficowáć ony Regefřrá/ y dořwiadczyć iefli fie concorduiá/ á Panu z nich řumnę řpifawfzy oddáć. *GostGosp* 4; Y poślał go do folwarku řwego páśc wieprze. *WujNT Luc* 15/15, *Matth* 22/3, s. 428; *CiekPotr* 41. Cf *posłać do kogo cum inf*; *komu cum inf*.

W połączeniu z imiesłowem czynnym teraźniejszym zawierającym przekaz do adresata [w tym: do kogo (76), *k(u)* komu (18), *dokąd* (9), *komu* (2), *po kogo* (2), *przeciwko komu* (= do kogo) (1)] (126): Krol iego mylořcz polřky pan moy mylořczywy iefł mnye kv valchey k.m. pořlaczy raczil oznamvgiancz v.k. my^{loř}ti. Ze kroyewa iey mylořcz malzonka iego K.M. [...] czerá [...] porodicz iefł raczila. *LibLeg* 4/26; a tak teras prikazvyemy wam zebifřcie pořlaly ktorego řłowieka dobrego do krolia polřkiego dayacz otim znacz *LibLeg* 11/20v, 7/10v, 10/59, 148, 153, 11/76 (10); *BierEz* F2; nápořlád pořláł řyna řwé^{řo} rzekářz [...] *OpecŻyw* [61], 71; *MetrKor* 46/46v; *BielŻyw* 14; *ComCrac* 11v; *LibMal* 1546/122; *HistAl* E8v; *MurzNT Mar* 8/26; *Leop Num* 21/21, *Iudic* 9/31, 1.*Reg* 16/19, 2.*Par* 32/9, 1.*Mach* 13/34, *Matth* 22/16, *Luc* 19/14; IEden był řtá dukatow v kupcá pořyczyć/ Potym do iego řony/

gdy ie iuż odliczył/ Pośłał bábę dáiąc iey/ áby k niemu przyśzlá *RejFig* Dd5v; Pośłał Iorámá fyná fwego do Krola Dawidá năwiedzáiąc zdrowie iego/ á žyczác mu iž walcząc z Adárezerem poráził go *BibRadz* 2.*Reg* 8/10, *Iudith* 3/2; Kázimirz pośłał kniemu pośly chcęcy mu płát dáwác kázdy rok/ áby go niechał w pokoiu. *BielKron* 324, 15v, 16v, 42, 56, 58 (47); *RejAp* 39v; *HistRzym* 33, 129v; *RejPos* 8, 238v, 250, 288; *RejZwierc* 101v, 204v [2 r.]; *BudBib Iudic* 11/12, 17, 4.*Reg* 5/10, 16/7, 19/9, 2.*Par* 36/15, *Ier* 36/14; On widząc to oznáymil/ wnet Heliaśzowi/ Ktory go zaraz pośłał/ s tym ku Achábowi. Oznáymuiąc by wnetże/ rofkazał záprzęgác *HistHel* C2v; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 131v; *SkarJedn* 183; Cefarzowá nic fię Cefarzá ftym nie rádzác/ pośláła zacne pánie do niey/ to iey rádzác. *SkarŻyw* [223]; gdy pochwili sługę poń óciec ná obiad go przyzywáiąc pośłał *SkarŻyw* 527, 20, 252, 336, 347, 356, 390, 429; czym gdy był zwyciężony vpor nieprzyiacielŕki/ pośláli Vlriká Eifenonená Commendatorá wielkiego/ y Ianá Zayluŕá podaiąc fię Krolowi *StryjKron* 647, 26, 122, 309, 672, 782; *KochWz* 139; aby pośłał do Maximiliana kogo, ciesząc go *ActReg* 59; Pośłał znowu Cieklinskiego prosząc *directu^m* *rpsponu^m* *ActReg* 128, 53, 60; *LatHar* 716; A vŕlyŕzawŕzy o Iesufie/ pośłał do niego ftárfze Zydowŕkie/ proŕząc go áby przyŕzedŕzy vzdrowil sługę ie⁸⁰. *WujNT Luc* 7/3; Tedy pośłał Piotrá y Ianá/ mowáiąc: Szedŕzy zgotuyćie nam Páŕchę/ ábyfmy pożywáli. *WujNT Luc* 22/8, *Matth* 22/16, *Luc* 7/6, 19, 20, s. 428, *Act* 9/38; *SiebRozmyŕl* K3.

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz (zwykle polecenie) dla adresata [podmiot zdania podrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego; w tym: do kogo (37), k(u) komu (5), komu (2); aby, by, żeby] (49): A dlá tego widzátz Iezus miŕy ŕmętek fwe matki/ pośláł na przod Iána s Piotrem k niéy/ aby fię nie ŕmucila *OpecŻyw* 78, 174v; *ConPiotr* 34v; *LibLeg* 11/162, 173v; *HistAl* B8; *MurzHist* Sv; *Leop Philipp* 2/28; *RejFig* Dd5v; Ale znowu drugie pośly Báláách krol k niemu pośłał pocźciwe ofoby/ obiecuiąc dáry wielkie/ áby przyiechał á źle winŕzował ludu Izráelŕkiemu. *BielKron* 42, 42, 54v, 69, 106, 134v (31); *RejPos* 56; Pośláły nas do ćiebie/ náŕze przyiaciółki/ Byŕ nas ták ŕprawowála/ iáko mátká pŕczółki. *BielSat* [I4] [*idem BielSjem*]; Potym go pośláli do Topoley do Strijá/ áby go był wypráwil gdzie ná słuźbę *RejZwierc* 274; *BudBib* 4.*Reg* 5/6; Oná fynacźká do niego potym pośláła/ áby mu błogóŕláwil/ ták w ŕkázuiąc *SkarŻyw* 31, 164, 368; *BielSjem* 13; Tym rychley tedy pośláłem go: ábyŕcie go vyźrzawŕzy/ záŕ fię wefelili/ á iabym nie był ŕmętny. *WujNT Philipp* 2/28, *Luc* 20/10.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego [podmiot zdania podrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem bliższym w zdaniu nadrzędnym; w tym z zapowiednikami: dla tego (4), na to (2), w ten obyczaj (1); aby, by, iżby, żeby (194), azaby (2), coby (1), iż, że (2)] (199): Závždy ŕię z ŕobą bijáli/ Inym ptakom pokoy dáli. Gołębie gdy to widzieli/ Lutoŕ náđ ich ŕzkodą mieli: Swe pośly do nich pośláli/ A zaby ie poiednáli. *BierEz* S2v, A2, G3; *OpecŻyw* 6v, 47, 75v, 86v; *OpecŻywSandR* 3v; *HistJóz* C2v, Ev; Iezu ktorys dwu zwolennikow pośłał ku rozwięzowaniu oflicze z ofłęciem/ á iżby k tobie przywiędli. *TarDuch* B6v; *BielŻyw* 103, 113, 158; *MiechGlab* 37, 39, 59; wten obiczay ciebye Czeŕarz ye⁸⁰ M. pośłał do krola ye⁸⁰ M. wtey sprawye zebi tho ŕprawywŕchi do nas poddanich ye⁸⁰ Cz.m. wczaloŕczy przinioŕl y nam tho pooddawał. *LibLeg* 11/107v, 7/11, 31, 31v, 10/61, 11/134 (13); *LibMal* 1543/68; Poŕlimyź gi do krola Iž wyŕluży dwa konia *LudWieŕ* A2v; *ZapWar* 1548 nr 2668; *RejKup* o2; *HistAl* B4, Fv; Oicze Abrahamie zmiłui ŕię na demná/ a poŕli

Lazarza aby omoczył w wodzie/ koniec palca fwoie⁸⁰/ i ochłodził ięzyk mói *MurzNT Luc 16/24, Matth 21/34, Luc 16/27*; jedno o to nam idzie, iż bracia naszy nie wiedząc o tym nic pośłali są tu nas, abyśmy ich potrzeby sprawowali, czegośmy się im podjęli. *DiarDop 110; RejWiz 137*; I z ífedł fie wílyfthek lud Ífráhelski do miálfhá [...] y pośłáli pośly do wílyfthkiego pokolenia Beniámin/ aby im mowili. *Leop Iudic 20/11*; A teraz pośłał mię Pan/ żeby cię vzdrowił/ á Sarę żonę íyná twego ábym od Diabellftwá wybáwił. *Leop Tob 12/14, Gen 46/28, Num 21/32, 32/8, 1.Reg 25/14, 1.Par 18/10 (15)*; IEden prze towarzyszyze w rybny dzień ípráwił/ Pośłał naprzod zuchwálcá/ by ízczukę záftáwił. *RejFig Aa3; RejZwierz 36; BibRadz Gen 19/13, 46/28, 1.Reg 15/1, 4.Reg 6/32, 2.Esdr 2/5 (14)*; Poślimy tám kilka mężow coby przewiedzyeli kędy mamy íść/ á prześzpiegowáli co fie w nich dzyeie/ á miáftá/ żywność/ y lud ogládáli. *BielKron 40*; ále chcecieli ie zwyciężyć/ poślicie blińko ich woyfká fwoie dzyewki cudne/ w pięknych ízátach przyftroione/ áby fie młodyeńcom ich vmiály zákázác á przycięgác k łobie cudnemi łowy *BielKron 43, 16, 21, 46v, 48v, 55 (54); Mqcz 60b, 225b; RejAp 190v, 193*; Ociec práwi twoy Peleus/ dla tego mnie s tobą pośłał/ áby cię náuczył/ y mowić/ y czynić *GórNDworz Kk4v*; Y pośłáli pośly po rozlicznych ítronách žeby go náleźli. *HistRzym 38, 49, 67, 70, 123v; RejPos 9, 11v, 26v, 56v, 150v, 157, 161v [2 r.]; KuczbKat 275; RejZwierc 174v; BielSpr 37, 37v [2 r.], 42*; A Hektor dwu sług pośłał, aby owiec dwoje Przygnano a Priama zawołano z Troje. *KochMon 23*; poślemy męże przed łobą že wyłzpieguią nam ziemię/ á przyniofą nam ípráwę *BudBib Deut 1/22, 2.Esdr 2/5, Ier 36/21, 1.Mach 7/7, 12/49, 2.Mach 14/39; BudNT Mar 12/2; CzechRozm 140*; Teraz ná to cię tu Bog pośłał/ ábyś ciáło moje ktorem z ciębie wziętá pogrzebł. *SkarŻyw 15, 51, 131, 189 [2 r.], 212 [2 r.], 243 (13)*; Dla czego Krol Rułká Sláchtę z Ianem Cyzewłkim/ y z Tęczyńłkim Woiewodą Krakowłkim/ y z Wołochy pośłał/ áby Tátárłkiey írogości odpárli/ á íam do Litwy [...] ná łowy odiechał. *StryjKron 617, 472, 597; CzechEp 318; WerGość 221*; Rżymiąnie pod ktorých mocą był niemál śwíát wízytek/ nie íromali fię tego/ poślác z poírzódka íiebie ludzi zacnę do Greciey/ žeby z támtąd do Rżymu przynieśli práwá *GórNRozm D3, D3v, N2v; ArtKanc K14v; ActReg 3v; OrzJan 103*; A czyháiąc nan pośłáli niektore ludzie ná zdrádzie/ ktorzyby fię zmyśláli być ípráwiedliwymi; áby go podchwyćli w mowie/ á podáli go wrzędowi y zwierzchności ftárościney. *WujNT Luc 20/20, Matth 21/34, Mar 12/2, 13, Luc 14/17, 16/24 (14); PudłDydo A4; RybWit A3*.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla adresata dotyczące wysłanego (1): náplákawfzy fie ich [synów] óciec Ian Káftoryot/ y náćáłowawfzy pośłał ie do Adrynopolá/ thym obyczáiem iáko vmowá byłá/ áby ich nie turczono. *BielKron 244*.

Z przytoczeniem lub zdaniem referującym treść przekazu [w tym: iż (3), jeśli(by) (3), -li (3)] (11): y rzekł do nyego Izrael/ brácyá twoi páfá bydło w Sychymyach/ chodz íam poślę cye do nych íeřly íye ym íftzęřliwyę powodzy. *HistJóz A2*; Ítem staroste Camienieczkiego wízialem bil łobie za sina. y poślałem bil doniego z lyfti pośla swego yz wízitky nowini a thayemnycze ktorebich flischal o nieprzyaczielyv chcialem do niego dawacz *LibLeg 10/152v*; Szli potym do Krolá wízyfcy Maurowie/ myfmy też pośłáli íwego Aráłzorá/ iż ítrzeżem rołkazánia Krolewłkiego/ á nic nád iego wolá nie czyniemy. *BielKron 453v, 215v, 222, 248v*; pośłał Pan Anyolá fwoiego do niego/ Íz Páwle nic fie nie łę kay/ íam íeřt nád tobą *RejPos 331*; POśly do Niemiec poślem co zá Práwo máią/ Íz fie v nas

częstokroć Prus vpomináią *BielSjem* 20; posłaliśmy zposrodka siebie pewne Posły swe do nich tak do ImP. Gnieznńskiego ziałą intentią donasiedzie *ActReg* 49, 56; *KmitaSpit* Bv.

[Przysłowie: gdzie złe niemoże/ łtara bábę pośle *HistOtton* 121.]

Zwroty: »posłać anjoła« = *mittere angelum PolAnt*, *Vulg*; *emittere angelum PolAnt* [szyk zmienny] (49): Niechtzátz iéy fyn mily aby fie więcéy łmucila/ poślál kniéy anioła *OpecŻyw* 177v, 174v, 191; *PatKaz II* 64; *MurzNT Mar* 13/26; *KrowObr* 170v; Ano gdy Sennácheryb bluźnił imię iego/ Poślál do iego woylká Anyoła iednego. *RejWiz* 114v, 155; *Leop Act* 12/11, *Apoc* 22/6, 16; Dam ziemię tę potomłtwu twemu/ Thenći pośle Anioła łwego przed tobą/ iż z támtąd wezmiesz żonę fynowi memu. *BibRadz Gen* 24/7, *Gen* 24/40, *Ex* 23/20, 2.*Par* 32/21, *Matth* 13/41, *Act* 12/11, *Apoc* 22/6, 16; Poślál Pan Bog do niego Anioła Gábryela w perłonie młodzyeńcá/ s którym towarzyłtwo wzył á łzedł łpołu z nim. *BielKron* 97v, 134v, 136; *RejAp* 39v, 190v, 193; Ale Pan Bog chcąc iemu dziwność ładow obiáwić/ poślál Anyoła w ołobie człowieczey k niemu. *HistRzym* 28v; *RejPos* 26v [2 r.], 331; A gdy go Pan obaczył iż nie odmienił wiary áni łtałości łwey/ iáko potym Anyoła łwego do niego poślál/ który przyłtal zá łługę do niego. *RejŻwierc* 124v, 174v, 202v; Anioła P. Bog ná vpominánie ludzi do pokuty poślál. *SkarŻyw* 557 marg, 243, 502, 557; *CzechEp* 34 [2 r.], 318; *ArtKanc* K14; *WujNT Matth* 13/41, 24/31, *Mar* 13/27, *Act* 12/11, *Apoc* 22/6, 16; *SkarKaz* 245b, 518a, 552a.

»posłać z dary (a. z podarzenim)« (4): wnet pośláli poły ku Bijálłowi z rozličnymi dary, pokoia z nim żadaiaćz. *BielŻyw* 14; *BielKron* 253, 380v; *RejPos* 26v.

»posłać na drogę« (1): Y poślál cię Pan ná tę drogę [*misit te DOMINUS per viam*]/ rołkázuiáci ábył łzedł á wyłrácił złołciwe Amálechity *BibRadz* 1.*Reg* 15/18.

»posłać dziewoślęby« [*w tym: do kogo* (4)] (6): Rytogáros Niemieckie Kfiążę poślál do niey [*Wandy*] dziewoślęby áby iego małzonką byłá *BielKron* 340v; ielli chcecie ábych byłá małzonką wálzemu Panu/ poźłicie łz zacnieyłze dziewoślęby niżłicie pośláli. *BielKron* 427v, 371, 374v, 383.

»posłać [do kogo] w dziewoślębstwie, z dziewoślębstwem« (2:1): Bolełław rády łwoich vżywáiać poślál do Bele krolá Węgierłkiego rołtropne męże [...] z dziewoślębłtwem/ áby mu wieczną przyiaźń łnim ziednáli/ á corę iego zá małzonkę przyniełli. *BielKron* 360, 380v, 415.

»posłać gońca« [szyk zmienny] (6): Iakołch krol yego myłołcz nadwor náłch, poślál goncza swego, kthorim náłz y lyłthem swoym nawyedzył *MetrKor* 38/321; Drvgye thełch w.k.m. ołznaymvye yłch thak rok poślályłzmi gonycza náłchego do w.k.m. połłchacz o lyłth dobrovolni *LibLeg* 11/154, 7/97v, 98, 10/97v; *StryjKron* 782.

»posłać z listy(-ami)« [szyk zmienny] (12): *LibLeg* 7/68, 10/152v, 11/78; Thełch powyada yłch pyothr Granowłky poślál bill knyemv Baydorką miłzliwczá łzwego do krziwynya zliłtem przełtrzegayáćzgo wtem aby łzyá Byenyaka Zayaczkowłkyego łtrzeł *LibMal* 1546/122; *BielKron* 237v, 370v; Y przetołz Papielz Athánáze⁸⁰ ná Biłkupłtwo przywrocił/ y z łwemi go liłtámi do Alexándryey poślál. *SkarŻyw* 391, 390, 436; *ActReg* 124, 125; *CiekPotr* 68.

»posłać do ludzi [= na służbę]« (1): Ocyec [...] łpráwiłłly mu [synowi] [...] odzyenye y lecye y zimye nie práwye cyęłzkie/ pośle go do ludzi y będzie łlużył *GliczKsiąż* F3v.

»posłać na naukę« [w tym: *dokąd* (2)] [szyk zmienny] (3): rzadko tho dżiś naydżiefz/ áby kthory Książdz vbogą dzieweczkę zá mąż wydał/ [...] áby młodzieńcá ná náukę pośłał *OrzRozm* H2; *BielKron* 346v, 360.

»posłać z niebios (a. z nieba) [do kogo a. k komu]« (2): botz bog wezrzál na modlitwy twé/ ij poślál mie zniebios ktobie bych cie vcielfyl *OpecŻyw* 6v; *SkarŻyw* 557.

»z nowiną posłać« [w tym: *k komu* (1)] (2): Gdy mu Pan z łáfki fyná Sámsoná obiecał/ Tedy k niemu Anyolá s tą nowiną pośłał *RejWiz* 155; *RejPos* 305.

»posłać na odsiecz [dokąd]« (1): Stánisław też Pác wielkiego X. Lit. ná ten czás Namieftnik/ [...] zebrałwzy ze dwa tyfiacá Ricerftwá ták Zołnierzow iáko Sláchty y Kozakow Witebłkich/ pośłał ich ná odfiecz pod Ozierífca Zamek *StryjKron* 772.

»posłać [za kim] w pogonią [czym]« (1): gdy mu Iafon z Argonautámi Medeą Corkę z wielkimi fkárbámi [...] vniośł/ pośłał zá nim wpogonią dwadzieściá tyfięcy ludzi w nawach/ Morzem czarnym *StryjKron* 96.

»na pomoc (a. na wspomózenie), na ratunk, ku pomocy posłać« = *auxilium impartire a. impendere* *HistAl* [szyk zmienny] (16:2:2): *LibLeg* 10/146; Alexander [...] nátychmiaśł lifty pośłał do Biskupá Zydzowskiego imieniem Iadela/ nápominaiąc go áby mu ná pomoc ludu pośłał *HistAl* B7v, E7v; Witalis Micháel kfiążę Weneckie też fyná fwego wodá ku pomocy pośłał *BielKron* 178; bo Máchomet fkoro fie tego dowiedział nieomieszkáł pośláć na rátung [!] obegnáncom Sebáliafzá Hethmaná z wielkim ludem *BielKron* 252, 206, 245v, 296, 303v, 316 (11); *RejPos* 26v; Ryzanom y Arcybiskupowi ich/ przeciw Krzyżakom ná pomoc kilko tyfięcy Litewłkich y Zmodzkich Kozakow zá pieniądze pośłał. *StryjKron* 375, 557, 667; *OrzJan* 12.

»posłać o pomoc (a. o wspomózenie)« [w tym: *do kogo* (4), *dokąd* (2)] (5): *LibLeg* 11/60; Zá tym Scháchmát zwiesił głowę/ á prośił iuz ni ocz inego/ iedno [...] by mu dopuśčili brátá iego pośláć do ziemie Tátárkfiey do bráciey Nohálłkich Carzow o pomoc *BielKron* 402, 350, 373v, 410v.

»posłać z poselstwem, w poselstwie, na poselstwo, w poselstwo« [w tym: *do kogo* (12), *dokąd* (6), *ku komu* (3)] = *mittere dicendo* *PolAnt* [szyk zmienny] (10:9:1:1): Pośłefzli mię gdzie w pofelstwie/ Spráwić wżytko bárzo czerłtwie *BierEz* O3; *MetrKor* 46/47v; a wżakosz tho tes pewnie wyem ze ye^{go} K.m. pana włodka dworzanyna svego myal bil wpofelłtwo poślacz do pana woyewodj *LibLeg* 10/154, 7/67v; Potym Sennácheryb Krol Alfryyfki pośłał flúżebniki fwoie do Ieruzálem [...] do Ezechiafzá Krolá Iudłkie^{go}/ y do wżytkich z Iudy ktorzy byli w Ieruzálem z tym pofelłtwe^m *BibRadz* 2.Par 32/9, 3.Reg 15/18, 1.Mach 7/10; Pośłał Zeliman tego cżáfu do krolá Zygmuntá Lafkowłkiego z Mościłk woytowicá [...] s tym pofelłtwem: [...] *BielKron* 408v, 211, 249v, 311, 311v, 427v; á dla thego moy pan/ s tym ledáiaákim pofelłtwem mnie thu pośłał/ ábym fie przypátrzył temu *Górndworz* Pv; Z iákim pofelłtwem Pan pośłał zwolenniki fwoie. *RejPos* 118v marg; *BudBib* 1.Mach 7/10; *BielSpr* 37; *PaprPan* B3; á przy nich Ian Albricht Krol pośłał Chriftophá Tefliká [...] do Cárá Zawolfkiego Sachmátá w pofelłtwie *StryjKron* 682; *CzechEp* 304; *BielSen* 8.

»posłać posła (a. posłańca), legata, czausza, poselstwo« = *mittere nuntium* *HistAl*, *Vulg*, *PolAnt*, *Mqcz*, *JanStat*; *mittere legatum* *Vulg*, *PolAnt*, *Mqcz*, *Calag*; *mittere legationem* *Vulg*, *Mqcz*; *dirigere nuntium* *HistAl*; *mittere* *Vulg*; *mittere per manum nuntii* *PolAnt* [szyk zmienny] (245:7:3:2): Krol hnet

z porádenia tego/ Pośláł k Sámom poślá fwego: Ktory iák lkoro przyiechał/ W rádźie pośelstwo powiádał. *BierEz* Fv, F2, F3, S2v; *MetrKor* 38/321, 46/46v, 47; *BielŻyw* 14, 99; Krol franczvíki poslał pośla na weśzelye gonyczya wprawdzie. Alye wídy poślal *LibLeg* 7/97v; Voyewoda valaski tez ma poślacz pośla swego weśpolek stim poślanczem naśchim *LibLeg* 11/67; Drvgye theśch dawami wyedzyecz wałchey Kro.mczi yśch Czar Tureczky poślal Czavíza do Czarza Thatarfkyego y do wśzitkych hord Tatarfkych. *LibLeg* 11/184, 7/34, 34v, 41, 42, 68 [2 r.] (48); *ComCrac* 11v; *ConPiotr* 34; *RejKup* b6; *HistAl* E8v, L4; *Diar* 20; *DiarDop* 115; *KrowObr* 17; *Leop Num* 21/21, *Iudic* 9/31, 20/12, 1.Reg 16/19, 25/14 (10); Ale on pośláł do niego pośly fwe z temi słowy *BibRadz* 2.Par 35/21, *Ios* 6/17, *Iudith* 3/2, 1.*Mach* 7/10; Krolowá gdy wślyśzáłá/ żáłościwa s tego byłá/ pośláłá do Cyrufá pośly w ty słowá: [...] *BielKron* 112v; Papież Benedykt dwánaśty wślychawśzy fkárgi pośłow Polfkich/ pośláł Legaty do Polśki y do Pruśkich krain śwoie *BielKron* 373v, 15v, 21, 42 [2 r.], 47v, 56 (111); Mittere legationem ad aliquem, Pośláć pośelstwo ku komu. *Mqcz* 186d, 225a, 462c; Potym pośláł drugie pośly/ y trzećie. *HistRzym* 7, 33, 38, 49, 129v; *RejPos* 250v; *GrzegŚm* 47; *RejZwierc* 101v; *BielSpr* 37v [2 r.], 48v; Y pośláł Iáákob pośly przed łobá do Ezawá brátá fwego do ziemie Seirfkiey/ ná pole Edomśkie. *BudBib Gen* 32/3, *Num* 22/4, *Iudic* 11/12, 14, 17, 19 (12); A ci fą wśtawicźni náfzi nieprzyiaćiele/ ktorzi áni fwego fię vpomniawśzy/ áni poślá z odpowiedźią poślawśzy/ wojnę wśzczynáią *ModrzBaz* 119v; poślawśzy śwoie pośly do Konśtántynopolá/ kościoł S. Zophiey tak dłuęo zámknąć y zápieczętować kazał/ ažby [...] *SkarJedn* 142, 130, 183, 213, 214, 251, 302, 307; *Calag* 99a; *SkarŻyw* 90, 164, 336, 347, 356 (8); *StryjKron* 26, 51, 100, 687; *NiemObr* 59; Máło potym pośly fwé do Kámmy pośláł/ żadáiąc iéy w małżeńśtwo. *KochWz* 139; *BielSjem* 5, 20; *ArtKanc* A7v; *ActReg* 49, 122; *Phil* I3; *SarnStat* 1114, 1210 [2 r.], 1213, 1219; *SiebRozmyśl* K3; *KmitaSpit* Bv [2 r.], C4; *CiekPotr* 88.

»poślem [do kogo] poślać« (1): wyadomo by thoby bylo. yz teraz then ktoregófcze poślem do náł dobrego czlowyeka poślaly. yeśth na náł wielky dwor przyyechał *MetrKor* 46/175.

»poślać (po)tajemnie, kryjomko« (9:1): Abowiem Zebul Kxiąę miáśthá/ wślyśfawśly słowá ktore mowił Gáál fyn Obed/ rozgniewał fie bárzo/ y pośláł kryjomko [*misit clam*] pośly do Abimelechá *Leop Iudic* 9/31; Wśzákże Probus ná thym nieprzeťáł iź poráżon/ pośláł z nowu potháiemnie woýfko z kfiąęćiem Legnickim *BielKron* 366v, 59v, 100v, 116v, 372; *BielSpr* 41v, 42, 44; *StryjKron* 309.

»poślać ku potrzebie« [w tym: komu (2), dokąd (1)] (3): S. Florian [...] z rofkazánia Dioklecianá Cefárzá okrutnego/ pośláł dziefięć tyfięcy ludzi ku potrzebie Akwilinowi do Báworśkiey ziemie Lauryaku álbo Noryku ná zamek *BielKron* 357, 252, 314.

»poślać [do kogo] w potrzebie [= w jakiej sprawie]« (1): Doktor Pátricius ktoreęo wśzyfcy w.m. z wczónego pińánia znacie/ pośláł Zabrześkieęo śluge fwego do pewney ofoby w niekthorey potrzebie pilney *GórńDworz* Pv.

»poślać po potrzebach [*dokąd*]« (1): Po wśzytkich przigodach iego ni czím go inśzym náypirwey pociefzyć nie raczył/ iedno iź fyn iego [*wrócił*]/ kthoreęo był pośláł po potrzebach śwoich w dáłkie ftrony *RejPos* 42.

»poślać przodkiem, przed sobá, naprzod (a. wprzod)« = *praemittere* Miech, *Vulg*; *mittere ante se* *Vulg*, *PolAnt*; *mittere* *PolAnt* [szyk zmienny] (16:12:9): *OpecŻyw* 78; *HistJóz* E2; Poślano na przod

bratha iego rodzonego Kazak zołtana. *MiechGlab* 32; a tak to woýfko moye ktorem bil poślal naprzod przyciagnelo kv nym *LibLeg* 10/146, 11/75v; Polak przez Włofkę ziemię iádac kęs pozostał/ Kuchárzá dla gołpody/ naprzod łobie poślal *RejFig* Dd5v, Aa3; *Leop Gen* 46/28; *BibRadz Gen* 46/28, 1.*Mach* 7/10; Poślal Iakob Iudáfá przodkiem do Iozephá opowiedać przyiazd łwoy. *BielKron* 18, 191v, 243v, 251v, 252v, 253 (16); *GrzegŚm* 47; *BudBib Gen* 32/3, *Deut* 1/22, 1.*Mach* 7/10; *SkarŻyw* 230, 347, [407]; Niech przypomnię gdy twego oycá tak ławného/ Y Bekiefzá w rycérłkich łprawách ćwiczoného Król przed łobą był poślal/ tyś trzeći przydány/ Przed nimiś mężnie przyłzedł pod Połockie ściány *KochJez* A4; *ActReg* 56; *WujNT Tit* 3/13; y mnie wprzod Poślal cię prosić, żebyś potrwiał go przed zamkiem. *CiekPotr* 41.

»przez [czyje] ręce [komu k czemu] poślać [dokąd]« (1): Ano to był znadz z dawna bog w łwey możności przeyrzał A tu mnie przeż wałze ręczę wam k dobremu poślal Iż mogę was teraz włzytki vchować kłopotą *RejJóz* O7v.

»poślać po rozlicznych (a. wszystkich) stronach (świata)« (3): Tedy Eufámianus oćiec ie^{go} żałuiąc odeścia fyná fwe^{go} poślal łługi łwe po włzytkich łtronách aby go pilnie łzukáli. *HistRzym* 123v, 38, 129v.

»poślać w (tej a. [czyjej, jakiej, której]) rzeczy (a. sprawie), k(u) tej rzeczy, z ([czyimi]) rzeczami (a. sprawami), na tę rzecz« [szyk zmienny] (19:5:2:1): ysch on myał sdworv swego yedne^{go} sniektoremv swemy poddanemy pogranyczniemy na the rzecz granycz obeyrzenie pod ten czas poślacz *LibLeg* 10/69v; a dla they prziczini poślalyłmi dowas przyacziela naschego, od dworv naschego Iwłvpha wthey rzeczi *LibLeg* 10/91v; powiesz temv zesmi cie poślaly do Czessarza Thur: włprawach *LibLeg* 11/33; A potim dayem znacz v.m. zełmi poślaly łługę naschego Bvrle pyłfarza do v.m. znałchimv rzeczamy *LibLeg* 11/96, 9/53v, 10/60v, 69v [2 r.], 11/25v [2 r.], 67 (14); Podobno cię Ioáb poślal w tey rzeczy? *BielKron* 71v, 108, 193, 215v, 217v (10); *ActReg* 78, 122, 140.

»na sjem (a. sejmik) poślać« [szyk zmienny] (24): *ConPiotr* 34, 34v; *LibLeg* 11/160v; poślal też Papież łwoie Doktory ná ten Syem *BielKron* 207v; Poślal Krol Polłki ná ten Syem do Aułzpurku/ Stániłławá Łalkiego Woiewodę Siráckiego/ w they rzeczy/ kthory łpifáną rzecz podał Cefárzowi *BielKron* 230v, 193v, 198v, 200, 204 [2 r.], 204v (17); *SarnStat* 1210 [2 r.], 1213, 1219.

»poślać na służbę [do kogo], ku służbie [czyjej]« = *ad serviendum destinare* *HistAl* (1:1): nyezlyczoną lyczba anyelłką nyeuátpymy yz bog poślal ku łluzbye they panny *PatKaz III* 114v; *HistAl* N.

»poślać szpiegi(-a), łazukę« [w tym: dokąd (4), na co ‘w jakim celu’ (1)] = *mittere exploratores a. ad considerandum* *PolAnt* (9:1): gdziem tam poślal łafzvķę swego dowiaduyacz siie pewney rzeczi. *LibLeg* 10/153; Tedy poślal Moizełz łpiegi/ aby włłpiegowáli [*Misitque Moyses qui explorarent*] łazer *Leop Num* 21/32; *BibRadz* 1.*Reg* 26/4; Połóżyli łie v Wendyngi á pośláli łłpiegi/ gdzie łie Bureńłki obráca *BielKron* 227v, 243, 249, 429; vczynił do nich recz/ opowiadáiąc im: iż połzle tháiemnie do Rzymłkiego woýłká łwoie łłpiegi ná przezyłzenie włzech rzeczy ich *BielSpr* 44; *BudBib* 1.*Reg* 26/4, 1.*Mach* 5/38.

»na śmierć [= tam, gdzie czeka kogoś śmierć] poślać« (1): Bych to wiedział by to z iego woley pochodzyło Snadz y na łmnierć [!] moje dziecię poślać bylo miło *RejJóz* N7.

»posłać na śpiegi, na wzwiady, dla szpiegierstwa« [*w tym: dokąd (3)*] [*szyk zmienny*] (2:1:1): *RejKup* b6; *ActReg* 27; Athenieńczykowie taką nowiną będąc wzruci/ Agezylauś syną Themistokleowego posłali dla szpiegierstwa. *Phil* C4; W tym wilcy między sobą którego obrali/ Ktoremu dzieścić młodszych na pomoc przydali. Posłali go pod owe psie woisko na śpiegi/ Chcąc wiedzieć o ich sprawie y wszystkie przebiegi. *CzchTr* D4v.

»na świat posłać« [*w tym: k komu (1)*] [*szyk zmienny*] (5): Chrystus kaze posła naleścz y napięty na świat posłacz. *RejKup* b6, b4; *BielKron* 133v; O nędznicy nędzni/ iam was była nadobnie w niewinności wstęży na świat posłali/ a wyście to w sobie wszystko prófnie pomieszali. *RejZwierc* 67; *BielSen* 8.

»posłać na wojnę« (1): A poszlicie z każdego pokolenia Izraelskich synów na wojnę [*mittetis ad pugnam*] po tyfiacu. *BibRadz Num* 31/4.

»na wyprawę posłać« (1): tudzież też każdy może bez nowego kosztu/ konia tego y tego pacholka którego w domu chowa/ na tę wyprawę posłać *GrabPospR* N4v.

»posłać w zakładzie [*dokąd*]« (1): Przekopki Carz [...] posłał do Króla o pierwszą zgodę y vmowę/ aby ią między sobą s krolm dzyerzeli/ a dla pewniejszey wiary/ posłał syna w zakładzie Działaldyna do Litwy *BielKron* 410.

»posłać z zupełną mocą« [*w tym: do kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (2): posłał [król] do Piotra syna Romanowego/ Piotra Odrowąża/ Iana Pána Krakowskiego/ y Iana s Koniecpola Kancelerza z zupełną mocą/ ktorzy od niego przyieli przyięę/ ołd oycowki dzyerżec napoły z Olexym bratem. *BielKron* 391; *SarnStat* 1210.

W przen (1) :

Zwrot: »posłać ręce [= oddział]« (1): Posłał krol Herod ręce [*misit Herodes rex manus Vulg Act* 12/1] aby wciął niektóre s kościoła *BielKron* 141v.

Przen (51) : *Leop Ioel* 3/13; *BibRadz Ex* 23/27; Y strzelał (*marg*) wł. posłał (albo puścił.) (-) strzelały swoje/ a rozproszył ie *BudBib Ps* 17/13[15].

posłać do kogo (2): cf posłać do kogo w co, »posłać posły«.

posłać do kogo w co (1): Przodkiem dla tego to czyniono: aby nas vczono rozmyślać wielkie óno dobrodziejstwo boże/ które nam okazał: gdy Syna swego dla nas do panny w żywot posłał. *BiałKat* 223v.

posłać komu czym [= którydy] (1): ale pismo twoie/ To ciebie oznaymiło/ y przed oczy moje Przyniosło: zem cię w głowę lepię wlepił sobie/ Niż by mi cię był posłał w twę własną osobie Wroty ten rogowemi *KochFr* 87.

posłać dokąd (6): Abowiem oto czart posle niektóre z was do więzienia abyście byli pokuszeni *RejAp* 21, 23. *Cf* »w ogień piekielny posłać«, »posłać do piekła«.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego [podmiot zdania nadrzędnego jest tożsamy z dopełnieniem bliższym w zdaniu nadrzędnym] (1): Przeto nadź [Adam] niechay posle rękę swoją/ aby z drzewa żywota wwał owoc *BielKron* 2.

Zwroty: »w ogień piekielny posłać« = *przekląć* (1): Nigdzież fregości wietłzey [Mojżesz] nieużył/ iáko nád tymi oycy wżytkich Heretykow/ którzy fię káplanom y vrzędnikom Bożym íprzećiwiá/ [...] ze wżytkim w ogień ie piekielny pośłał *SkarŻyw* 483.

»na odpust posłać« = *zmusić do proszenia o jałmużnę, czyli doprowadzić kogoś do ubóstwa* (1): (*did*) Miŝtr ku swoim kłiązskom mowi. (-) [...] Idźcie idźcie w cudze kráye/ Bo nam wiela niedoftáye/ Márniefmy czáfy ŝtrawili/ Niczeńmy nie wyŝłużyli/ Pánowie nam zefzli s ŝwiátá/ Záwiodŝy nas w dálfze látá/ W obce ręce ŝkárby dáli/ A nas ná odpust pośláli *BielKom* A.

»posłać do piekła, do gehenny« = *skazać na męki piekielne po śmierci* [szyk zmienny] (2:1): *KrowObr* 52; Nie boiác fię też tych/ co ciáło zábijáią/ ále tego ktory y duŝę może pośláć do Gehenny etc. *CzechEp* 337; A ieflibychmy w nich zmárli/ nie poślá nas do pieklá/ choćiáyże trochę zátzymáią ná drodze do niebá. *WysKaz* 16.

»posłać posły« [w tym: *do kogo* (1), *ku komu* (1)] [szyk zmienny] (3): A poŝli do niego poŝly od onego nędznego więźnia od niewinney duŝyczki ŝwoiey/ ktora iefł ociążona tym ŝprofnym więzieniem á tą márną wieżá ŝwowolnego ciáła thwego *RejPos* 10, 160; nie chciałem ná tę to ŝmierć baczyć; Iuż ku mnie pośláła posły ŝwe/ boleŝć okrutná, thrapienie ciężkie/ odiáwŝy odemnie wżyŝtko wefele moie. *ArtKanc* S12.

»posłać rękę« (3): Pośłał Pan Bog rękę ŝwoię/ á tknął vŝt iego [Jeremiasza] mowiác/ áto ia dałem ŝłowá moię w vŝciech twoich. *BielKron* 94, 2; *BudBib* I 164c marg.

peryfr. »posłać do Rzyma« = *nawiązanie do znaczn. 'ubiegać się u papieża o beneficjum z pominięciem władz lokalnych'* (1): Nie ŝli iuż do Genewy po ŝzáble y kordy/ Chybábyŝ ty chciał ciągnác ná tátárfkie Ordy. A iesli w tobie iefł wŝtyd/ nie posleŝ do Rzymá/ Da Bog iż kiedy przezyrzyŝ twoimi oczymá. *Prot* Cv.

»posłać na wieczne potępienie« (1): Ták też y Mniŝŝki/ y Reguły ich wżyŝtki ŝá wymyŝlone od Duchá nietzyŝte^{go}/ ktory fię vmie w Anielfká poŝtáwę przemienić/ áby mogł tym wiécyej ludzi włowić/ y ná wietzne potępienie pośláć *KrowObr* 150v.

»posłać na (wieczne) zatracenie« (6): Iż ŝie wy nic nie lękaycie człowieká ktory ciáło zábic może/ Ale ŝie lękaycie tego co y ciáło y duŝę może pośláć ná wieczne zátrocenie. *RejAp* 32v; Abowiem coby tobie było po takim bogáctwie/ [...] byŝ y wżytek ŝwiát zyŝkał á ieflibyŝ duŝę ŝwá poślał ná zátrocenie. *RejPos* 165, 39, 123, 216v, 252v.

a) O Bogu (9) :

posłać komu (1): *RejPos* 284 cf *Ze* zdaniem celowym.

posłać przed kim (1): Y przyzwał Pan głod ná ziemię/ ŝtárl wŝŝytkę moc chlebá Zniŝŝczył vrodzay co było k żywnoŝci potrzebá/ A wŝlákoż poślał przed nimi człowyeká yednego/ Iozefá ŝługę/ w nyewolá tám záprzedánego *LubPs* Y.

posłać z czym dokąd (1): Twoiá potráwá iefł/ pokutá grzeŝzácych. Lecz moy Pánie gdyŝ ták ná ŝługę twego łáfkaw/ poŝliŝ do cháłupki moiey [tj. *do mego serca*] ŝługi twoie z obiciem y kobiercámi twemi/ z kuchnią y kredenfem twoim. *SkarKaz* 161a.

posłać dokąd (5): Lotrá Kryŝtus do tzyscá niepoślał. *KrowObr* 77v marg, Ss3. Cf *posłać z czym dokąd*; »do piekła posłać«.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego (1): poślifz mi tákież iákiego Anániafza/ áby mi mógł odiać the flepotę od oczu moich *RejPos* 284.

Zwroty: bibl. »posłać na łoże (*a. łożko*)« = *ukarać chorobą* (2): otho [*Pan Bóg*] nas chce poślác ná łoże/ to iest/ łrogiemi kaźniámi/ wrzody/ niemocámi pokárác ciáła náfze. *RejAp* 31, 30v.

»do piekła posłać (*na wieczne potępienie*)« (2): A iefli niespráwiedliwie przyłyęę mówię/ áby mię Pan Bog łłumił/ [...] Aby mię ná ofátęk do Piekła s ciálem y z dufzą/ posłał ná wieczne potępienie. *GroicPorz* h3v; *SkarŻyw* 81.

b) Zwroty peryfrastyczne dotyczące śmierci (23) :

»posłać przed Abrama« = *uśmiercić* (1): E rerum natura tollere, Semknąc kogo/ posłać go przed Abrámá. *Mącz* 453c.

»przed Bog posłać« = *wyprawić na spotkanie z Bogiem po śmierci, tu: odprawić egzekwie* (1): [*mówi Pleban:*] A ty zaku aparaty Gotuy ty ine ornaty. Iuż rządź iako chcesz tę duffę Gdy niefluchaia przeć muflę. Niepirwlać my to iuż włlowie Sylá takych na mey głowie. Bywało/ czom przedbog pośłał A żaden winnem niezostał. *RejKup* n3v.

»duszę (*a. ducha*) posłać« [*w tym: dokąd* (5), *do kogo* (1)] [*szyk zmienny*] (9): Ach miły Jaroszu: i cóż ci się stało: Skrążywszy świat wkoło i morza niemało, Żeś w niebie niebył, małoć się to zdało: Posłałeś duszę; acz zostało ciało *RejŁas w.* 46; Pomaga bog myle xiąż[ę] Poślanem ktobie na ciężą. Wczymeż vboga przewinił Abys łtego Lyczbą czynił. A toć ifcie pewnie tuflę Iż tam muflę poślać dufzę *RejKup* C; *RejPos* 82v; *KlonŻal* B4v; *KmitaSpit* B4, B4v; *SapEpit* [B2]; *PudłDydo* B5v, B6.

»do gornych pokoiow posłać« (1): ktora [*chęć uprzejma*] dotąd trwála/ Aż śmierć ducha do gornych pokoiow poślała. *SapEpit* [B]2.

»posłać niewrotną drogą [*dokąd za kim do kogo, do czego*]« (1): Tuś nam poległ IANIE drogi [...]. Tuś onę fzczeńliwą dufzę/ onę dufzę błogą Pośłał niewrotną drogą. Do oyczyzny/ zá oycámi/ do oycá wiecznego/ Do wieku befpiecznego. *KlonŻal* B4v.

»posłać w obłok« = *pozbawić życia* (1): Bo Zoch náłtąpił z rotą ná walkách ćwiczony/ Włzytek w bechter potężny do nog obleczony. Rowien Gryfowi w męstwie/ ten drobnych duż siłá/ Pośłał w obłok Pigmeow kiedy bitwá była. *KmitaSpit* B4.

»na on świat posłać« = *uśmiercić* (3): *StryjKron* 240; ále nie práwo náfze przyczyną iest mężoboyftwá/ lecz Pijáńftwo/ Pychá/ Lákomftwo/ á Włzeteczeńftwo/ te cztery rzeczy w Polfcze/ siłá ludzi ná on świat poślały. *GórnRozm* F4; Pátrż zła zóno/ coś ty tu nábroiła złęgo. Pátrż co moglił/ co kości/ po polu rozśiano/ Co tu królów/ co ksiąząt/ ná ón świat poślano. *GórnTroas* 59.

»posłać na on świat« = *wyprawić na spotkanie z Bogiem po śmierci* (1): Kłiędz Mácieiowfki pośłał przed łobą ná on łwiáth/ trzech godnych wielkiey chwały ludzi: miedzy ktoremi pirwfy był pan Alexánder Myłzkowfki/ [...] ktorego w ten czás [...] łmierć nie włágána pożyła. *GórnDworz* Dd7v.

»posłać do piekła (*a. piekielnych namiotów*)« = *spowodować śmierć* [*szyk zmienny*] (6): *HistJóz* D3v [2 r.]; A łnadz byćcie mię poślali tak żywo do piekła Bowiem by łie od żałóci dufza prawie włciekła *RejJóz* N7v; *BielKron* 119v; *PudłDydo* [B5]v, [B6].

»posłać do Plutona z dymem« = *spalić* (1): Nie kuy nowych pieniędzy/ przełtrzegam cię rymem: By cię záś nie poślano do Plutoná z dymem. *KlonWor* 67.

»posłać na sąd [do Boga]« = *umrzeć* (1): á niewiemy kthorey nocy każe nam odiać dufzę náfzę/ á niewiemy w iákíey rofkofzy poślemy ią nędznicy ná froyi fąd do niego. *RejPos* 82v.

»posłać przed sobą [dokąd]« [o umarłych wcześniej] (2): *GórnDworz* Dd7v; Y iáko go [św. Jana Chrziciela] był málucżko przyfłá przed przyfciem fwoim/ thák go też záfię poślá málucżko przed fobą do rádości fwoich. *RejPos* 321.

»posłać między ślepe krety« = *zabić, pogrzebać* (1): Czynili zá Pigmeymi bárzo byftré trety/ Pośláli kilká fet ciał między ślepe krety. *KmitaSpit* C5.

»na wiatr posłać« = *zabić* (1): Ściał czterech iednym rázem/ dziefiáci ochromił/ A w kilku oftré drzewá po gáfkę przyłomił. Owo kilkádziefiát dufz ná wiátr poślá żywych *KmitaSpit* B4v.

»posłać pod ziemię« = *uśmiercić* (1): Wfzytek náfz naród wybiy/ y pošli pod ziemię/ Ponizónym ludzióm śmierć/ lekkie to iefł brzemię. *GórnTroas* 66.

αα. *O pojazdach i koniach* [co] (6) : á rofkazał áby pirwey Heffyony żadał á fzkod nágrodzenia/ nie będąli chcieć/ daway iefzcze znác ábych wiétfzy okręt poślá. *BielKron* 55v; *GostGosp* 94.

posłać do kogo (3): *RejPos* 67v; Trzebá poślác iednemu dwa Iednochodniki/ Po drugiego poślemy (bo chory) woźniki. *BielSat* C4v [idem] *BielRozm* 23.

posłać dokąd (1): Czemuś rádził okręty do Greciey poślác/ Ześ krolewic y mniemałz byś nie miał w łeb dąftác [!]. *PaprPan* Ff2v.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego (1): Niepodobnać też byłá Eliafzowi kiedy poślá poń Ochozyałz krol pięćdziefiáth koni áby gi do niego przywiedziono *RejPos* 67v.

ββ. *Rzucić do walki w określone miejsce* (3) : gdy Turkom dano znác do woýfka iż fie chłopci duże bronią/ y zábili iednego fprawcę z Azyey zacnego Tureckiego/ poślá Hetman Turecki/ boiác fie iakíey załadki/ czterzy tyfiące ludzi *BielKron* 247; *StryjKron* 742.

Przen [dokąd] (1) : Bo co ich fínadz fortuná pod mury poślála/ Wfzyfłkim tám łákoma śmierć groby zgotowála. *KmitaSpit* C2.

β. *Bez dopełnienia bliższego* (604) : *LibLeg* 6/118; (did) Poborcá. (–) PAnie miły Stárofto/ iuż pošli ná ciążą/ Bo ieflićbych ia poślá/ pewnieć mego zwiążą. *RejZwierz* 101; *BielKron* 244; *BudBib* Ps 58/1; Dla tego y ia nie mogąc fię więcey wftrzymać/ poślátem ábym fię dowiedział o wierze wáfzey *WujNT* 1.*Thess* 3/5.

posłać dla czego [= *w jakim celu*] (4): PO káždégo Stárofty [...] śmierci/ pan Podfkárbi Koronny/ zá rofkazániem náfzym poślác ma dla vczyniěnía Inwentarzá/ y dla opátrzenia prowentów *SarnStat* 342 [idem] 361. Cf *posłać dla czego do kogo; dla czego dokąd*.

posłać dla czego [= *w jakim celu*] *do kogo* (1): A gđzieby fie co téz trudnégo tráfiło/ [...] czemuby rozfádkiem fwym zdołác nie mogli/ tedy do nas iáko narychléy *pro informatione* poślác máią. *SarnStat* 453.

posłać dla czego [= *w jakim celu*] *dokąd* (1): thes gđj by pan allexy tham posslal dla soly abo wolow tedj mu ma bycz wolno kylka człoviekow Nohaczewskich asz do szessczy poslacz do Drohobyczy *ZapWar* 1548 nr 2668.

posłać do kogo (301): a kto bándzie fnim potrzebná fprawę myal. then nychay do mnye poflye. ya to odprawye. *MetrKor* 46/47; przetho bedziely wolía thwoya Hospofarv pořzly do pana mego Krolia

ye⁸⁰ M. tam tobye śprawiedlywoſcz nieodwłoczna bedzye *LibLeg* 11/12, 9/52v, 10/67v; Iedni rǎdzą poſłać do Doktorǎ/ Bo nie ſtrawił kęſa co iadł wczorǎ. *BielKom* C8; wzowćie niewiaſt rzewliwych/ áby przyſſly: y do onych ktore mǎd्रे iǎ/ poſlićie/ á niechże ſie kwǎpiǎ/ niechże imǎ nád námi lamentowǎć *Leop Ier* 9/17, 1.*Reg* 20/12, 3.*Reg* 18/20; *RejZwierz* 38; *BibRadz Iudic* 6/35, 1.*Esdr* 8/16, I 476a *marg*, *Act* 19/31; Zǎniedbał tego/ áż Arcybiſkup Gnieźnieńſki Fulko poſłał do Papieżǎ Alexǎndrǎ czwartego/ ktory poſłał interdikt/ to ieſt kłǎtwę wielkǎ nań. *BielKron* 362, 100v, 107v, 109v, 167v, 194v (17); *RejPos* 12v *marg*, 251v, 288; *RejZwierz* 101v; *BielSpr* 38; *BudBib Num* 22/10, *Iudic* 11/17, 1.*Esdr* 8/16; *CzechRozm* 133v; *BielSen* 6; *ActReg* 155; *WujNT Act* 10/33, 19/31. Cf *poſłać dla czego do kogo; do kogo o co; do kogo po kogo; do kogo przez kogo; do kogo z czym; do kogo w czym; do kogo cum inf; Ze zdaniem dopełnieniowym; W połączeniu z imieſłowem; Zwroty.*

poſłać do kogo o co (11): *ComCrac* 14v; á oni tǎm zoſtǎli/ y zǎmknęli to miedzy ſobǎ: poſłać do Papieżǎ o przyzwolenie ná kroleſtvo Litewſkie. *BielKron* 386v, 223v, 252, 357v, 375, 406, 410; Krolowa Perſka iego ſławǎ wzbudzona/ o pożegnǎny olej do niego poſłałǎ *SkarŻyw* 31, 252; *StryjKron* 421.

poſłać do kogo po kogo, po co (6): Tego czaſu Darius krol Perſki do Alexandra po dań poſłał *BielŻyw* 149; *RejFig* Dd5v; Poſłał Saul do Iſfǎi po Dawidǎ/ ktory przyſzedł z winem á chlebem y kozłem do Saulǎ *BielKron* 65, 59, 351; *ActReg* 86.

poſłać do kogo przez kogo (1): To co Pan Bog od wieku w ſwey rǎdzie włóżył/ Poſłǎwſzy tu ku Pǎnnie, to nam iſcie zǎwił/ Gdy poſłał przez Aniołǎ do niey z wyſokoſci/ Aby iey wziǎwił nowe ná ſwiećie rǎdoſci. *ArtKanc* A3v.

poſłać do kogo z czym (5): Tedy Gabǎończycy poſłǎli do Iozuego do obozu w Gǎlgǎl z tǎkiemi ſłowy [...] *BibRadz Ios* 10/6, *Ios* 10/3,2. *Esdr* 6/8; Potym ſpiſǎwſzy ártykuły tǎmże ná ſeymie pǎnowie Litewſcy z rǎdǎmi Polſkimi ziednoczenia Litwy s Polſkǎ/ poſłǎli ſnimi do Litwy do Alexǎndrǎ *BielKron* 401, 85.

poſłać do kogo w czym [= w jakiej sprawie] (1): yſch mi wyeczey thakowich krziwd czyerpyecz nyemozem y wthem do Czefſarza ye⁸⁰ mczi poſlyemi *LibLeg* 11/165v.

poſłać do kogo cum inf (4): kthorzy ſpiſǎli y ſłuchali y poſłǎli drugi raz do oycǎ Papieżǎ cudǎ á znǎki S. Stǎniſławǎ ná ſpiſku máiac/ opowǎdǎć. *BielKron* 362v, 373v; *RejPos* 50v; Doſyć czynǎc proſbǎm Pǎnǎw Rad nǎſzych ſwietckich y Poſłǎw Ziemſkich/ poſzlemy do ſwiętego Oycǎ Papieżǎ proſić o Annaty *SarnStat* 174.

poſłać k(u) komu (20): Kthori nam piſfall yſz Sendzyak byalogroczy kv nyemv bil poſlall opowyedayancz the ſkodǎ kthora ſzye woczakowye ſthǎla *LibLeg* 11/135v; Potym ſie lepak Alexander wezbrał ku rodzaiovi ktory zowǎ Nago mǎdrci, ci kniemu poſłali tak to mowǎc. *BielŻyw* 159, 25; Zǎrǎzem przeto poſłałem ktobie/ á ty dobrze vczyniłeſ przyſzedſzy *BudNT Act* 10/34[33]; *ArtKanc* A3v. Cf *poſłać ku komu na co; k komu z czym; Ze zdaniem dopełnieniowym; W połączeniu z imieſłowem; »poſłać z poſelstwem«.*

poſłać ku komu na co (1): Allegare aliquem alicuius rei gratia, Poſłać ku kǎmu ná pytǎnie o niektǎrǎ rzecz. *Mǎcz* 187a.

posłać k komu z czym (1): a przeto chtzätz vchwacitz milégo Iezufa w flowie/ posłali k niemu/ i tym pytaniem *OpecŻyw* 74v.

posłać przeciw czemu [= *aby walczyć*] (1): A gdy Iozue posłał przeciw miástu Háý/ porázeni y rośprośzeni Izráelitowie/ s ktorých było zábitych trzydzyeści y sześć mężów. *BielKron* 47v.

posłać na kogo [= *aby walczyć*] (1): Rozgniewał sie Frederik posłał z woýfkiem do Polfki/ pobierać zamki y miálfthá na Władziśławá. *BielKron* 355v.

posłać na co [= *w jakim celu*] (1): BAbę oczy boláły/ że máło widziáá/ Więc łobie po bárwierzá/ ná rádę posláá. *RejFig* Ee2; á niechcąc śzczęścia bitwy kóřztowáć/ posłał ná rokowánie/ pośtępując Iśáśławowi Dawidowicu Kijowá *StryjKron* 225; *SarnStat* 364, 413. Cf »posłać na ciążá«, »posłać na wywiedzenie«.

posłać o kogo (1): Thegoż roku posláli Czechowie do Polski o krolewicá Władziśławá áby ich pánem chciał być/ dawfzy mu ártykuły śpifáne około záchowáния praw *BielKron* 327v.

posłać po kogo, po co (150): *BierEz* A4; *ForCnR* D3v; A yeřlibi pan iego powyedzial, yřz wyancı wzyął niřzli przinym zařtal a non bi řzye panv řzwemv viznal, thedi, pan yego, ma po ony rzeczi pořlacz ktore mv mayá bicz wroczeni *MetrKor* 40/822; thedi mya pothem proschil a bich poslal podrugie myesczany ktorzi były przithem thargu *ZapWar* 1537 nr 2494, 1537 nr 2494; *LibLeg* 11/72v [2 r.]; *LibMal* 1544/90v, 1546/123; Widząc iż złe Pan Bog karze Pořlal řkokiem po lekarze. Ktorzy mu teř oznaymili řz iuř czas wřyadząc pochyři. *RejKup* b4, h3v, h5v; *HistAl* L5v; *Diar* 26, 28, 40, 49; *Leop* 1.Reg 16/11, 12; *RejFig* Cc4; A przetoř posláli poń á wezwáli go *BibRadz* 3.Reg 12/3, *Gen* 27/45, 4.Reg 6/32; pořtępowano s pořpolřtwá przeciw iemu [*Marcjusowi*]/ iákoby on był řkařcá pořpolitey rzeczy/ mowiąc przeciw práwu y vřtáwie/ pořły háńbiąc y fukáiąc kiedy poń z vrřdu pořlá. *BielKron* 109; Wacřław pořláł po Monárchią. *BielKron* 367 marg; Wielki Kniáz Mořkiewřki w ten řás po obraz pányy Máryey do Włodřimierzá pořláł/ chcąc s nim przeciw nieprzyácielowi ciągnąć/ y ciągnął *BielKron* 439v; Kniázia Wiřniowieckiego/ pořláwřzy poń/ poimáli. *BielKron* Mmmm2, 29v, 52, 70v [2 r.], 76 [2 r.], 106v (51); *GórnDworz* S5v; A domyřliwřzy řie pořláł po Tárřyią/ á gdyřz kniemu przyřřlá Rzeķł iey: [...] *HistRzym* 23, 15, 19, 56 [2 r.], 64, 134v; Pan pořláwřzy zářię poń z nowu/ dowiedziawřzy řie thego od inych řług řwoich/ kazawřzy go zwięzác zá ręce y zá nogi/ kazał go wrzucić do ciemnice *RejPos* 249, 239, 266v; á łothrowie mu řiedzác pochlebuią/ á ieden ná drugiego pogłádáią/ á bárzo go řnádnie ná wřzytko przywiódą/ iż im řzynkuie/ álbo muři pořláć po co iedno kařą. *RejZwierc* 53, 6, 25v, 38, 84, 90, [203]v; Rádá zářie powiedziáá/ iż then řtáry rozum řtráćil/ [...] pořlimy poń: iż vznamy lepiej iego vmyřł *BielSpr* 45v; *BudNT Act* 24/24; Po was pořláłem do Egiptu/ ábo wyprowadřilem was z Egiptu. *CzechRozm* 144; *KochOdpr* C2v; *Oczko* 2; *SkarŻyw* 46, 168, 444, 509, 553; *StryjKron* 165; *BielSjem* 21; *KochSz* C3v; *ActReg* 183; *WujNT* 439 [2 r.]; *SarnStat* 272; *KmitaSpit* B. Cf *posłać do kogo po kogo, po co; po kogo dokąd; Ze zdaniem dopełnieniowym; W pořłączeniu z imiesłowem; »posłać sobie«.*

posłać po kogo dokąd [= *aby przyprowadzić kogo dokąd*] (1): Y oznáyмили mu [*Festusowi*] arcy offiarnik y przednieyřzy (z) Iudow o Páwle/ y prořili go. Prořząc łářki przeciw niemu/ áby pořláł poń do Ieruzalemá/ pořláđę vczyniwřzy zábic go ná drodze. *BudNT Act* 25/3.

posłać z kim [= kogo] (2): łam herod poślal z zydy do łzwyłtego yana baptiłti pytaýaçz yefzly by on był kryłtus *PatKaz III* 102; Potym łzli do Krolowey łtárlzy prołżaç/ áby Iezulá dáłá poimáć [...]. Połłálá łnimi Krolowa áby go poimáli *BielKron* 464v.

posłać z czym (26): a mam za tho ze tho włdziecznie ye^{go} K.m. bedzie przymowal od pana woyewodj the połfelłtwo ktorem od ye^{go} M. przes czie wirozvmial tom włzitko ye^{go} K.m. oznaymył y łtim bes omyefłzkania połlię *LibLeg* 10/155v; *BielKron* 297v, 355v. Cf *posłać kogo z czym; k komu z czym; Zwroty*.

posłać za kim [= do kogo] (4): przedthym Bureńłki woiował kráiny Łántgráfowe nád Fránkfortem/ á gdy niemogł nic vczynić Fránkfortowi/ odciągnął precz. Pothym zánim łami Fránkforćiány połłáli/ co im każe czynić powolnie łie dáwáią *BielKron* 228. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

posłać za kim [w pogoni] (7): łkąd on vćiełł áż do Łáchis/ gdzie go oni połławłzy zá nim/ zábili. *BibRadz* 4.Reg 14/19; Cefarz Cárzygrocki dowiedziawłzy łie połłal zá nimi/ z kthoremi mułieli łie bić á bitwą Grekow pożbyli [!] iż ich dáley nie gonili. *BielKron* 347v, 72, 217v, 509. *Ze zdaniem dopełnieniowym; »posłać w pogonią«*.

posłać dokąd (110): *OpecŻyw* 5, 66v; *FalZioł* V 24v; *BielŻyw* 25; Pod thim czałłem kyedi połłlya na Choczym, maya łłia wiwyedzyecz Comiłłarze od starołth pogranycznych y od ynlłich poddanych nalłich włłiłłtkych krziwd *LibLeg* 11/131v, 7/41, 11/72v, 131v; *GliczKsiąż* B6; *KrowObr* 233v; Przywiedziono tedi dwa konie/ y połłal Krol do obozu Siriýłkiego/ mowiąc: Iedźcie wyłłpieguyćielz. *Leop* 4.Reg 7/14, 1.Reg 31/9; Z támtąd Iehu połłal po włzytkieý żiemi Izráelłkieý/ y zefzli łię włzyłcy chwalcy Báálowi *BibRadz* 4.Reg 10/21, *Ios* 10/6, *Ier* 29/28; Bacząc to Krol Fráncułłki/ połłal ku Bolonieý/ ktorą był przed thym łtrácił/ wybrał miałłeczká y włłi miedzy Kaletum á Bolonią/ y Bolonieý máło niewięłli. *BielKron* 234, 56v, 70v [2 r.], 88v, 89, 90v (56); Rus mittere, Do włłi połłać. *Mqcz* 362a, 3a; *GórnDworz* S5v; *RejPos* 301, 327; *RejZwierc* 200v; *BudBib* 1.Reg 31/9, *Ier* 2/10; *BiałKaz* C2v; *CzechRozm* 133 [2 r.], 144; *SkarJedn* 175; A widząc ilż żniwo wielkie/ á robotnikow máło: połłal [!] do Anglieý/ y przyzwał więceý ludzi pobożnych y vczonych *SkarŻyw* 518, 518; *StryjKron* 165; *ArtKanc* A3v, C14; *GórnRozm* D3; A poznawłzy go mężowie mieścá onego/ połłáli po włzytkieý oneý kráinie/ y przyniełli mu włzytki ktorzy łię złe mieli *WujNT Matth* 14/35; *WujNT Act* 5/21, 10/32, 11/13, 20/17; *SarnStat* 272; *KmitaSpit* A4v. Cf *posłać dla czego dokąd; W połączeniu z imiesłowem; Zwroty*.

posłać skąd (9): *Goski* A16; *BibRadz* 4.Reg 10/21; A gdy poń połłano z Wilná/ nie chćiał łie z mieýłcá rułzyć/ áż mu napierweý dano trzy łtá złotych *BielKron* 403, 41v, 42; A z Miletu połławłzy do Ephezu/ przyzwał łtárlżych kołcielných. *WujNT Act* 20/17. Cf »posłać z wysocza«.

cum inf (26): gdy łie Grzegorzowi Papieżowi przydáło niektorego dnia połłać ryb łowić do Sadzáwki/ s kthoreý miałto ryb przes łłełłdziłłat tyłłiecy głow dziećinných wyćiągniono dnia iednego. *KrowObr* 233v; *RejFig* Dd7v; Ráguel wátpił/ przeto połłal pirwłzey nocy ná łwítaniu dowiedowác łie iellli Thobiałz żyw zołłal podle żony *BielKron* 97v; Gdy to obaczył Emilius/ połłal ty bliżnięta do rzeki Tybris vtopić/ á máłkę ich Sylwią dał opáłrzyć. *BielKron* 98v; Merodach Káldeus też tego czałfu w Babilonie pánował/ ktory połłal w niemocy Ezechiałzá krolá náwiedzác z dáry. *BielKron* 100v, 122v, 231v, 301, 312v, 313v (12); *BielSpr* 44v; *BudBib* *Gen* 32/5, *Num* 21/32, 1.Reg

31/9, 2.Reg 10/5; Pośłał wnet Maurus gonić S. Benedictá/ powiadać/ iż iuż twoy nieprzyaciół zginął. *SkarŻyw* 251, 31; *GórnRozm* D3. *Cf posłać do kogo cum inf.*

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz (zwykle polecenie) dla adresata [podmiot zdania podrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego] [w tym: do kogo (116), po kogo (14), k(u) komu (5), przeciw komu (= do kogo) (3), za kim (= do kogo) (3), za kim (w pogoni) (1), z kim (1), po kim (1); aby, by, iżby, żeby (152), iż, aby (1)] (154): Xant gdy sie thego dowiedział/ Iey odefzcia iest żałował: Pośłał k niey by sie wrociłá *BierEz* C4; *OpecŻyw* 5, 42v; A gdzie bi woysko czo naywiáthśche zebrały thedi bi myely poślacz do krolia mlodego, abi donych wiyachał iako do poddanich do swich *MetrKor* 61/224; *HistJóz* B; *FalZioł* V 24v; *BielŻyw* 14, 149; *MiechGlab* 17; abowiem sye thymy czassy Sandziaczi odmyenyaly, y chcieli śsemnv poslaczy yuż ex nunc. abych wthey rzeczy konyecz wczynyel *LibLeg* 9/51; a yam yeśt poślal do v.m. abj v m racził vczynycz yako pan chrześczyanśky *LibLeg* 10/122v, 7/99, 11/45v, 183v, 184v; *RejKup* q8; pośłał naprzod do kołcyoła Hámonowego áby nástawyano kápłany/ ktorzyby Alexándrá przywitáli śynem Iowiflowem *GliczKsiąż* B6; LEw rzkomo sie rozniemogł/ y pośłał do Lifzki/ Zeby go náwiedziłá *RejZwierz* 118v; *Leop Num* 16/12, 1.Reg 31/9; *RejZwierz* 8; *BibRadz* 1.Reg 22/11, 2.Reg 9/5, *Ier* 16/16; Pośłał thedy Ioáb imieniem krolewśkim zá Abnerem/ áby sie do krolá wrocił *BielKron* 69; Przeto Ammon poślom Dawidowym chcąc im lekkość wyrządzić/ ogolił poś brody káždemu/ y przerzázał odzyenia áż ná doł. A gdy to Dawidowi powiedziano/ pośłał przeciw poślom áby mieszkáli w Ierycho/ áżby im brody odrośły. *BielKron* 70v; Przeto pośláli mężowie Iudá po krolá áby przyiechał do nich śzczęśliwie. *BielKron* 72v; Potym Pompeius Ráycá y z inymi pośláli zá Syllá/ powiedáiąc okrucieństwo Máryuśow/ áby sie wrocił z woyskiem. *BielKron* 130v; Krol Fráncufki dowiedziawśzy sie tego/ pośłał abyście tego prześtáli *BielKron* 221v; Ortigia gdy wzwiedziáłá/ żáłowáła siełtrzyček śwych/ pośláła z wielką żálobá do krolá Sogiellá Tátárfkiego/ áby sie pomścił krowie śwoiey niewinney nád Greki *BielKron* 297v; Krol s tey przyczyny wzyął z Bogdanem Stefánem przymierze/ á pośłał do Podola przeciw brátu Alexándrowi/ powiadać thy rzeczy ktore sie mu w Wáláśzech toczyły/ áby nie ieździł zá nim. *BielKron* 398v; Przekopśki Carz po śkarániu śwoich/ pośłał do Krolá o pirwśzá zgodę y vmowę/ áby iá miedzy śobá s krolew dzyerzeli *BielKron* 410, 41, 56, 56v, 59 [2 r.], 59v (101); Vśłyśzawśzy to krol/ bárzo sie rádował/ y pośłał ku niemuz [.] áby sie gothował ku boiowániu. *HistRzym* 81v; Giezy śługá Elizeufzá onego/ vgoniśwzy go powiedzwał mu od one^{go} páná śwego/ iż sie pan moy rozmyślił y pośłał zá tobá/ ábyś mu pośłał śzátę iáká y funt złotá. *RejPos* 218; Y vrádzili śthárlśzy ná ratuśzu/ pośláć do woyská do Hetmáná ktorego zwano Holofernes/ iż iuż áby murow niepśował/ á piátego dnia chcieli mu sie poddáć/ rzeczy śwe opátrzyśwzy. *RejZwierz* 154, 34, 84, 125v; Pośláli tedy zá Hánnibálem Cártáginenśes/ áby przyiáchał z woyskiem rátował ich *BielSpr* 38v, 38, 45v; *BudBib* 4.Reg 5/7; *SkarJedn* 175; *SkarŻyw* 31, 152, 179, 251, 552; *StryjKron* 150, 472 [3 r.], 597; Iáko mamy k temu przyść/ o tym pogadáymy/ Ziechawśzy sie ná mieysce/ pośły wybieráymy. A poślemy do Polśki/ náśzey miśley mátki/ Dawáiąc sie iey pod moc/ ze wśzyśtkimi śtátki. Aby nam Syem złożyłá/ ná mieyscu gdzie śłufznym *BielSjem* 4, 20; *ActReg* 124; Iż vrząd pośłał abyście byli wypuśzczeni: teraz tedy wyśzedśzy idźcie w pokoiu. *WujNT Act* 16/36; znowu pośláli do tego to p. Garwaskiego pisarza

płockiego, aby do sądu przyszedł. *ZapMaz II G 97/90v; SkarKaz 80a; Wfzák do łubu Káplaná/* znaydziem gotowego/ Tylko by do nas przybył poślimy po niego. *PaxLiz E3v; SkarKazSej 680a.*

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla adresata dotyczące człowieka lub rzeczy wyrażonej dopełnieniem dalszym [aby, by, żeby] (8): poślimy do oicza S. Papieza o ty annaty abysmy ich z Korony vynoficz niedopuszczili, alie aby zořtali na obronę rzeczy pośpolitey w koronie. *ComCrac 14v; obaczyli nie kthore być winne/ pośćináli ie/ z ktorých ieden vćiekł do dworá krolá Fráncuřskiego/ Weneći zánim pośłáli by go wydano BielKron 217v, 72, 303v; RejZwierc 38; Czym fię Pánowie obruřzywfzy/ prořili Odoná Arcybřřkupá Kántuáryřřskiego/ áby po Krolá pośłál/ żeby go do Pánów przywiedziono SkarŻyw 509, 46, 509.*

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego [aby] (4): I pośłál Fáráo áby oglądano: á nic niezdechłó řtych rzeczy ktore dzierzál Iřráhel. *Leop Ex 9/7; BielKron 464v; Báchides [...] położył fię obozem v Bezáithá/ y pośłál áby poimano wiele z tych ktorzy byli do niego zućiekáli BudBib 1.Mach 7/19; WujNT Act 5/21.*

Z przytoczeniem lub zdaniem referującym treść przekazu (16): ktora [dziewka] gdy vyrzálá z muru Kákaná męza krařnego/ gładkiego y řurowego/ á on wořłká řwoie ná koniu obieřdzi řzykuiác ie ku řzthurmu/ pośłálá do niego chceli iá poić zá żonę *BielKron 299; Pośłáli do Krolá Bolesłławá w they rzeczy/ iefli řie máią bronić czy poddác BielKron 351v; Kořyczánow było teřkno/ pośłáli do Krola Władřiřłławá co máią czynić. BielKron 397; Tám wřzyřcy iednořtáynymi głofy zezwolili řie ná Alexándrá/ pośłáwfzy do Węgier řkokiem do Krolá Węgierřkiego/ iř Alexándrá [...] ná kroleřstwo Pořłkie wybráli BielKron 401, 100v, 226v, 228, 248v, 327, 343v, 416v; Tá teř przyczyná byłá/ iř oni řydowie á Licemiernicy pośłáli do Ianá s. ktoby był. RejPos 12v, 12v, 251v; RejZwierc 101v; ActReg 155.*

W połączeniu z imiesłowem czynnym teraźniejszym zawierającym przekaz do adresata [w tym: do kogo (88), k(u) komu (7), dokąd (6), po kogo (4)] (111): *OpecŻyw 66v; PatKaz III 102; BielŻyw 153; Pośłali do Krola Świętořługa, [...] wřkazuiác iemu aby więci w ziemi ich nie mieřłkał MiechGlab 59; Dawami tesch znacz v.m. yzeřmi pośłaly do vm. prořchacz v.m. abi my v.m. vcziniřcz racřil řprawyedlywořcz zyednim Iskrzicřkym LibLeg 10/123, 10/94, 11/47, 131v; HistAl I; Y pośłál Ioáb oznáymuiác Dawidowi wřřřřtkę řprawę walki Leop 2.Reg 11/18, 2.Mach 8/11, 4.Reg 3/7, Am 7/10; BibRadz 1.Reg 25/39, Ier 29/28, Am 7/10, Tob 10/9; OrzRozm T4; Pośłál tedy Mořřelř s Kades do krolá Edom/ prořzac áby mořł przez iego zyemię z ludem iřć drogą gořćinná BielKron 41v; Pośłáli tedy Grekowie do kořćiołá Apolinowego/ pytáiąc co máią czynić o zgwałćenie ich kořćiołá á zábicie Achilleřá. BielKron 59, 42, 46v, 47v, 76v, 88v (59); Misit ad me statim qui salutem munciaret, Pośłál ku mnie hnet klániáiąc řie/ o zdrowiu řwym oznáymuyác. Mącz 254a; GórńDworz Y6; RejPos 8v [2 r.], 14v, [36], 352v; BudBib 4.Reg 5/8, 19/20, 2.Esdr 6/8; BiałKaz C2v; Y przyřzli bráćia y mátká iego/ á nádworze řtoiąc/ pośłáli kniemu zowác go BudNT Mar 3/31; ták iř krol pośłál do Papieřá Mikołáią/ prořzac o náuczyćiele wiáry S. SkarJedn 218; SkarŻyw 230, 292, 517 marg, 518 [2 r.], 527, 559 [2 r.], 571; StryjKron 130, 562, 722, 737; BielSjem 4; ActReg 61; LatHar 698; WujNT Matth 27/19, Mar 3/31, Ioann 11/3, Act 13/15.*

W połączeniu współrzędnym typu: »posłał i uczynił« (21): Poślał y wyzwał Rachel y Lią ná pole *Leop Gen* 31/4; Wfzákólf iednák pošli theas/ á zgromadz ku mnie wfzyftek lud Ifráelfki ná gorę Kármelu *Leop 3.Reg* 18/19, *Ios* 24/9, *1.Reg* 5/11, *2.Reg* 11/27, *3.Reg* 7/13, *Ier* 38/14; *BibRadz 3.Reg* 2/36; poślał wnet y kazał ściąg táme w onym więzyeniu onego człowieká fwiętego *RejPos* 322v; y vyrzał groby/ ktore tám (były) na górze/ y posłał á wziął kości zgrobow (onych) y ípálił ná ołtarzu *BudBib 4.Reg* 23/16; A po roku posłał Nábuchodonor krol Bábilónfki/ y zágnał do Bábilonu z fwiętym náczyiniem Páńfkim. *BudBib 3.Esdr* 1/44[45], *Gen* 41/8, 14, *2.Reg* 2/5, *2.Par* 10/3, 36/10, *Ps* 17/17, *Ier* 25/9; *BudNT Matth* 2/16; Rozgłófi fię rzecz oná dziwna po mieście. y poślał vrząd y ták nálafl. *SkarŻyw* 341; *SkarKazSej* 660a.

W połączeniu niewspółrzędnym z part praet act (12): a poślawfły zmordowál wflytki dzieci] ktoreż były w Betleiem *OpecŻyw* 29; *MurzNT Matth* 2/16; A poślawfły zebráli do siebie wflyfthkie Kxiążęta Filiftyńfkie/ y rzekli: [...] *Leop 1.Reg* 5/8, *4.Reg* 7/13, AAA4v; *BudNT Matth* 14/10, *Mar* 6/18[17]; poślawfzy do niego/ pytał [!] cze^{mv} Oycowfką wiárę wzgárdził *SkarŻyw* 75; A Iozeph poślawfzy/ przyzwał oycá fwego Iákobá *WujNT Act* 7/14, *Matth* 2/16, 14/10, *Mar* 6/17.

W połączeniu szeregowym (1): poślalyfzmi zadaly y napomynaly abi ych mcz. tho opatrzyly y rofkazaly thim tho y fthem kthorzi tham bily abi thi fskodi wroczone bili. *LibLeg* 11/165.

Zwroty: »posłać na ciężą« (2): Iuż niech tam yako chcza wiażą Albo poślią y na ciężą Iedno bez krziwdy fęndziego *RejKup* z5v; *RejZwierz* 101.

»posłać z dary« [w tym: do kogo (2), komu (1)] (4): Darowawfzy ie dary wielkimi poślał Eleazarowi takież zdary znamienitimi. *BielKron* 114; Pomorzánie pośláli z wielkimi dáry do krolewicá podawáiąc zamek *BielKron* 349v, 100v, 310v.

»posłać w dziewosłębstwie, w dziewosłęby [do kogo]« (1:1): Tegoż roku Wáláfki Woiewodá Bogdan iednooki/ poślał w dzyewosłębftwie do krolá Alexándra/ profząc by mu byłá krolewná Elżbietá [...] daná zá małżonkę *BielKron* 402v; *StryjKron* 150.

»posłać z listem« [w tym: do kogo (2), dokąd (1)] [szyk zmienny] (3): *BielKron* 389v; Ztym listem pośláli do Rzymu/ y táki odpis przynieśli. *SkarŻyw* 436; *StryjKron* 772.

»posłać naprzod« (2): Construitur fere cum ad, vel in praepositionibus, Hunc ad Acherontem praemittam, Ná przod poślę. *Mącz* 226d; *RejZwierz* 93.

»posłać z nowiną« [w tym: do kogo (2)] (3): Y pośláł do niego z niedobrá nowiną/ Ze z ogoná wylezieflz/ z oprzáłá łysiną. *RejFig Ddv*; *BielKron* 252; Gdy go wiedli do Antoniufá z wielką rádófcia/ mnimáiąc że Brutufá poimáli/ y pośláli naprzod z dobrą nowiną. Antonius wyfzedł bárzo mu był rad. *RejZwierz* 93.

»posłać w pogonią [za kim]« (1): Potym gdy Iozue on zacny Hetman ludu onego poślał w pogonią zá zbiegłemi onemi/ z miáltá onego/ wnet máluczki poczet ludzi onych obroćiwfzy fie/ porážili o trzy tyfiące ludzi z onego woyfka żydowfkiego. *RejPos* 217v.

»posłać o pomoc, o ratunek« [w tym: do kogo (7), dokąd (1)] [szyk zmienny] (7:1): Ná then czás Krol Acház poślał do Krolow Alfiryiyfkich o rátunek [misit rex Achaz ad reges Assur, ut auxiliarentur]. *BibRadz 2.Par* 28/16; Máchometh Sędziak Biłágrodzki/ obeślał prętko inne Sędziaki/ y do Budzyniá poślał o pomoc *BielKron* 309, 179 [2 r.], 227v, 228v, 373v, 399v.

»posłać [do kogo] przez posły« (1): Tegoż roku Páweł Papież przez posły do Cefárzá poślawszy/ złożyli wielkie zebranie duchownych w Trydencie *BielKron* 192.

»posłać z poselstwem« [w tym: do kogo (4), k komu (1), dokąd (1)] [szyk zmienny] (7): A gdy Grekowie wyrzeli syná Priamułowego Polidora/ weźli w rąde/ vrádzili y pośláli s tym poselstwem áby Priamus dał Helenę *BielKron* 57; Rozgniewał się Amurat iż z jego posłów śmiech wczyniono/ poślął po wtore we dnie takimże poselstwem. *BielKron* 247v, 101v, 112v, 226, 378v; *RejPos* 8v.

»posłać (po)tajemnie, po cichu« (4:1): Turek Bálent [...] poślął tájemnie do Pereniego/ ostrzegáiąc go tymi słowy [...] *BielKron* 312v, 214, 243, 366v; *RejPos* [36].

»posłać w tej (a. [czyjej]) rzeczy« [w tym: do kogo (5), dokąd (1)] (6): Posłyeli do Czyebye wrzeczach słzowych krolyowa yey mcz vegyerśka thedi wedlye navky kthoracz wipyśche wrzecz yey mcz i prawowacz bendzyeśch. *LibLeg* 11/174v; *BielKron* 351v, 385v, 416, 418v.

»posłać na sjem, na concilijum« [w tym: dokąd (1)] (2:1): ná który [sejm] Krol Ludwyg y wśzytcy Pánowie Węgierścy pośláli prośząc o pomoc/ przeciw Turkom. *BielKron* 198v, 231v; *ActReg* 5v.

»posłać sobie [po kogo]« = *mittere* *Vulg* [szyk zmienny] (15): Więcz sobie pośllie po mnicha By potrzebł przedniem kielicha *RejKup* q8; *Leop* 4.Reg 11/4; *RejFig* Ee2; *HistRzym* 109; A potym gdy iuż wyrozumiał od nich krol wśzytki prorocstwa/ ięszcze się bárzyey zátwożył/ á poślął sobie poćichu po ony Mędrce/ y powiedział im *RejPos* [36], 64, 301, 327; *RejPosRozpr* b3v; Názáiuatr Biskup [...] od Bogá wzrulfzony: vzałił się barzo/ iż kiedy Theophilá z vrzędu składał. y poślawszy sobie poń/ zwielką go czcią przyiął y przeprośił. *SkarŻyw* 171; wślyśzawśzy o takim człeku y o świętym żywoćie y cudách iego: poślął poń sobie prośząc/ áby do niego przyiáchał *SkarŻyw* 230, 99, 184, 508; *GórnRozm* K2.

»posłać na wsze strony« (1): Yęłcze tesz dayem wyedziecz v.k.m. [...] yzbich poślal po wśzech panow [lege: panach] Chrześczyanskich na wśche łtroni abi mie wśpomogly vpadlego pana Chrześczyanskiego⁸⁰ *LibLeg* 11/45v.

»posłać z wysocza (a. z wysokości), z nieba« = *mittere de altitudine* *PolAnt* (2:1): Będę ya do cyebye wołał Bogá nawyzśłego/ [...] Lecż znam że yuż poślął z nyebá áby myę wybáwił/ Ti wślytki co mnie tłóczyli w mární pośmiech wpráwił *LubPs* O2v; *BudBib Ps* 17/17; *ArtKanc* A3v.

»posłać na wywiedzenie« (1): Ale Ammoná podburzyli pochlebcy iego/ mówiąc: Niewiełż chytrości Dawidowey/ iż to on poślął ná wywiedzenie co się thu dzyeie/ gdzye wychodził y wchodził/ ábyć zyemię wzyął. *BielKron* 70v.

Przen; Frazy i Zwroty peryfras tyczne dotyczące śmierci [w tym: po kogo, po co (7)] (8) :

Fraza: »jesli poń Mojżesz nie pośle« = *jeśli nie umrze* (1): Látá mu liczy/ powiáda iż to iuż nie młody pater/ čásby mu przed Moizęłzá. A łam áni wzwie nędznik w onym kłopocie ięlli pirwey poń Moizęłż nie pośle. *RejZwierc* 160v.

Zwroty: »przed Abrama posłać« = *zabić* (1): Ex numero vivorum exturbare, Przed Abrámá posłać/ zabić. *Mqcz* 469c.

»posłać po duszę« = *kazać umrzeć* [szyk zmienny] (6): A czemu sobie nie nápiśłelz ná drzwiách słow onych Pánłkich: Iż w pośrzodku rośkofzy twoich/ poślę po duśzę twą. *RejPos* 163; á zápomniałes iż teyże nocy poślą po tę nędzną duśzę twoię. *RejPos* 192v, 6v, 185v, 201, 356v.

a. Wysłać na pełnienie misji religijnej [w tym: kogo (469), co (Przen) (4)] (474) : bociem łam od łiebie nieprzyłłedł/ aletz ten iełt którytz mnie połłál/ ktorégo wy nie wiécie/ ale iá wiém iżem od niego/ a on mnie połłál *OpecŻyw* 75v, 63, 66, 66v, 75v, 92v, 96v, [170]; *MiechGlab* 19; Y czemu tak długo niepołłesz łyna twego ktorego płacząc żądamy. *WróbŻolt* ccv, kk4v; *SeklKat* R3v, R4; *KromRozm I* O2; A co pán mowi że go ociec niepołłál łądzić/ to iako mowi połłál/ tak się rozumie/ o przyściu wcielé łmiertelnem *MurzNT* 218v *marg*, *Luc* 10/17, *Ioann* 8/16, 18, 13/16, 20 [2 r.], 17/3, 8; Abowyem yáko yego bog Oćyec połłál/ ták on też Apołłtoły połłál *KromRozm II* f4, f4v [2 r.]; Bo im dał yáłność tę/ ktorą mu oćyec dał/ A yáko yego oćyec połłál/ ták ye on tez połłál. A to władza kápláńłka. *KromRozm III* K5v, G8v, H2 [2 r.], L8v; *LubPs* Y; *KrowObr* 4, 42v, 55v, 118v, 212v [3 r.], 214; Powiedáiąc: iż mowiá co im nie kazano/ Czyniáć łie łámi połłły/ choć ich nie połłano. *RejWiz* 189v; Boć oni fáłełłnie prorokuia wam w imię moię: ánim ich połłál/ mowi Pan. *Leop Ier* 29/9, *A3v, *Num* 16/28, 1.Reg 12/8, 2.Esdr 6/12, *Tob* 12/20 (17); *Goski* A8v; Potymem łłyszál głos Pána mowiácego/ Kogoż połłę/ á kto będzie połłem od nas? tedy m rzekł Otom ia/ połłi mnie. *BibRadz Is* 6/8; Tych dwunałłcie połłál Iezus/ dawłzy im rołkázáńia *BibRadz Matth* 10/5; Thedy rzekł Iezus: Moyći pokarm iełt abył czynił wolá thego który mię połłál/ á dokończył łpráwy iego. *BibRadz Ioann* 4/34, *7 [2 r.], *Is* 48/16, *Ioann* 7/15, 18, 13/20; *BielKron* 28v, 29, 35, 132v, 165 [2 r.]; *GrzegRóżn kt*, B4v, C3v, D3, E3 (13); *OrzQuin* L3; *SarnUzn* F3, F5, F5v; Iż poydá á iam ich nie połłál/ będą połłełłthwo łpráwować/ á iam im nie poruczył. *RejPos* 240v, 123, 143v, 179v, 353v; *RejPosWiecz*² 91, 92v; *RejPosWiecz*³ 98; *BiałKat* 21; *GrzegŚm* 6 [3 r.], 39, 40; *KuczbKat* 100; Iáko mie Oćiec połłál/ y ia was łłę: Weźmićie Duchá S. *WujJud* 153v; *WujJudConf* 77v, 204; Bo fáłłzywie wam prorokuia imieniem moim/ nie połłám ich mowi Iehowá. *BudBib Ier* 29/9, *Ex* 3/12, *Zach* 2/9, 4.Esdr 14/4; *BudNT Matth* 10/5, *Mar* 9/36, *Ioann* 4/34, 5/24, 30 (18); Ale to iełłczce więłłza co łam o łobie powieda y o oycu łwym/ á iego mu te^{go} łwiádkowie połłwiádczáia/ że wyłzedł od Bogá/ á iż go też Oćiec połłál. *CzechRozm* 32, 3, 20, 27, 32 [3 r.], 33 [2 r.] (14); Połłáli káplány łwe/ niezgody miedzy bráćia łieiáć: ktorzy znowu ony ártykuły ktoremi Rzymiány Heretyki czynili/ Bvlgárom podmiátáli. *SkarJedn* 229, 46, 51, 77; Bo píłmo mowi: á iáko kazáć máia ielłi ich nie połłá? *SkarŻyw* 213; Dopiero Moyżesz połłony od Pána Bogá/ włzedł z Aaronem do Pháraona/ y ná podporę połłełłtwá łwego od Bogá: á pokazanie mocy tego który go połłál/ iłz był twórca niebá y ziemie: czynił cudá przed nim *SkarŻyw* 479, 490; *MWilkHist* K4v, L; *CzechEp* 22, 67, 118, 120, 141 (16); *NiemObr* 35, 107, 118; Ale iż y teraz wiele łię tákich náyduie/ iáko Prorok powiáda/ ktorzy widzenie łercá łwego powiádaiá nie z vłł Páńłkich/ ktorzy biegáia choć ich nie połłano/ ktorzy prorokuia chocia do nich Pan nie mowił *ReszPrz* 102, 102 [2 r.]; *ArtKanc* A13, E13v; *LatHar* 333, 555, 718; Odłłzczepieńcy dołyc hárdzie rownáia łię w tym Pánu Chriłtułowi/ że ich tákież pytamy: Czyia mocá każá/ ábo kto ich połłál? *WujNT* 89; Tych dwunałłcie połłál Ielus: rołkázuiáć im/ mowiáć: Ná drogę Pogánów nie záłhodźcie/ y do miałłł Sámárytáńłkich nie włhodźcie *WujNT Matth* 10/5; Iáko mię połłál żywiácy Oćiec/ y ia żywię dla Oycá: á kto mnie pożywa/ y on żyć będzie dla mnie. *WujNT Ioann* 6/57; Ktoć z łámego łiebie mowi/ łwały włáłney łzuka: Lecz kto łzuka łwały tego który go połłál/ ten iełł prawdziwy/ á nie máłłz w nim niepráwołci. *WujNT Ioann* 7/18; á ielłi ia łądę/ łąd moy iełł prawdziwy: Bo nie iełłtem łam; ále ia/ y który mię połłál

Oćiec. *WujNT Ioann* 8/16, s. 39, *Matth* 10/40, 21/36, s. 89, 90 (57); *PowodPr* 24; Kto z ie^{go} krwie nie pochodził/ do kápłánftwá práwá nie miał: ták y w nowym/ kogo pośláncy od fámego Chrystulá nie pośláli/ ten do fprawowánia wrzędu duchownego práwá żadnego nie ma. *SkarKaz* 206a; NAprzod ten z prawdziwą Ewángelią idzie/ który fię fám w ten wrząd nie wdáie/ ázby go P. Bog pośláł/ y to iemu rofkazał/ iáko tu czyni Pan *IEZVS*: Idźcie rozgłázfaycie Ewángelią. *SkarKaz* 240a; Lecz fałszywi Ewángelicy nie czekáią áby im Bog ábo ludzie od Bogá ten wrząd poruczyli. Sámi bieżeli/ mowi P. Bog/ á iam ich nie pośláł/ y przetoż kłámáli mówiąc: Bog mię pośláł/ y Bog mi to á to mówić kazał/ á P. Bog im nic nie poruczał. *SkarKaz* 241a; A iefli mówią/ że ie fám P. Bog przez fię fámego bez ludzi pośláł: niechże iego pieczęć y list/ to iest cudá przynofzą. *SkarKaz* 418a; O byfmy go widzieć mogli/ pošli nas/ fzukác go będziem. *SkarKaz* 422a, 203a, 205b, 240a.

posłać dla kogo (1): NIEWyczerpáne miłóśierdzie fwoie okázuiąc nam Pan Bog nie tylko fyná fwego dla nas pośláł/ aby tu ná tey niłkiey ziemi nam niedoſtoynym ſłużył *SkarŻyw* 25.

posłać dla czego [= *w jakim celu*] (6): *OpecŻyw* 2; *KrowObr* 5v; gdy fie dowiedował Moyżefz v Bogá/ kogoby z nim pośláć chciał/ dla prowadzenia ludu Izráelkiego do ziemie obiecáney: tedy mu ták Bog odpowiedział: [...] *CzechRozm* 16v; A nie dla tego [Bóg] gi [Syna] pośláł/ áby ten Swiát potępić miał/ ále áby gi záchował á w láfće fwoiey fprawował. *ArtKanc* H18, A13; *WujNT Col* 4/8.

posłać do kogo (43): *RejWiz* 164v; *Leop Ez* 3 arg; Wziąłem tedy kubek z ręki Pánłkiey/ y nápawałem z niego wſzytki narody do ktorých mię Pan pośláł. *BibRadz Ier* 25/17, *Agg* 1/12, *Zach* 6/15, *Act* 15/25; *BielKron* 89; Iam iest kthorym iest/ á Iſtność álbo będący pośláł mię do ciebie. *SarnUzn* B5; *RejPos* 129, 284; *RejPosRozpr* b3v; Y rzekł Moizefz do Bogá: oto ia przyidę do fynow Izráelowych y rzekę im Bog oycow wálznych pośláł mię do was *BudBib Ex* 3/13; Bo ták mowi Iehowá Cewáoth/ zá sławą pośláł mię do narodow łupiących was *BudBib Zach* 2/8, *Ier* 25/15, 17, *Zach* 2/11; *BudNT Philipp* 2/19; *CzechRozm* 32v; y pośláł do nich kaznodzieię fwego onego Noego: [...] oznáymuiąc mu gniew fwoy y zgubę onę ludzką: áby ludzi vpominał/ á do pokuty wzywał *SkarŻyw* 269; *CzechEp* 238; *NiemObr* 146; *WujNT Ioann* 16/7, s. 392, *Act* 22/21, s. 505, *Philipp* 2/19, *Col* 4/8, *Thess* 3 arg; *SkarKaz*)(2, 518a [2 r.]; *SkarKazSej* 707a. Cf *Z imiesłowem czynnym; Ze zdaniem dopełnieniowym*; »apostoły posłać«, »posłać proroka«.

posłać komu (26): *OpecŻywList* Cv; y obiecał go nam fám/ mówiąc/ profcie a wezmiecie/ poſłę go wam *SeklKat* P3v; pośláł mię vbogiem/ ábym vzdrowił fkrufzone ſercá/ ábym przepowiedał Ieńcom odpufztzenie/ ábym przepowiedał láto Miłóściwe *KrowObr* 79; *Leop Ier* 16/16, *Mal* 4/5; *BielKron* 49v; *GrzegRóżn* G2v; Iż otho ſwiádká poſłę ludowi memu/ wodzá y náuczycielá pogánom. *RejPos* 9v, 144v, 187v, 244v, 296v, 326, 338, 341v; *RejPosRozpr* cv; *CzechRozm* 4; Bo iufzby ie nie człowiek ále fám Bog oſzukał: który im błędniká pośláł y ſłuchác rofkazał [!]. *SkarJedn* 46; *SkarŻyw* 559; *ZawJeft* 6; *ArtKanc* B11, P6v; *WujNT Act* 3/20, 26, *Philipp* 2 arg. Cf »z poselstwem posłać«.

posłać ku czemu [= *w jakim celu*] (2): Iezu ktorys wſzitkę tobie mocz poddaną obiawiwfzy zwolenniki fwe ku krżcieniu poganow pośláł. *TarDuch* C8, B2v.

posłać między kogo (2): Tegoż wedłę obietnice między nás poſlál s panny narodzoného. *OpecŻywList* Cv; *Leop Act* 22/21.

posłać na co [= *w jakim celu*] (11): patrz iako pilnie pełni náczes go poślál/ iżetz fie poci *OpecŻyw* 103; *KrowObr* 5v; *BibRadz* II 7b *marg*; Niedofszedł rok po iego męczeństwie gdy od Papieżá tegofz/ ktory go ná nawracánie Heretykow do powiátu Medyolánfkiego poślál/ w Peruzu kánonizowány iefł *SkarŻyw* 374, 559; *WujNT* 505; Bołmy ná tę [*wiarę*] [...] wstąpili/ [...] y niewinni kápłani y káznodźieie náfzy ná to/ iż ie Bog poślál ná náukę ludzką/ áby im ludzie wierzyli cudow vkázowác. *SkarKaz* 417b,)(3v. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym*; »na robotę posłać«.

posłać po co [= *w jakim celu*] (1): Nie mogłem wykorzenić z ferc ludzkich tych grzechow ktorem wípomniál/ nie mogłem wízczezić boiáźni Bożey y pobożności: á iákoż fię bać nie mam/ gdyż mię po to y ná to pośláno? *SkarKaz*)(3v.

posłać przez kogo (2): Tego Bog książęciem y okupicielem poślál przez Aniołá/ (ktory) fię mu ziawił w głogu. *BudNT Act* 7/35; *SkarKaz* 206a.

posłać za kogo [= *jako kogo*] (1): y iáko [*Boga*] [...] vbłagáli: ifz im poślál zá Sędziego/ iufz nie mężá/ ále niewiáftę: ná pośromocenie mężow/ ktorzy byli ták zniczemnieli *SkarŻyw* 559.

posłać kim, czym (4): *BudNT Act* 7/35; W tymći iefł miłość: nie iżbyłmy my vmiłowáli Bogá; ále iż on vmiłował nas/ y poślál Syná fwego vbłagánim zá grzechy náfze. *WujNT* 1.*Ioann* 4/10, 1.*Ioann* 4/14. *Cf* »posłać przez rękę«.

posłać przed kim (2): Abowiem wywiodłem cię z żiemie Egipthfkiey/ á odkupiłem cię z domu niewoley: á poślálem przed tobą Moizefza/ Aaroná y Máryą. *BibRadz Mich* 6/4. *Cf* »posłać przed sobą«.

posłać z czym (7): *RejPos* 275; Niepowítał potym Prorok w Izráelu iáko Moyżefz/ ktoregoby znał Pan twarzą w twarz [...] we wíżyftkich známionách y cudách/ z ktorymi poślál go był Pan/ áby ie czynił w Egipcíe/ Fáraonowi y wíżyftkim śługom iego/ y wíżyftkiey żiemí iego. *CzechRozm* 103, 103v; Sam Pan náfz nic ná piśmie niezofławil: iedno Duchem ś. ná fercách Apofłofłkich zakon fwoy nápiłál: y poślál ie/ nie z Biblią y pímmem/ ále z Duchem S. y ogniłtymi ięzyki *SkarŻyw* 363; *NiemObr* 146; Z iákiemiz pogroźkami poślál mię do was P.Bog przezacni Pánowie moi? *SkarKazSej* 707a. *Cf* »z poselstwem posłać«.

posłać dokąd (81): Tu małz iálne świádeftwo/ iáko Pan Kryftus Páwłowi/ á nie piotrowi [!] náznátzył mieyfce w Rzymie/ iáko go tám poślál *KrowObr* 21, 16; *BibRadz Ex* 5/22; MArek Ewányeliłtá/ [...] ktorego widząc ftałofc Piotr s. poślál go do Alexándryey miáftá w Afryce/ gdzye tám obiawiał Kryftufá. *BielKron* 143v, 92, 140v, 143; *OrzQuin* Z4; *RejPos* 31v, 117v, 180, 242v, 333 (9); *BudNT Act* 7/34; *SkarJedn* 71, 77, 228, 252; *SkarŻyw* 361, 374; TÁk Pan Bog świát vmiłował/ że dla niego nie litował/ posłać tu Syná fwoiego *ArtKanc* H18, P6v; iż dla vczciwości Piotrá ś. ktory Márká vczniá fwego poślál do Alexándryey/ y tám go pierwłzym bífkupem poftánowił; kościół Alexándryifki pierwłze mieyfce otrzymał po Rzymfkim kościele *WujNT* 125, *Act* 7/34, s. 458 *marg*, *Act* 15/22, 19/22, 22/21; *SkarKaz*)(2. *Cf* »z poselstwem posłać«, »posłać na świat«.

posłać skąd (10): gdy przyzwolili powiedział/ yż wola Boża iefł/ ábyłmy pośláli ná wíżytki czterzy fwiátá części fłąd/ mężow vczonych 28. coby fłowo páńkie ludziem zwiedzionym powiádáli *BielKron* 214v. *Cf* »posłać z nieba«.

cum inf (19): Duch święty na mnie/ dla tego pomazał mię/ ij kazatz vbogim bog ocietz poślál mie. *OpecŻyw* 39v, 50v; I trfál (*marg*) nad (-) na niem/ a iámci⁸⁰ nieznál/ ale ktory mie poślál chrćić wodą/ ten mi powiedział/ nakogo by widźiál ducha s śtępuiącego i nanim trfaiące⁸⁰/ tenći ieft ktory chrćić (*marg*) wduchu (-) duchem świętem *MurzNT Ioann* 1/33, k. 218v *marg*; *Leop Luc* 4/18, *Ioann* 1/33; *RejPos* 244v; *RejPosRozpr* c2; *BudNT Ioann* 4/38; *CzechRozm* 257; *CzechEp* 175, 176; Y poślál ie [apostoły] przepowiedać krolestwo Boże/ y vzdráwić niemocne. *WujNT Luc* 9/2, *Mar* 3/14, 16 *arg*, *Ioann* 1/33, 4/38, 1.*Cor* 1/17; *SkarKaz* 514b.

Z imiesłowem czynnym terażniejszym zawierającym przekaz do adresata [do kogo] (1): Iehowá Bog Ebreyłki poślál mię do ciebie mówiąc: puść lud moy że mi posłużą wpuľczý [!] *BudBib Ex* 7/16.

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz (zwykle polecenie) dla adresata [podmiot zdania podrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego] [do kogo; w tym z zapowiednikiem: na to (2); aby] (3): Szaule/ brácie moy/ Pan Iezus ktoryć fię w drodze vkazał/ poślál mię do ciebie/ ábyś przeyrzał/ y nápełnił fię Duchem S. *SkarŻyw* 82; *BudNT Eph* 6/22; *WujNT Eph* 6/22.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego [podmiot zdania podrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem bliższym w zdaniu nadrzędnym; zawsze: aby, (a)żeby, iżby] (42): Moia kármiá ieft/ abych czynił wolą tego ktory mie poślál/ abych vczynek iego fkonál ij napelnił *OpecŻyw* 50v; *KrowObr* 5v, 79; Otoż mie teraz do tych przednieyfzych poślano/ Abych ie vpominał/ co mi roskazano. *RejWiz* 164v; Duch Páński nádemną/ dla tego iż mię pomázał/ poślál mię ábych powiedział Ewángelią vbogim/ vzdráwić fkrufzonego fercá (ludzie)/ opowiadać iętom wypuľczenie *Leop Luc* 4/18, *Num* 16/28, *Ez* 3 *arg*; Y poznałem ia że go Bog nie poślál áby ku mnie prorokował/ ále iż go Thobiałz y Sánábálláth náięli. *BibRadz* 2.*Esdr* 6/12, 1.*Ioann* 4/10, 14; *BielKron* 89, 92, 143; Iáko y teraz do Polłki was Káznodzieie Bóg poślál/ áżebyście pálcem Królowi Polłskiemu y królestwu iego/ pokázowali gnięw przyśły Boży. *OrzQuin* Z4; *GórnDworz* Ff; *RejPos* 31v, 244v; *RejPosRozpr* b4v; *BudBib* 2.*Esdr* 6/12; *CzechRozm* 33, 92, 103, 119; znowu poślál kościół Rzymłki do Bulgáryey święte śługi Boże/ Leopárdá Ankonitáńskiego/ y Dominiká Táruiłkiego/ y Sylwestrá Subdyakoná/ áby on narod Greckiem i ná kościół Rzymłki potwarzámi roztárgniony vřpokoili. *SkarJedn* 228, 252; *SkarŻyw* 2, 25; Chrístus nie poślál vcźniow fwyh, áby kogo trapili, ále áby trapienie ćierpieli. *CzechEp* 21 *marg*, 217, 294; *WujNT Luc* 4/18, *Ioann* 4/34, s. 392, *Act* 11/22, s. 505 (8); Iáko poślál Ianá do Izráelczyków/ z takim dźiwnym żywotem y powagą/ áby im rozumnemi wywody y śłowy/ Zbáwiciela vkażował. *SkarKaz* 518a, 206a, 518a; *SkarKazSej* 707a.

W połączeniach szeregowych (1): Iż duch Páński odpoczywa nádemną/ dla tego iż mie Pan pomázał á náznáczył łobie/ á poślál mie pokornym opowiedać woley fwoiey/ á iżbich leczýł fkrufzone fercá/ á poimánym ábych opowiedał wybáwienie ich. *RejPos* 244v; Iż Iezufá Potomká Dawidowe⁸⁰/ Bog vmiłował/ pomázał/ poświęcił/ y ná świat poślál. *CzechRozm* 23, 34, 60v; *CzechEp* 217, 270, 342.

W porównaniach (2): Christus poślál vcźnie fwe nie iáko wilki ná owce, ále iáko owce pośrzed Wilkow. *CzechEp* 98 *marg*, 21.

Zwroty: »apostoły poślać« [w tym: do kogo (4)] = *mittere apostolos* *Vulg* [szyk zmienny] (9): Abowym yáko yego bog Oćyec poślál/ ták on też Apoftoły poślál *KromRozm* II f4; *OrzRozm*

Hv; *RejPos* 239; *RejPosRozpr* cv, c2; Bog poślął fyną/ fyn poślął Apoštoły/ Apoštołowie swoie zwolenniki/ ci drugih/ drudzy drugih/ aż do tych náfzych czáfów. *ReszPrz* 102; Bo choć go oni vkrzyżowali; iednąk poślął do nich dwunaście Apoštołów/ áby ie przywiedli do pokuty/ y przez krzeft włączepili do kościoła iego. *WujNT* 392; Skąd iásnie widzimy/ ofobliwą pieczę y opátrność Páńfką o Rzymfkim kościele: do ktorego poślął przednieyfzych dwu Apoštołów swoich/ ná kazanie y ná łzczepienie wiary: áby tám y żyli y vmárli y pochowani byli *WujNT* 505, *Luc* 11/49.

»posłać z mocą [czyj]« (1): A iáko fię to wypełniło co opowiadał o Sennácherybie/ ták też to rzecz pewną oznáymuie/ co fię dotyczy Cyruś/ ktorego Pan Bog miał posłać z mocą Duchá fwego *BibRadz* I 373d *marg*.

»posłać z nieba, z wysokości [szyk zmienny] (7:2): Abowiém gdy iych oyttzowie mieli obietnicę/ iijz bóg ich onym miał poślął z nieba świętę^{go} fwego/ któryby krol iych fluffnie był rzeczón. *OpecŻywList* Cv; *GórńDworz* Ff; Miłość/ bo on nas ták vmiłował/ że dla náfzey miłości iedynego fyną fwego poślął z niebá/ y dopuścił go vmrzeć śmiercią hániebną. *HistRzym* 51; *CzechRozm* 32 [2 r.], 33; Prorocstwo się łpełniło, z dawná obiáwione/ przez Proroki Duchem świętym przepowiedziáne/ że pośle z wyfokości Bog Emánuelá. *ArtKanc* B9v, B11, P6v.

»z poselstwem posłać [komu dokąd]« (1): Bo fluchay Ezáiafz iáko to przeźrzał przez Duchá s. z iákim pofelstwm á z iáką náuką tu pośląć raczył Bog ociec tego to świętego á námileyfzego fyną fwego fwiátu temu *RejPos* 118v.

»posłać proroka« [w tym: do kogo (4)] = *mittere prophetam Vulg* [szyk zmienny] (5): Prorok który Prorokował pokoy/ gdy przydzie flowo iego/ tedy fie pozná Prorok ktorego poślął Pan w prawdzie. *Leop Ier* 28/9; *RejPos* 328v; *WujNT Luc* 11/49; *PowodPr* 43; *SkarKaz* 517b.

hebr. »posłać [kim] przez rękę [czyj]« (1): tegoć [Mojżesza] Bog ksiązęciem y odkupicielem poślął przez rękę ániola (marg) prze ániola. *Hebráífm.* (–) który mu fię vkazał we krzu. *WujNT Act* 7/35.

»na robotę posłać« (1): Myśle iáko fię łpráwię Chryštułowi Pánu y Bogu memu/ który mię ná tę swoię robotę poślął *SkarKaz*)(2).

»posłać przed sobą« (1): Tego też przykład mamy w Ewángeliey v Márká ś. gdy Pan Chriftus dwu á dwu Zwolennikow poślął przed sobą/ ktorzy wyfzedłzy/ przepowiedáli/ áby pokutę czynili/ y dyabelftwá wiele wyrzucáli/ y pomázowali oleiem wiele niemocnych/ y vzdawali. *WujJud* 161.

»posłać (tu) na (ten) świat (wszytek), na wszystkie cztery świata części« = *mittere in mundum PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (46:1): Siodme/ [...] aby fie raczył nad fwy^m lude^m tymrychley łmilowatz/ ij fyną fwego iedyne^{go} na ten świat dla iych zbawieniá poślął. *OpecŻyw* 2; Iezu ienżes ie [apostołów] na świat wózitek ku kazaniu poślął. *TarDuch* B2v; *RejKup* Z; *MurzNT Ioann* 3/17, 10/36; Iákoś mię poślął ná świat y iam ie poślął ná świat/ y zá nie ia poświęcam łámego siebie *KrowObr* 212v; *OrzRozm* Hv; Weźrzał Pan Bog z wyfokości/ Na éiche ludzi w niškości. A ták wieku óstátniego/ Pośle ná świat łprawcę fwego. *BielKron* 134, 214v; *GrzegRóżn* B3v, L3, M; *GórńDworz* Ff; *RejPos* 145v, 146, 174v, 275; Ten potym poślął ná świat zwolenniki swoie/ tho ieft Apoštoły/ ktorzy porządnie poštánowali Biskupy á Doktory. *RejPosRozpr* cv; *RejPosWstaw* [143³]v; *BudNT Ioann* 3/17, 10/36, 17/18 [2 r.]; iż go przez wcielenie y vrodzenie tu do nas ná świat poślął/ gdyż iuz przedtym iáko łámifz twierdzą/ tu ná świecie z Oycámi chadzał y mawiał? *CzechRozm* 32v, 23, 32 [2 r.], 32v, 33 [2 r.], 34, 57,

60v; ále czynił to co widział/ y mówił co słyszał/ y nam wšzytko oznaymił/ y ná to tež vcźnie fwe ná świat pośłał/ áby oćiec iego z tąd był wwielibion: á to gdyby oni ízedłzy owoc obfity przynieśli. *CzechEp* 118; Ieśliž ony powiedział być Bogi/ do których była mowa Boża/ á pímo rozwiązane być nie może/ iákož mowicie żebym ia bluźnił/ ktorego oćiec poświęcił y ná świat pośłał/ izem rzekł: ieſtem ſyn Boży *CzechEp* 283, 189, 217, 270, 342; *NiemObr* 101; *LatHar* 527; *WujNT Ioann* 3/17, 10/36, 17/18 [2 r.], 1.*Ioann* 4/9.

Szereg: »posłać i postanowić« (1): Iam was pośłał ná zniwo: Ktorech nie dla tego pośłał y poſtánowił: Aby iako Krolowie/ albo Kxiążętá tego ſwiátá/ pánowáli imieniem wiáry nád ludem/ w pychę ſie podnoſili/ przezwiſká y Tytuły ſobie nowe zmyſláli [...]. Ale áby w pokorze Pána Iezu Kryſtá miſtrzá ſwoiego náſládowáli *KrowObr* 5v.

W przen (5) : Iám wás poſlál żátz czegoſcie nierobili anij ſiali. Inij robili/ a wyſcie na iſch robotę weſſli. *OpecŻyw* 50v; *KrowObr* 5v; *BudNT Ioann* 4/38; *WujNT Ioann* 4/38.

Zwrot: »do szturmów posłać« (1): [*Pan Bóg*] Ták ich wiele do tych ſzturmow [tj. na ſzerzenie chrzeſcijańſtwa] poſlál/ iſz ſwiat wſzyćiek pogáńſki ná ich zábijániu oſtre ſwoie żelázá ſtępił *SkarŻyw* [407].

Przen (4) : Miſit verbum ſuum et ſanauit eos: et eripuit eos de interitionibus eorum. Poſlál ſłowo ſwoie y vzdrowił ie/ y z ich zatracenia ie wyrwał. *WróbŻołt* 106/20, kk6v; *RejPosRozpr* c4.

posłać dokąd (1): obiecać Pan raczył/ iż miał tu poſłác głos wołájący ná puſzczy/ ktory miał wiele ludzi náwrócić/ á vpomináć ie ſ przeſzłych vpadkow ich *RejPos* 295.

a. Wyſwięcić na kapłana (2) : Przetož gánimy te wſzyłtki ktorzy bez powołania j porządku [!] do ſłużby koſcielney biegáią/ gdyż ich áni obrano áni poſłano. *WujJudConf* 146v; By był [...] Luter/ ktory ná przodku poſylánie od koſcioła miał [!]/ ſtárſzych ſwoich Biſkupow y koſcioła ktory go poſlál [!]/ ſłuchał: áz iego ſię poſłuſzeńſtwá/ ſynowſką powolnoſcią/ nie wyłamował: nigdy by był nie zbłądził *SkarJedn* 52.

2. Zesłać na przymusowy pobyt [kogo] (4) :

Zwrot: »posłać na wygnanie (a. in exilium)« [*w tym: dokąd* (2)] (4): [*cesarz Konstans*] o to go [*papieża Marcina*]/ iż tego Páwła Heretyká z ſtolice Carogrockiey złożył/ ná wygnanie poſlál. *SkarJedn* 140, 136; *SkarŻyw* 300; *Phil* K4.

3. Przekazać przez wysłannika; mittere Miech, HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, JanStat; dimittere PolAnt, Vulg; destinare, dirigere HistAl (534) :

a. O rzeczach i słowach (466) :

a. Z dopełnieniem bliższym [*w tym: co* (446), *komu* (269)] (457) : Przyiąwſzy Ezopá zawałł: O Ligurgu błogo tobie/ Iże małz Mędrca przy ſobie. Tám go więc pyſźnie dárował/ Y Ligurgowi dań poſlál *BierEz* G3, C3, C3v [2 r.], C4, I3; *HistJóz* E, Ev; Tedy Eleazar to czo krol żądał poſlál tak odpisawſzy. *BielŻyw* 113, 25, 65, 152 [2 r.], 155, 160 [2 r.]; A mogkly by aby ſzam przyachał yesly yaky nyedostathek nany, thedy przysłałby omowyłby nyemam A poſlałby czo czolwyek [!] czo by myał. *LibLeg* 7/98, 11/25v, 76v; aby pywa yenczmyennego ſpywnyche kthorą zuchowſky pan yey zamkyem ſwym zamykał vthoczila a themvſz Matiffey poſlala na rozyezdnym *LibMal* 1546/115v, 1548/143v; Nie godnać rzecz ieſth mnie poſlác tákowe rzeczy Maieſtatowi wáſzemu/ ále poniewolny

tho czynię y przypędzony. *HistAl* E7, B5v, C6, D6v, H3v, M8v; *KromRozm II* e2v; *Diar* 31, 38; (*did*) Charitas mąż. [*mówi do Konstancji*:] (–) Awo ia twoy pánno oblubieniec/ Chciey mi poślác fwoy małżeńłki wieniec *BielKom* G6, C8; *KrowObr* 68 marg; Koronę złotą/ y łáncuch z pierzcieńmi/ ktoreściemi pośláli/ przyięłifmy *Leop* 1.*Mach* 13/37, 3.*Reg* 9/13, *Dan* 14/36, 1.*Mach* 10/89; *RejFig* Dd4 [2 r.]; ARTáxerxes Perłki Krol gdy mu powiedzyeli/ Iż o nim dwa niedobrze wżędzy mowić mieli. Poślął im wnet przywiley *RejZwierz* 12; IZátyrys Tátáryzn/ gdy mu Philip włkazał/ Iełliby chciał pokoy mieć/ áby mu dań poślął. Włkazał/ [...] *RejZwierz* 37v, 5v, 16v; *BibRadz Tob* 2/14, 1.*Mach* 11/58, *Philipp* 4/16; Odpisał mu Krol Neápolitánłki/ iż Włofzy lepiey vmieią z niewiáłthámi niż z zamki/ y poślął mu trzy tyfiące ludzi ku potrzebie/ y pieniędzy co będzie potrzebá rzekł poślác. *BielKron* 252; Poślął Máchomet do obleżeńcow by miáłto podáli/ oni mu pośláli/ rufzniczkę á łtrzałki/ rádniey niż miáłto *BielKron* 257; On kazał węzeł źiemie náwiewzác/ trawy nárwác/ wody z Dunáii nábrawfzy poślął im. Oni to wdzięcznie przyiawfzy/ pośláli mu zá to koń dobry/ fiodłto pozłocene z dekiem/ dziękuiać mu iż im znáki poślął ich źiemie miáłto pieczęci. *BielKron* 299; Poślął nam ł fwego łtołu pirog ná czterzy gráni [...] mowiać przez tłumáczá Lácińłkiego. *BielKron* 435, 17v, 20 [3 r.], 89, 94v, 106v (32); Dicam scribere, Pozwác kogo á pozwu mu Copią a przepis poślác. *Mqcz* 85a, 216d, 343d; y nie wąpię w cnoćie y w wierze iego/ że tho ták iáko iemu poślę/ obiáwi wżyfłtkim Połłom/ y wżem innym/ którym to wiedźieć będzie przyłtało *OrzQuin* D4; *Górndworz* L5 [2 r.], Pv; niewierz niczemu inemu iedno temu to pierścieniowi gdyżbych gi poślął. *HistRzym* 15; *RejPos* 218; Iełzcze ná nas wkládáią tę winę/ Abych ná nie poślálá trucińę. Y Tátáry ná nie podwodźilá. [...] Wiele ia mam w łobie tey trucińy/ Choćiam s łiebie nie dáłá przyczyny. *BielSat* G2, C4v; *RejZwierz* 64v, 84 [2 r.], 176; Rychłto potym przyiáciele iey/ pośláli pieniądze ná wykupienie iey z więźienia. *BielSpr* 48, 59v; Azaś nie czytał/ że łam Pan Chriřtus [...] poślął obraz Twarzy Twoiey Abágárowi Edełfeńłkiemu Krolowi. *WujJud* 45v; *BudBib* 4.*Reg* 12/18; *SkarJedn* 104, 127, 213; Y nápiłal po nię łiř Cefarz. ktory gdy Eufrázya przeczytálá: łmieiać łię/ přetko táki odpis ręką łwoią poślálá. *SkarŻyw* 225, 30, 31, 51, 101, 126 marg (14); ktory [*Bonifacjusz*] iednego dnia wéłpołek z Ewłágiuřzem obrány był ná Biłkupłtwo/ częgo dowiedziawłzy łię Cefarz/ poślął mándat: zá ktorym obudwu z Rzymu wygnano. *NiemObr* 60; *CzechEp* 55; Obiemá potym po kárcie poślano/ Gdzye włzytek łpołob gry ták opiłano. *KochSz* A2v; *ReszHoz* 125; *WerGořc* 204; *KochSob* 66; *BielRozm* 23; *PaprUp* I4; Piłal Cedule Pan Marszałek do Pana Podłaskiego aby bez omieřkania poślano woiewodztwo Sendomirskie Panu Woinickiemu *ActReg* 56; Panu Alexandrowi nakazdy rok łłátem pultora Tysiáca złotyř, vkażę to y Quity zadwielecie y teraz poślę niemieřkaiác *ActReg* 165, 51; *GostGosp* 62; *Phil* I3 [2 r.], *WujNT Philipp* 4/18; *JanNKar* D4v; I chcełli W.M. połłię W.M. kilká Płalmów Dawidowych *JanNKarGórń* D4; *SarnStat* 624 [2 r.]; Przymierza Pigmeowie do trzech dni prołili/ Aby co máią czynić dobrze obmyłili. [...] Woyná odelgi nie ma/ bitwę [*tj. wypowiedzenie bitwy*] im [*ptaki Pigmeom*] pośláli *KmitaSpit* C4v; Iozeph po bráty łwoie nie przychodźil: ále im tylo potrzeby ná drogę/ wozy y konie/ łzáty y złoto poślął *SkarKaz* 552a, 245b; Záczał był walkę znáczną z onym mężem wielkim/ Skanderbegiem [...]. Ktoremu poślął ná znák wielkołci łwoiego/ Ludu wielki wor máku nieprzeliczonego. *CzahTr* F3v.

posłać czego (9): Dobiez miły Iozephie/ a dowiedz sie thego Iesliby im potrzeba/ z domu posłać czego *RejJóz* A6v; Lift posłany Dariufowi od Alexandrá/ przy którym mu posłał pieprzu zá nańienie mákowe ktore wziął od Dariufa. *HistAl* C8; Nawiećfzą to łáfkę okaże temu/ komu posle chlebá s fwego stoła białego Soli á pieprzu tártego/ bo to v nich zázwdy ná Stole ieft *BielKron* 435, 69v, 77, 383; *RejPos* 250v; Oblubieńco Chryštułowa/ posli mi z ráiu twego miłego/ iábłek ábo rózey. *SkarŻyw* 126; *ActReg* 143.

posłać z czego [= co] (1): A thák przyfzedł Dawid do Sycelegá/ y posłał z onego łupu przyaściołom fwem stárfzem w Iudá mowiąc ták/ [...] *BibRadz* 1.*Reg* 30/26.

posłać do kogo [*w tym też: ad aliquem* (1)] (74): y wzięli sfuknyę iego/ á zábiwfśy iagnyę vmázali we krwi y posłáli do oycá mowząc/ fuknyę tę náleziłmy *HistJóz* A2v; *WróbŻółt* kk8; *LibLeg* 10/92v, 93, 11/83, 183v; *KrowObr* 123; *Leop* 4.*Reg* 16/10; wołá Krolewfká w they rzeczy niechay posle do nas. *Leop* 1.*Esdr* 5/17; ále dokończywśy posle to *ad ludices* [!] *competentes*, to ieft do Gniezná pierwey/ potym do Rzymu *OrzList* gv; KRáwec s pánem obádwa rádzi dopiyáli/ Pánu ciáľny ná brzuchu Kolet wdziáľali. Posłał gi pan do kráwcá/ kazał gi rozłzyrzác *RejFig* Aa2; Posli do wfzytkich wygnáńcow fłowá ty/ ták mowi Pan o Semeiaľszu Nehelámićie *BibRadz* *Ier* 29/31; Máz iey bacząc to/ wzyął iá [*umarłq*] á nioł iá ná ofle do domu/ táľ iá rosłiekał ná dwánaľcie fztuk á posłał do wfzytkich narodow dwunaľcie Izraéľskich po fztuce/ powiedáiąc co sie mu przydało od narodu Beniáminowego *BielKron* 52v; Skánderbeg posłał okup zá więźnie do Thurkow/ niechćieli okupu wźiác *BielKron* 252, 210v, 272v, 351; *BudBib* 4.*Reg* 16/10, 2.*Par* 16/2; *SkarJedn* 210; y nálał świeżá krew znofa onego ciáľa świętego pływácą: ktorá on ze czćiá wielká zbieráiąc/ posłał do bráćiey reformowaných *SkarŻyw* 463; *Phil* H2; *KochFragJan* 4; *WujNT* 508; *SarnStat* 56. Cf »posłać dary«, »posłać list(y)«, »poselstwo posłać«.

posłać do czego [= *w jakim celu*] (2): the [ryby] ma dla pana zachowacz, albo temu sludze albo soltífzewy posłzacz do zadzu fzachowyanya *ZapKóścier* 1582/40v; *ActReg* 35.

posłać od kogo (1): Ieslycz przidzye kthemv yľch bi ľkodi ľchaczowacz myal thedi wedlye ľpyľkv kthoricz od Kroľya ye^{go} mczí młodego posľya ľchaczowacz ye bendzyeľch *LibLeg* 11/174v.

posłać k(u) komu (6): *BielŻyw* 158; Było táľ Kfiążę Hiľzpáńkie Don Huryk [...] wywiedziawśy sie o nas/ posłał k nam fwoy towar/ tho ieft cukier przepiękny *BielKron* 449, 195. Cf »posłać list(y)«.

posłać ku czemu [= *w jakim celu*] (4): wftał Iakob ráno y wzyęli go ľinowye zdzatkámi y zżonami fwymi ná wozy ktore mu był posłał Fárao ku przywiezyeniu iego y wfzytkich rzetzy ktore miał wzyęmi Chánaan *HistJóz* Ev; Kto napierwey w Moľkwi álbo w Ruśi roľkázował/ othym piľmá niemáią/ lecz też nie oddawnego czáfu iáko ini/ piľmá náwykli/ kthore napierwey posłał Michał Kuroplátes Cefarz Konftántynopolľki Bulgarom ku piľániu *BielKron* 427, 90v, 220.

posłać na co [= *w jakim celu*] (10): posłala potym pyenyadze the czorcze wyofkowey do szyerakowa przefz woycziecha młotha thamze ľ szyerakowa na zapłaczenye dľugu kthori yey bila wynowatha *LibMal* 1551/164; Ale Prokuratorowi w którym ná ľchyľku cnoty/ á ná vbogie Ludźi nic niemáľz bácznoľci/ iáko mu ná pierwfzym podkániu nieukażefz pary Dukatow/ gáľncá winá z dobrym łofofyem ná obiad nie posleľz/ ledwie s tobá fłowo przemowi. *GroicPorz* dd3; *BielKron* 162; Posłał

mu tám Hugo Márgrabiá wielką łumnę pieniędzy ná budowanie kłafztoru *SkarŻyw* 573, 518; *WujNT* 681; *CiekPotr* 73. Cf »posłać na pomoc«.

posłać przez kogo (44): Iako slachatny Micolay brath yanow nyepossłal przes nya tlvmoła zrzeczamy w pozwy wypissanemy wasnosczy jako dwa dzyesczya Cop *ZapWar* 1521 nr 2183; *LibLeg* 11/19; Item powyada yłch halyenye, kthorą yłch vmarla do dworu schulteskyego bill poślal prófzyą przeř thąłch Anną. *LibMal* 1547/133; Item poślala Klicziney do Bnina przeř Iana Golembka 24 gr. *LibMal* 1552/172, 1551/163v, 164; *BielKron* 207, 229v, 272v, 313v; *HistRzym* 43v; *RejPos* 158v; Drugi raz ieden nabożny człek przez chłopię poślal mu żywności dwa kořzyki. *SkarŻyw* 324, 336, 403; *ActReg* 100; *WujNT Philipp* 4 arg; *CiekPotr* 73. Cf »posłać dary«, »posłać list(y)«, »poselstwo posłać«, »posłać przez posła«, »posłać pozdrowienie«.

posłać przez co [= *którędy*] (1): Láthá 1406. Krol Polski Władźisław/ poślal Wiłłá do Rágnety przez Pruły zbożá y wżelkiey żywności Witulłhowi *BielKron* 383.

posłać kim (4): Przetoż gdyś mną nieco poślal/ Tákeś mi rořkázowác miał: Nieś to mey żenie vporney/ A mnie nigdy niepowolney. *BierEz* C4. Cf »posłać list(y)«, »posłać posłem«.

posłać czym [= *szlakiem*] (4): A iż łpiże álbo żywności nie mieli/ przeto chcąc ie rátowác Brábántowie łpiżá/ poślali rzeką wozy żywności z niemálým ludem *BielKron* 192v, 383; *SkarŻyw* 437; Krakowa tez odiachac sine Opsidio nie grzechy albo daleko od niego odciągác impedimenta [= *milit. bagaże, tabor*] też lepiejby wodą posłac niż Ziemią *ActReg* 5v.

posłać dokąd (70): Iakom ya yemv nye zayal stada swyerzepyč [...] anym ych chował woborze oth godziny do godziny a nye poszłalem onych do obory Crolewsyey *ZapWar* 1534 nr 2410; *BielŻyw* 114; Pyłalyłmi do Krolya ye⁸⁰ mczy młodego fina nałchego abi thi rzeczi kthore łłam przy połlyech pana Voyewodzynich zabrano na Camyenyecz poślacz rořkazal. *LibLeg* 11/161v, 10/70v; *LibMal* 1547/133, 1551/163v, 164, 1552/172; *HistAl* E7 [2 r.], N4; *MurzNT Mar* 11/3; *KrowObr* 68, 159, 161; Poślali tedy Archę Páńłką do Akaron. *Leop* 1.Reg 5/10, *Iudic* 20/6, 1.*Mach* 8/22; *OrzList* gv; A vćiąwřzy głowę iego/ zdárli z niego zbroię/ y poślali to wżędy po źiemi Filiłtyńłkiey/ áby to oznáyмовano w kołćielech báłwanow ich/ y miedzy ludem. *BibRadz* 1.Reg 31/9, *Mar* 11/3; Przeto Azá widząc vćíłk łwoy/ pobrawřzy łkárby z domu Bożego złoto y łrebro/ poślal ie krolowi Syriyskiemu Benádáb do Dámáłzku/ mowiąc: [...] *BielKron* 83v; Poślalem tedy łwe towáry zálę s towáryřzmi do Włoch *BielKron* 449, 68, 144v, 162, 164, 164v (20); *OrzQuin* Z4v, Aa; *RejAp* 10; *HistRzym* 91; *BielSpr* 39v; *SkarJedn* 264; wypráwił do Rzymu do Papieřá Lucyłřá trzećiego/ pošły łwoie: próřząc go pilnie/ áby mu kthorego męczeńniká kołci łwięte do Polłki poślal *SkarŻyw* 403, 356, 403, 437, 573; Iednému Biłkupowi/ wřzák łye domyłłćie/ Do Polłki/ co narychlęý ten obraz pošłiće *PudłFr* 79; *ActReg* 44; *WujNT Mar* 11/3, *Apoc* 1/11; *SarnStat* 56. Cf »posłać list(y)«.

posłać skąd (7): *RejJóz* A6v; ołthathek [*pieniędzy*] przeř křzyřadza Iana kapłana thu Zyązyenya Thomkowey solthiřcze yełł poślala. *LibMal* 1551/163v; *BielKron* 69v; Y zbudował Vryiah ołiárownik ołtarz/ wedle wřzego co poślal krol Atház z Dámełku ták vćzynił Vryiah ołiárownik *BudBib* 4.Reg 16/11; *SkarŻyw* 126. Cf »posłać list(y)«.

cum inf (2): piłali łzyroce o dobyćiu miáłłá Ilhim przez koniá wielkiego z drzewá vdzyálánego/ [...] kthorego koniá poślali Grekowie ołiárowác bogu Troiáńłkiemu *BielKron* 61; wřzákże były niektore

artykuły luterkie/ przeto ie poślano ná oštátek Papieżowi przeyrzeć/ ieśli fie mu tak podobác będzie.
BielKron 232v.

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz (zwykle polecenie) dla adresata [podmiot zdania nadrzędnego jest zwykle tożsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego; w tym: komu (9), do kogo (4); zawsze: aby, żeby] (14): a wíchakosz naschi czokolwyek Tvrzci mowicz będą [...] pylnie tho wíitko pyśłacz bendą a nam thv pothim mayą pośłacz abíłmi pothim miely navke yakobismi wtey rzeczi drvgy ras pośtepowacz sTvrzczym Czeł. miely *LibLeg* 10/70v, 11/26v, 83; Pośłálem mu piłę y mączugę áby gry łtroił dziećínskie *HistAl* D8v; Mielibyście się flufznie łmiłowác/ y co nawięcey pieniędzy do Papieżá pośłác/ áby wízyłtki Dufzytzki rázem s Czyścá wypuścíł *KrowObr* 123; potym inákłze [artykuły] pośłáł Cefarz przez Kryłztofa Kárlebicá/ áby ie podpíśáł *BielKron* 229v; przetho zmyłłíł przed Senatem Spártańłkim álbo Lácedemońłkim/ íż ty práwá Bog Apollo pośłáł do nich przezeń áby ie dzierzeli *BielKron* 272v; Przeto im Pan pośle łpráwę obłędliwá/ áby wierzyli mátáctwu/ gdy prawdzie wierzyć niechćieli/ ále ná złość przyzwolili. *BielKron* 467, 9v, 194v, 196, 258v, 351; Pan Marszałek Korunny pośłáł napisawszy tę Kartę do przeczytania dwiema Szwedom Tumbelkowi y Costebanderowi aby iá przeczytawszy wrocieli za się *ActReg* 35.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla adresata dotyczące rzeczy wysłanej [aby] (5): WEzmę Wiátyk Krákowłki/ ktory w Weneciey Piotr Lichtenšteín drukowáł/ roku. 1538. y wam thu do Krákowá pośłáł/ ábyście Kryłtuńá Syná Bożego wstáwítnie łniego łromoćili *KrowObr* 161; *BibRadz Esth* 4/4; *BielKron* 115, 124; y zafráłowáła się bárzo Krolowá/ á pośłáła łzaty áby się w nie oblokł Mordochay *BudBib Esth* 4/4.

Ze zdaniem referującym treść przekazu (2): Pośłáł był [cesarz Gracjanus] łwiętemu Ambrożemu łpowieź łwoiey wiáry/ iełliby w czym nie pochybíł. *BielKron* 157v, 195.

Zwroty: »przez bank pośłác« (1): Perscribere pecuniam, Przes bank komu pieniądze pośłác/ to yełt gdy ye włóży w Krákowie [!]/ á dádzą mu łíftek od w banku łiedzących/ tedy mu ye dádzą w Weneciey. *Mqcz* 375c.

»pośłác dary (a. upominki), [co] za dar (a. za podarze, a. za upominek), [co] w dary (a. w podarek)« [w tym: do kogo (3), przez kogo (3)] = *mittere munus (munera) Vulg, PolAnt; mittere dona Vulg* [szyk zmienny] (31:6:6): *LibLeg* 7/32; *BierEz* G3; á gdyż to otrzymał dary wielkie łpołem z łífti pośłáł. *BielŻyw* 112; *HistAl* L4v; Papiełz trzy Agnuły álbo Báránki wołkowe Cefárzowi pośłáł zá wielki dar. *KrowObr* Tt3, 68; *Leop* 1.Reg 30/26, 4.Reg 16/8, 20/12; AŁexánder kiedy mu dary wielkie pośłáł/ Ten azáżem ía krámarz/ pośłom odpowíedział. *RejZwierz* 36v, 4; Zá to mu dzyękowáł Thou kroi Emáth/ íż poráził íego nieprzyiácielá Adádeforá/ przeto mu pośłáł dary przez łyná Iorám. *BielKron* 70v; Tego też czáłzu Papiełz pośłáł krolowi Angelłkiemu rożá złotá zá wielki dar ná známie przyiácielłtwá/ íáko íełt obyczáy pośwíęconá. *BielKron* 201, 68, 89v, 126, 133, 192v (18); *RejAp* 26v; *BielSpr* 39; Y wízáł Acház łrebro y złoto [...] y pośłáł krolowi Ałzurłkiemu (zá) podárze. *BudBib* 4.Reg 16/8; ktory [syn rzymskiego starosty] pośłáł do niey drogíe vpominki/ y dary w łzáćiech/ w kleynoćiech/ y piniádzách [!]; prośáz/ áby íego przyiáznią nie gárdziłá *SkarŻyw* 68; Y pośłáł mu chleb íádem záráżony/ zá vpominek. *SkarŻyw* 250, 68, 348, 437, 558; A Woiewodzie/ ktory od niego z bitwy wćiekł/ záięczy kożuch/ y kádzíel z wrzecionem w podárek pośłáł *StryjKron* 220, 737,

747; á mieſzkáiący ná Źiemi rádownáć fię nád nimi będą/ y będą dobrej myſli: y vpominki poſlą iedni drugim/ iż ci dwa Prorocy trapili mieſzkáiące ná Źiemi. *WujNT Apoc* 11/10; ktory [św. Grzegorz] też poſłał był do Konſtántyny Cefárzowey trochę prochu z tego łańcuchá vpiłównego/ zá wielkie reliquiaie y zá dar ofobny. *WujNT* 508.

»poſłać list(y) (a. listek, a. przepis listu(-ow)) [w tym: do kogo (43), dokąd (13), k(u) komu (3), przeciw komu (1), przez kogo (11), kim (1), za kim (2), w czym (1), skąd (2)] = *mittere lit(t)eras HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, JanStat; mittere epistulam HistAl, Vulg, PolAnt; mittere librum(-os) Vulg, PolAnt; destinare a. dirigere epistulam HistAl* [szyk zmienny] (100): Iego krolyewſka myłóſcz pan moy myłóſczywy Vałchey krolyewſkyey myłóſczy then tho Liſth poſlaczy ieſt raczil *LibLeg* 4/26; y poſlalyłmi then nas lyſth dokonczani pod naſchą zlothą pyeczeczia *LibLeg* 10/98v, 7/11v, 31, 35v, 41, 68v (17); Krefus ten liſt Sámom poſłał/ Swą im łałkę powiedzieć dał. *BierEz* F; dlya tego teraz kazalem yemv. ſwoy wielky lyſth poſlacz. roſkazvyancz yemv. aby on. Czofłkolwyek myaſth. albo twoyey ziemye wzyał. włiſtko załlie wroczył. *MetrKor* 46/46v; Iſ teraz wałſkiey ziemy piotr woyewoda do nał człowiekiem liſt poſlał yako ſwałſey ſtroni w wałſkiey ziemi nyektore myaſta kazili. *MetrKor* 46/117v, 46/47 [2 r.], 118; Potim ſie Alexander v rzeki Eufraten położył To vſłyłzawſzy Darius kniemu liſti w tyto ſłowa poſłał. *BielŻyw* 150, 150, 155, 162, 168; *HistAl* B7v, C3v, D7v, E3, H8v, L4; *Leop* 2.Reg 11/14, 4.Reg 20/12, 3.Esdr 2/26, 6/7, *Ier* 29 arg, 29/1, NN6; Oto thák mowi Pan zaſtępow Bog Izráelſki/ Iżeſ twym imieniem poſłał liſty/ do wſzego ludu kthory ieſt w Ieruzálem/ y do Zofoniałzá ſyná Mááfyiego káplaná/ y do wſzytkich káplanow mowiąc. *BibRadz Ier* 29/25, *Esth* 9/30, 16/17, *Bar* 6 arg, 1.Mach 1/46, 9/60, 10/3; Hárpago gdy čás pomſzczenia vpátrzył/ poſłał do Cyruſá liſty w Záiącu wywnátrzonym przez poſlá/ ktory rzekł Cyruſowi áby ſam tego Záiącá rozbierał. *BielKron* 112v, 89v [2 r.], 94v, 115, 126, 140v (25); Bis terve literas miserat, Dwá álbo trzi kroć liſty poſłał. *Mącz* 476d; Tedy Cefarz chcąc być pewny/ poſłał żenie ſwey liſt ręką ſwoią nápiſány tákto. [...] *HistRzym* 134; *RejPos* 241; *RejZwierc* 101v; *BielSpr* 38, 47v; *BudBib* 4.Reg 5/5, 19/16, *Esth* 9/30, *Ier* 29/25, 3.Esdr 6/7 (9); Nápiſála wnet liſty/ do czelnieyſzey rády. Y pieczęcią krolewſką/ zápieczętowála/ Y przez ſługi/ imieniem/ krolewſkim poſłała. *HistHel* Dv; *SkarJedn* 119, 210, 292; *SkarŻyw* 89, 318, 437; iákoż Papież [...] Sigmuntowi Cefárzowi/ y Witołdowi o koronę fię więcey ſtárác zákazał/ liſty do nich poſławſzy. *StryjKron* 562; *ActReg* 50; *Phil* O3; *SarnStat* 176; Nádzieiá iż iey ieſzcze cóś obiecowała/ Zá nim co włkok ten ſwoy liſt záłoſny poſłała. *PudłDydo* A4v.

»poſłać pomoc, poſiłek, obronę» (2:1:1): *BielKron* 346; Hůłff zuſchicken. Poſłać pomoc/ et Poſłać poſiłek. Venire in arma. *Calag* 288b; Lecż Pan moy Iezus Chryſtus żywy/ ná moię pomoc nieomieſzka: á tam gdzie mi náciężey będzie/ prętką mi obronę poſle. *SkarŻyw* 69.

»[co] na pomoc, na ratunk poſłać» = *in ministerium mittere PolAnt* [szyk zmienny] (2:1): *BibRadz Act* 11/29; Sławny Krołu/ Vlryk Miſtrz Pruſki poſłał ci dwa mieczá/ tobie ieden á brátu drugi/ ná pomoc *BielKron* 384, 229.

»poſłać na piſmie» [szyk zmienny] (2): Ale żebyſ nie mniemał/ ábym ſye vchłał z prawdą tą/ popiſzę wſzytko/ co ſye tu mówi/ y poſłę ná piſmie w ręce Pánu Mikołáiwowi Syenickiému *OrzQuin* D4; *JanNKar* D3v.

»poselstwo posłać« [w tym: do kogo (3), przez kogo (1)] [szyk zmienny] (6): y chcialem go łtim odprawycz zebich to posselstwo v.K.M. połlal a według navkii a rofkazania v.K.m odpowiedz dal. *LibLeg* 10/153, 7/41; á odzywáiąc łie do Cefárzá y náwielki Syem przyłzli do narodu niemieckie^{go}/ y dowłzytkich niepodeyrzanych Sędziow/ y łpołu pofelłstwo y połły do Cefárzá vrádzili połłać. *BielKron* [206], 99v; *RejPos* 234v; Wielkie pofelłstwo do Iágnielzki y iey rodzicow połle: áby łię ták vczciwym y zacnym małżeńłtwem Syná iego nie hydziłá *SkarŻyw* 68.

»posłać przez posła(-y) (a. posłańce, a. legata), posłem przy pośle« = *dirigere nuntios HistAl; mittere in manu nuntiorum PolAnt* [szyk zmienny] (15:2:1): przithem połlye vylcze thełł do mnye lysth połlaly ofłobny *LibLeg* 7/68; thołdzie nam oznaymyly przez lyłthi wałche y połlalyscie do nas dla they prziczini przez połla waschego y pothim przez Thłvmacza wasche^{go} *LibLeg* 10/93, 7/35v, 11/154v; *HistAl* D6v; Tę tedy wołá/ pímmem y przyłęgá potwierdzamy/ przez Legátá Theodorá/ pánu Páskáliułowi połłálimy *KrowObr* 31v; *Leop Ier* 29 arg; *BibRadz* 1.*Mach* 1/46; Tegoż roku Leo papyez połłal do Niemiec przez połlá łwego Károluła Mitticiuła Frydrychowi Salkiemu książęciu w dáry złotá rożá *BielKron* 194v; Potym Carz Turecki połłal krolewiciowi węgierłkiemu trzy konie piękne/ [...] pánom też iego opiekunom po łzácie y łáncuchu złotym/ przez połły łwoie *BielKron* 313; S they przyczyny połłal połły mu Papiez dwa kroć łto tyłiac złotych we złócie. *BielKron* 396, 94v, 112v, 344, 386v; *BielSpr* 39v; *BudBib* 1.*Mach* 1/46; *ReszPrz* 68; [Hospodar iego mcz uczinil listh przissięzny ktori iego mcz poslal do wassey K. mczi poslem wassem *CorfusDocum* 1558 nr 85].

»posłać (po)tajemnie« = *mittere occulte PolAnt* [szyk zmienny] (5): *BielŻyw* 168; Przethoż on rułzył łię w drogę z wołłki wielkimi/ á połłal potháiemnie łifty do włzytkich łwych towarzylzow/ ktorzy byli w Iudá/ áby poimáli Ionátaná *BibRadz* 1.*Mach* 9/60; *BielKron* 94v; *BielSpr* 39v; *BudBib* 1.*Mach* 9/60.

»posłać pozdrowienie (i pokłonenie)« [w tym: przez kogo (1)] [szyk zmienny] (2): Poznáyze mie tzorko námileylłá/ iłżem iá tobie przez aniola połłal pozdrowienijé/ aby w żywot twóy łyna mé^{go} przyięła *OpecŻyw* 185v; Krolyowy Bratu nałzemu połdrowyeny y poklonyeny połlalilmmj *MetrKor* 38/321.

»posłać do rąk [czyich], w ręce« (1:1): *OrzQuin* D4; Napisałem był wm iakás gromadę czegoś y poslałem przez sługę I.X. Skarszewskiego do rąk syna mego *ActReg* 100.

»posłać przez ręce [czyje]« = *mittere per manum Vulg* [szyk zmienny] (2): Amy załzyá thakyełł lyłth na thy Articuli, przes rancze stharołthy Camyenyeczłkiego, panv Voyewodzye Valáłkyemv poslemy *LibLeg* 7/11v; *Leop* 2.*Reg* 11/14.

»posłać za upominkiem« (1): włzákze mu czapki [papież] nie połłal Kárdinálłkiey áż we dwie lecie/ łnadż zá vpominkiem. *BielKron* 399.

Szeregi: »(nie) dáć i (albo, ani) posłać« (3): *BielKron* 67; *SarnStat* 344; Wypráwilem go potym do Dworu: tám miáłto Wyflugi, com mu był dáł, y com iedno kiedy Połłal mu: przegrał, przepił, przełtroił *CiekPotr* 11.

»abo przywieźć albo posłać« (1): Tákze y potomkowie Podłkárbiow przełszłych reyełtrá też łwé [...] ábo przywieźć áłbo połłać máią. *SarnStat* 415.

Przen (18) : Iáką rożą Rzym pośle Chryštułowi. *SkarJedn* 90 [podobnie *SkarŻyw* 93, *ReszList*]; Tak y łam [św. *Lucjan*] wcześnikiem się ofiary łtał/ y innym którzy nie byli/ pośłał. *SkarŻyw* 47, 93; *ReszList* 180.

posłać do czego (1): dla tegoć Bog dał zęby aby pierwey dobrze znimi łtarł/ co małz do żołądká pośłać *SienLek* 13.

posłać od kogo do kogo (1): Pośliłz od niey [*duszy*] pokorne próśby/ włkromiwlzy nędzne łumnienie twoie/ do Pána łwego. *RejPos* 10.

Zwroty: »do nieba posłać« (1): á co nam idzie o máiętność/ y tey nablížszy kofzule/ to iełt ćiał náłzych dla Pána náłzego Iezufa Chryštuła odstąpiem łchęcią rádźi. Ták ony máiętność łwoię do niebá przed łobą pośłałi. *SkarŻyw* 131.

»przez ręce [*czyje*] posłać« (1): Wynoś w čás z nagłego ognia światá tego co możelz/ á pośłyłay przed łobą/ gđzie to táł naydźielz/ gdy przez ręce vbogich pośelz. *SkarKaz* 7b.

»posłać przed sobą« (2): aby pokiłmy w náłzey mocy/ w tym żywocie: pośłmy przed łobą vczynki miłofierne/ iálmużny obfite/ á przytym modlitwy nabożne/ abyłmy po tym żywocie przyłzi do ráiu *HistRzym* 91v; *SkarŻyw* 131.

»posłać wianek« = *uznać czyjś wygraną i ofiarować wianek jako symbol zwycięstwa (1)*: Pátrrze co łą zá łztuki łzymierkie w mądrości/ Pirwłzy párat vczyniłz z zacney pocźciwości. A potym s łwiętey cnoty gdy vczyniłz ganek/ Pewnieć wnet dádzą zá zyłk bá y pośłá wianek. *RejWiz* 80.

a) O Bogu (1) :

posłać skąd (2): [*mówi stolica carogrodzka*:] Iełfi weyrzy ná mię Pan moy/ á mnie da vpámietánie/ nie zinąd/ iedno z zachodu s Kościoła Łácińłkiego pośle mi wybáwienie. *SkarJedn* 403; On to nam włzytko z domu łwego ták bogátego pośle. *SkarKaz* 246b.

Zwroty: »posłać czas« = *powiadomić o terminie śmierci (1)*: kogo ták [*Panie*] záłtánielz w tym márnym łzáfárltwie iego/ á on łie wwikłáł [...]/ á on nie ma żadney łpráwy w reyełtrzech łwoich/ áni żadney łłufzney wymowki [...]/ á ty mu iuż poślełz čás iego *RejPos* 192v.

»poselstwo posłać« [*w tym: do kogo przez co (1), na co (= w jakim celu) (1)*] (2): *BielKron* 3; Iż rozlicznie á rozlicznemi kłtałty raczył z námi mowić Pan/ áż iuż nákoniec ołtátecznieyłze pośelstwo raczył do nas pośłać przez człowieczeńłstwo Syná łwego miłego. *RejAp* B4v.

»posłać przez pośły« (1): day nam ználeść á doczyść á dopytać łie onych przywileiow á onych łiłtów łwoich/ kthoreś nam pośłać raczył przez ony pobite pirwłze pośły łwoie [*tj. przez nauki łwoje*]. *RejPos* 240v.

»[*dokąd*] upominki posłać« (1): A obácz iáko wielki kroi/ iźci tu wielkie vpominki pośłał/ iełfi ich wdzięczeń będzielz. *RejPos* [136]v.

b) Kazać wysłannikowi coś komuś uczynić (1) : Tym czáfem do onego człeká ktory mu był wybił policzek/ przyłtąpił ieden czarny łprołny murzyn/ y wytnie mu ciężki policzek mowiąc: Ten policzek wezmi ktoryć pośłał Witaliłz Zakonnik. *SkarŻyw* 107.

β. Bez dopełnienia bliższego [w tym: przez kogo, przez co czyje (5)] (9) :

posłać do kogo (3): A thák wśzyłcy zwolennicy [...] pośtanowili pośłać nieco na rátunk bráćiey [...]. Co y vczynili poślawśzy do śtárśzych przez Bárnabášá y Saulá. *BibRadz Act 11/30*. Cf »posłać przez ręce«.

posłać komu (3): Vczniowie lepak iáko komu dośtawáło/ vrádzili káždy z nich ná śłużbę pośłać miełskájącym w Iudśkiey (ziemi) brátom. *BudNT Act 11/29*; y oznaymił *to*/ poślawśzy przez ánioła śwoiego śludze śwemu Ianowi *WujNT Apoc 1/1*. Cf »posłać czauszem«.

posłać ku czemu [= *w jakim celu*] (1): A zwolennicy káždy wedle przemożenia śwego/ vmyślili/ áby pośłáli ku pośludze bráćiey mieśśkájącey w żydowśtwie *Leop Act 11/29*.

posłać na co [= *w jakim celu*] (2): *BudNT Act 11/29*; A vczniowie iáko kto miał/ pośtanowili káždy pośłać ná wśpomózenie bráćiey *WujNT Act 11/29*.

Zwroty: »posłać czauszem [*komu o czym*]« (1): do náčhego śczęślywego panowania o śkodach poddanich náčchich pośłlalyśmi wam pewnem Czavśsem náśśzem naymye Machmetem *LibLeg 11/141v*.

»posłać przez ręce [*czyje*]« [*w tym: do kogo* (2), *ku komu* (1)] = *mittere per manum(-us)* *Vulg, PolAnt* (3): co y vczynili/ poślawśzy do śthárśłych przez ręce Bárnabášá y Saulá. *Leop Act 11/30*; *BudNT Act 11/30*; *WujNT Act 11/30*.

b. *O ludziach*: *doprowadzić, dostawić; ascendere facere* *PolAnt* [*kogo*] (67) : á ten miáśto śkárbow/ Nákladł pełno ná wozy deśperatow śmárdow. Drugie pośłał zwiázáne *RejZwierz 8*; *BielKron 313*; Bo mi śię nie śłużna widźi/ pośłać więźnia/ á nie oznaymić obwinienia przeciw iemu. *WujNT Act 25/27, Act 25/25*.

posłać do kogo (14): a thak kiedibi V.C.M. chtorego wieznia do Cessarza albo do Basz poslaczy raczel. od thego by sye laczno dowyedziely wśzithkich kasakow szkodnykow panśthwa V.C.M. *LibLeg 9/54*; Iezu kthorys śie do Heroda pośłać y pośmiewać Białem odzieniem y odeśłać dopuścił. śni(łuy) śie nad (nami). *TarDuch C3v; HistAl C6v, F7v; BibRadz Ier 52/9*; Alexánder poimawśzy go [*Pauzaniasa*] żywo oycu iefczće żywemu pośłał *BielKron 123v, 124, 166, 252*; rzekł Stárośtá: otóśz cię do Krolá zwiázánego poślę. *SkarŻyw 75; LatHar 730; WujNT 377 marg, 378, 494 marg*.

posłać komu (20): *MiechGlab 31, 49; RejWiz 132; RejZwierz 27v*; tám ośm mężow co napřednieyśzych Turcy ofkoczyli w ciáśnym mieyścu/ w pogoni/ y poimáli/ pośłáli ie żywo Máchometowi *BielKron 256*; Ale gdy śie dowiedzyał iż go kazał Turecki Carz poimáć á śobie pośłać/ z ofkárzenia Przekopśkiego/ śkokiem záśię do Kijowá przybieżał. *BielKron 402, 69v, 186v, 196, 312, 313v* (12); *StryjKron 577*. Cf *posłać komu przez kogo*.

posłać komu przez kogo (2): Alye Tadora bratha Pyotra Voyewody Stharośthą Chocimśkiego [...] thak yako byl do zyemye pana mego vczeł vydacz Kyerdeyowy kazał y przełzey [*lege: przezeń*] ye Valzey C.M. pośłal *LibLeg 7/9v, 7/32v*. Cf »posłać przez pośła«.

posłać ku komu (6): Annáś [...] dawśly wielmi twardo zwiázatz pana Iezufa pośłál go ku Kaijśáłłowi. *OpecŻyw 111v, 120v, 121, [123]v; OpecŻywSandR nlb 4v*; Piśał thedy Soliman do Krolá Ianá áby Máylatá wygnał ábo go poimawśzy kniemu pośłał. *BielKron 310v*.

posłać na co [= w jakim celu] dokąd (9): *BielKron* 146; abo ofiary Weście Boginiey czynić musisz/ abo cię do domu nierządnego ná iáwną fromotę y vtrátę pánienístwá twego posłę *SkarŻyw* 69; Poślano go [dłużnika] zá Tyber ná niewolą wieczną *KlonWor* 74. Cf »posłać na (wieczne) więzienie«.

posłać dokąd (32): Przewiedziawszy o nim łtarołta Kijowłki, obłkoczywłzigo poimał y posłał panom Litewłkim na Wilno. *MiechGlab* 31; Tamże Miłtrz zakonu Rodłkiego, iętego w niewolą posłał do Franciey, potimgo darował Papieżowi Alexendrowi łzołtemu. *MiechGlab* 68, 49; SVłpicius w Egipcie miał dwa włafne łyny/ Ktore mu tám pobito/ mární bez przyczyny. Kleopátrá Krolowa wnet morderze one/ Połłálá mu do Rzymu/ iáko obwinione. *RejZwierz* 27v; Soliman gdy łie dowiedział iż miałtho dobrowolnie dano/ posłał dziećię ná zamek iuż wieczor mácierzy/ zádzierżawłszy przy łobie pány opiekuny *BielKron* 313v; S tey przyczyny Andrzej y Dymitr/ poimáli łtryiá Bázylego w Kłafztorze y ołlepili/ y posłáli go do Vhlízczá y z żoną *BielKron* 428, 120, 175, 186v, 313, 313v (12); *PaprPan* Hh4v; Zá co łrodze bárzo poimáne bić kazano/ y zmęczone posłano do Tárácyny/ do Sycyliey/ y oddano ie Monniufzowi Rufowi łtárołcie *SkarŻyw* 437; *StryjKron* 467, 577; *KmitaSpit* B2v. Cf *posłać na co dokąd; dokąd skąd*; »posłać do więzienia«.

posłać dokąd skąd (1): Witołtá [...] ná ono mieyłce gdzie był vdawion Kieyłtut iego Oćiec/ Iágeło posłał do Krewá z Wilná/ y tám był pod vczćiwą ále bárzo twárdą łtrażá chowan *StryjKron* 467.

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz dla adresata [podmiot zdania podrzędnego jest tożsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego; komu] (1): Myedzi kthoremy gdi był yeden Thvrek yanth thedy go ye⁸⁰ Crolewłka M. przes myá dlathego V.C.M. posłał aby się V.C.M. kazał dovyedziecz szczyyego by łziá dopułczenia abo łzwovolenysthva thy nayasy do szyemye pana mego dzeyvayá. *LibLeg* 7/32v.

W połączeniu szeregowym (1): poráził ie Kolumbus w nierownym pocźcie ludźi/ y poimał iednego Kroliká/ drudzy vćieklí/ ktore vmyłłił gonić/ pobráć/ y posłać do Híłzpániey *BielKron* 442v.

Zwroty: »posłać [komu] przez posła« (1): Czo siie doticze o Thodora, yego K m niewidał go łthephanowy woyewodzie ałego posłał Czefłarzewy thvr: za zadany Czełarłkym przes posła yego *LibLeg* 10/154v.

»pod strażą posłać« (1): Papież v pomał Frydrychá przez Ieronimá Alleándrá o Luterá podawłszy mu dwie rzeczy/ Pierwłza áby iego księgi popalić przykazał/ á łáme⁸⁰ ściąć/ álbo Papieżowi pod łtrażą posłać. *BielKron* 196.

»posłać na łlubie« [szyk zmienny] (2): Attylius Regulus gdy był poiman od Kártáginłkich/ posłáli go ná łlubie do Rzymá/ áby zań ine więźnie wypułzczono. *BielKron* 120; *PaprPan* Hh4v.

»posłać do więzienia« (1): Tego czáfu Cefłarz/ Sáłkie Kłiążę y Lántgrafá posłał do więzienia. *BielKron* 233v.

»posłać [dokąd] na (wieczne) więzienie« (6): poráżili Báłżę iż łam ledwo vćieklí/ á Ameżę poimano/ ktorego posłał do Apuliey do krolá Alfonłá ná wieczne więzienie *BielKron* 252, 361, 380, 411; á Dimitrá Wnuká do Vgliczá ná więzienie posłał *StryjKron* 692; *PowodPr* 31.

»za więźnia posłać« (1): W tenże czás Márłzałek Liflandłki był wypułzczony z więzienia/ á zá niego był dány Fiedor Bucżacki/ ktorego był poimał Kniáż Fiedko Ołtroski y do Lifland Miłtrzowi zá więźniá z rołkazania Swidrygayłowego posłał. *StryjKron* 577.

Przen [dokąd] (1) : Iełcze było nic nie znąc/ áby dzienna zorzá Wychodzić miała ná świat z głębokiego morzá/ Kiedy Mużę do łożá coś mégo pośłáły/ A lámé przededrzwiami tuż téż z blizá itáły. *PudłFr* 66.

c. *Skierować sprawę do właściwej lub wyższej instancji [do czego] (1)* :

Zwrot: »posłać do wyższego prawa« (1): *Mittere in consilium*, Posłać álbo odesłać do rády/ do wyższego práwá *Mącz* 225b.

4. *Zadedykować [co] (2)* :

posłać do kogo (1): To moje pińanie rácz W.M. odemnie wdzięcznym vmyśłem/ iákim y ia do W.M. pośłáł/ przyiąć. *WerGość* 205.

posłać komu (1): te to wyżley pomienione RYMY DVCHOVVNE W.M. pośłác/ zá rzecz słufzną y przyśtoyną máiąc/ pewnie tużę/ że W.M. moiá Miło: Pánná [...] z láłką ie przyiąć raczyfz. *GrabowSet* A2v.

5. *Zesłać, dać (przez Boga lub bóstwo); mittere Vulg, PolAnt; adducere, inducere PolAnt (90)* :

α. *Z dopełnieniem bliższym [kogo, co] (89)* : *LubPs* Y5, hh4; obiecałem Apoštołom moim Duchá Swietego/ y poćiefzyciela pośłác/ á iufz tzálz przyśzedł/ ábym obietnicę wypełnił. *KrowObr* 146v; *BudBib Ex* 15/7, *Ps* 56/4, *Is* 9/8, *Iudith* 6/3; *WujNT* 440; Pošli Duchá ś. ktoryby nas ftäre iufz y w złościách zgrzybiále ná tę drogę pośilił *SkarKaz* 245b, 245b.

posłać do kogo, do czego (4): *Leop Is* 9/8; A Amołowi Prorokowi także téż powiedział: iż ia poślę ogień gniewu fwego do żydoftwá/ y do miáltá ich głównego Ieruzalem *RejPos* 50v, 118v *marg*; Iáko ftáry testáment krwią był vtwierdzony tymi słowy: Tá ieft krew testámentu/ ktory Bog do was pośłáł *WujNT* 115.

posłać od kogo (2): Niechcę nie mowić około wykłádu słow páná Chrístułowych [...] o tym iż duch ś. ktorego pośłác obiecował od oycá/ miał kárác świat z grzechu/ y z śprawiedliwości/ y z fądu *CzechEp* 152. *Cf posłać od kogo komu*.

posłać od kogo komu (5): *RejPos* 137v; *BudNT Ioann* 15/26; *CzechRozm* 203v; KRyftus záslubił/ vczniom słwym [...] Duchá Swiętego od Oycá im pośłác/ á ku ich vćiefzeniu im go dáć *ArtKanc* H17v; *WujNT Ioann* 15/26.

posłać komu (37): Poślimy ijm móy miły óycze [!] ducha fwiętého/ ktory ie ofwiéci *OpecŻyw* 175; *LubPs* Z4v; ábowiem Kryftus Syn Boży/ kościołowi fwiętemu/ okrom siebie lámego/ y Duchá Swiętego/ nie pośłáł Wikáryiego żadnego. *KrowObr* 10v, 50; *BielKron* 89v, 139 *marg*; Iż ia wam iufz nie poślę inego brzemięniá iedno to ktore wam ieft zostáwiono *RejAp* 32v, 32; A ia iełczce ktemu ku pociefze á ku vtwardzeniu nádzyeie káždego/ poślę im Duchá fwiętého/ śprawcę ich/ á pociefzyciela im wiecznego. *RejPos* [136]v, 129v, 143v, 157v, 161, 195v; *BiałKat* 98; *BudNT Act* 10/37[36]; *CzechRozm* 235v; *SkarJedn* 375; GDzięskółwiek ieft/ Bożec pošli dobrą godzinę *KochPieś* 9; *ArtKanc* H17v; Słowo pośłáł Bog słynom Izráelłkim/ opowiedáiąc pokoy przez Iefuśá Chrístuśá *WujNT Act* 10/36, s. 369, 440; *SiebRozmyśl* L3v; Pánie/ słábiłmy ná taką drogę/ wielkiey nam pomocy potrzebá/ pošli nam wśzelákie doftátki/ wozy/ konie/ śzáty/ obroki/ pieniádze/ obrony láłki twoiey. *SkarKaz* 245b. *Cf posłać od kogo komu; komu przez kogo; Ze zdaniem dopełnieniowym; »posłać ratunku«, »na świat posłać«.*

posłać komu przez kogo (1): Chwála bądź oyttzu żywému/ Y z fynem duchu świętemu/ Aby nám fyn [lege: syna] przezeń poślál/ Iako był przed tym obietzáł. *OpecŻyw* 177v.

posłać między kogo (2): I poślál Pan duchá nagorńšego między Abimelechá/ y między obywatéle miálthá Sychem: thedy oni iéli fie nim brzydzić. *Leop Iudic* 9/23; *WerGość* 236.

posłać na kogo (11): *BielŻyw* 152; A poślę ná was miecz pomřthy/ y pomřzczę fie nád wámi przymierza mego *BibRadz Lev* 26/25, *Is* 66/4, *Ier* 11/11, *Luc* 24/49; Poślál tedy Pan Bog ná lud Izráelfki plagę morowá/ iż ich zmárło w Ieruzálem od ráná do wieczorá liedmđzyfiát tyfiác mężow. *BielKron* 73v, 95, 146; *RejAp* 32; *BudNT Luc* 24/49; *WujNT* 296 marg.

posłać na co [= *w jakim celu*] (1): Iż bych fie rozgniewał ná świát/ thák iżbych gi zá grzech iego vmyřlił wytrácić á wyniřczýć/ á poślálbych miecz/ glod/ ábo řrogye ludzi/ ábo zwirzėtų ná zginienie iego *RejPos* 236v.

posłać za co [= *jako co*] (1): iż náuki dobre/ ktore Bog zá řkarb naykořřtownieyřzy ludziom ná świát poślál/ řá pożytheczne *GórńDworz* G3v.

posłać za kim [= *aby coś spadło na kogoś*] (2): Y rořprořę ie po narodziech/ kthorych nieználi oni/ y oycowie ich: á poślę zá niemi miecz/ dokąd nie będą wytráćeni. *Leop Ier* 9/16, *Ier* 49/37.

posłać dokąd (1): *BibRadz Ez* 14/17; Y thámže řprawce y Kánclerze řwoie zořtáwić raczył/ y tám im poślál Duchá řwego řwiętego. *RejPos* 195v, 50v; Iehudá też námnożył miařł obronnych/ lecz (ia) poślę ogień do miařł iego/ że pořrze páłace iego. *BudBib Os* 8/14, *Ez* 14/21. Cf »na świát posłać«.

posłać skąd (7): *RejPos* 231, 232; Opátrrze nas Pánie/ á z támtego kroleřtwá bogátego pořli dořtátki. *SkarKaz* 245b. Cf »posłać z nieba«.

Ze zdaniem dopełnieniowym zawierającym przekaz (zwykle polecenie) dla adresata [podmiot zdania podrzędnego jest tořsamy z dopełnieniem dalszym zdania nadrzędnego; komu, aby] (3): Sceptum mořności krolewfkiey twoiey pořle s Syonu Pan tobie/ ábyř iá [mořnościá] rořkázował w pořřzodku nieprzyiáćioł twoich. *RejPos* 231, 232; *WujNT* 2.Thess 2/11.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla wysłanego [podmiot zdania podrzędnego jest tořsamy z dopełnieniem bliřszym w zdaniu nadrzędnym] (4): *Leop Sap* 12/8; *RejAp* 32; *LatHar* +3; pořli Duchá mądrořci/ áby ořwiećil rozumy nářze *SkarKaz* 45b.

Ze zdaniem celowym zawierającym polecenie dla adresata dotyczące rzeczy posłanej [aby] (2): toć znamionuie, řeciem ia ieft ten bić, ktoryř Bog náćię poślál abyřcie nim karał *BielŻyw* 152; *SkarKaz* 245b.

Zwroty: »posłać w imię [czyje], dla imienia [czyjego]« = *mittere in nomine Vulg* (3:1): *OpecŻyw* 96v; *RejPos* 143v; A poćieřzyćiel on duch řwięty ktorego pořle oćiec w imię moie/ on was náuczy wřzyřćkiego *CzechRozm* 20; *WujNT Ioann* 14/26.

»posłać z nieba (a. z niebios), od nieba« = *mittere de sancto Vulg* [szyk zmienny] (3:1): *WróbŻořł* 19/3; Niech ćie P. Bog wyřłucha/ w dzień twoy řrářunku Niechći od niebá pořle wielkiego rářunku. *KmitaPsal* A4v; Pořli (Pánie) mądrořć z niebios S. twoich/ y z řtolice wielmořności twoiey: áby zemná byłá/ y řpołecznie zemná robiłá *LatHar* +3; *SkarKaz* 488a.

»posłać [komu] ratunku, [k komu] spomożenie« (1:1): Mittat tibi auxilium^m de sancto: et de Syon tueatur te. Niechci posle k tobie spomożenie z święte^{go} nieba swego/ z gori syon obroni cie. *WróbŻółt* 19/3; *KmitaPsal* A4v.

»[komu] na świat posłać« (2): Tym tedy społobem w káždym z nas łą przyrodzone the cnothy wtyd/ á sprawiedliwość/ o których w.m. powiedział że ie Iowisz ludziom wżem ná świat posłał. *Górndworz* Ff3, G3v.

Szeregi: »(ani) posłać abo (ani, a) dać« [szyk 2:2] (4): gdy dwu Bogow być powiedáią/ Iednego co vmiłował świat y dał abo posłał Syná/ A drugiego co áni posłał/ áni dał syná *GrzegRóżn* B3v, B3v; *ArtKanc* H17v.

»posłać i darować« (1): iż nam iuż zgotować raczył ten hoyny á obfity ostateczny pokarm/ á posłał y dárował nam Synaczká swego naymileyszego *RejPos* 157v.

Przen (5) :

Zwrot: »posłać w serce [czyje]« (5): A iż wy ielthelcie synowie/ posłał Bog ducha Syná swego w fercá wáŕze [misit Deus Spiritum Filii sui in corda vestra] wołájącego Abbá to ielt/ Oćiec. *BibRadz* Gal 4/6; *GrzegRóżn* M2; *RejPos* 31, 32; *SkarŻyw* 2.

β. Bez dopełnienia bliższego (1) :

W połączeniu współrzednym (1): *BudBib* Ps 56/4 cf *Zwrot*.

Zwrot: »posłać z nieba« (1): Pośle z niebá [Mittet e caelis] á zbáwi mię wrágania połykájące^{go} mię *BudBib* Ps 56/4.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : Quod potestas mittendi non fuit citius, Nie mogło fie nam ítác ábysmy rychley mogli posłać. *Mqcz* 430c, 211d; *Calag* 437a.

Formacje współrzedne cf 2.SŁAĆ.

Cf **2. POŚLANIE, 2. POŚLANY**